DÜNYA HAYATINDA TÜM ZEVKLERİ TÜKETENLER

...Siz dünya hayatınızda bütün güzelliklerinizi tüketip-yok ettiniz, onlarla yaşayıp-zevk sürdünüz. İşte yeryüzünde haksız yere büyüklenmeniz ve fasıklıkta bulunmanızdan dolayı, bugün alçaltıcı bir azap ile cezalandırılacaksınız...
(Ahkaf Suresi, 20)

HARUN YAHYA

الله
رسول
محمد

Dünyanın dört bir yanı saymakla bitirilemeyecek kadar çok nimetle ve güzelliklerle doludur. Ancak Allah'tan uzak yaşayan bazı insanlar, bu zevklerin pek çoğundan haberdar değildirler. Farkına varabildikleri güzelliklerin ve ellerindeki nimetlerin zevkini ise, inkarlarıyla tüketmişlerdir. Kendi dertlerine, sıkıntılarına gömülmüş, bunların ağırlığından etraflarında olup biten sevinç duyulacak, keyif alınacak olayları, güzellikleri göremeyecek hale gelmişlerdir. Sürekli olarak bıkkınlık ve bezginlik içerisinde yaşadıklarından bahsetmektedirler. Dünyada yaşadıkları bu sıkıntılardan çok daha önemli olanı ise, -iman etmedikleri takdirde- dünyada iken tüketip yok ettikleri bu zevklerden, ahirette de sonsuza dek mahrum kalacak olmalarıdır.

Bu kitabın amacı, din ahlakı yaşanmadığında nasıl bir mahrumiyet, nimet kaybı ve sıkıntılı bir hayat yaşandığını ortaya koymak, bu duruma düşen kişileri dünyada yaşadıkları nimet kaybından ve ahirette karşılaşacakları acı sondan kurtulmaya davet etmektir. Ayrıca dünya hayatının çok fazla nimet ve güzellikle dolu olduğunu, tüm bu nimetlerin hazzını gereği gibi ancak iman ile tadabileceklerini hatırlatarak, tüm insanları Allah'ın yoluna uymaya, Kuran'a ve Peygamber Efendimiz (sav)'in sünnetine teslim olmaya ve iman ile yaşamaya çağırmaktır.

YAZAR HAKKINDA: Harun Yahya müstear ismini kullanan Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir. Nitekim yazarın, bugüne kadar 60 ayrı dile çevrilen yaklaşık 300 eseri, dünya çapında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Harun Yahya Külliyatı, -Allah'ın izniyle- 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

بسم الله الرحمن الرحيم
الله
رسول
محمد

OKUYUCUYA

•Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 150 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

•Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

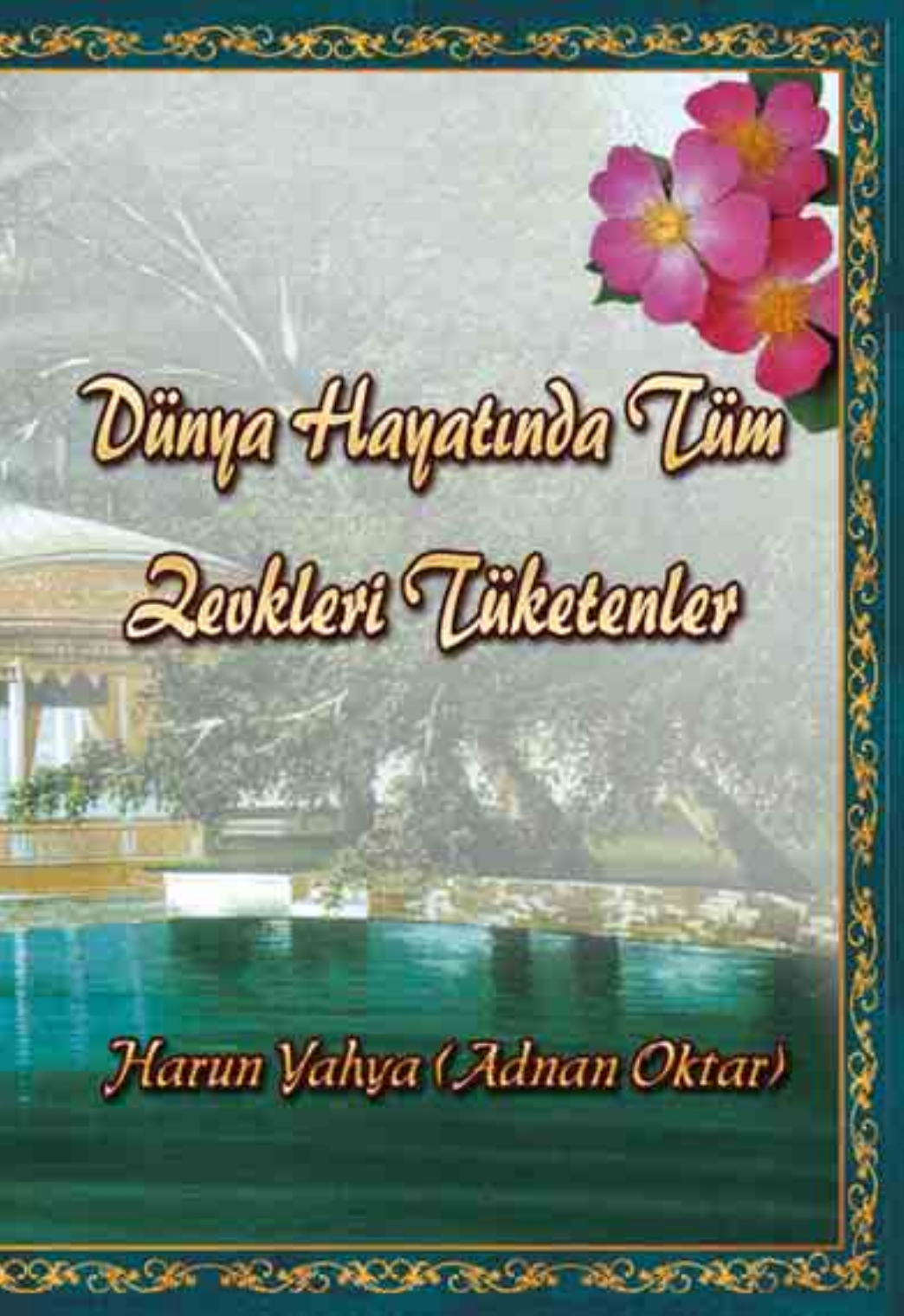
•Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

•Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

•Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

•Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

•Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

Dünya Hayatında Tüm
Zevkleri Tüketenler
Harun Yahya (Adnan Oktar)

Dünya Hayatında Tüm Zevkleri Tüketenler

...Siz dünya hayatınızda bütün güzelliklerinizi ve zevklerinizi tüketip-yok ettiniz, onlarla yaşayıp-zevk sürdünüz. İşte yeryüzünde haksız yere büyüklenmeniz ve fasıklıkta bulunmanızdan dolayı, bugün alçaltıcı bir azap ile cezalandırılacaksınız...
(Ahkaf Suresi: 20)

YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır. Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 60 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da

kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveçce gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurtdışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazançhedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çokgeç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Ocak 2003
İkinci Baskı: Temmuz 2005
Üçüncü Baskı: Eylül 2005
Dördüncü Baskı: Mart 2006
Beşinci Baskı: Ağustos 2006
Altıncı Baskı: Kasım 2008

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi İbrahim Elmas İşmerkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Entegre Matbaacılık
Sanayi Cad. No: 17 Yenibosna-İstanbul
Tel: (0 212) 451 70 70

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 33

"DÜNYA HAYATINDAKİ TÜM ZEVKLERİ TÜKETENLER" KİMLERDİR? 35

NİMETLERDEN GEREĞİ GİBİ ZEVK ALABİLMENİN TEK YOLU İMANDIR 45

İNKAR EDENLERİN DÜNYA HAYATINDA YİTİRDİKLERİ ZEVKLER 48

YİTİRİLEN TÜM ZEVKLERİ YENİDEN KAZANMAK MÜMKÜNDÜR 132

DÜNYEVİ ZEVKLERİN BİTTİĞİ AN: ÖLÜM 137

AHİRETTE YİTİRİLEN NİMETLER 141

SONUÇ 148

DARWİNİZM'İN ÇÖKÜŞÜ 151

YARATILIŞ
GERÇEĞİ

İnsan, etrafında gördüğü herşeyde, kendisine Allah'ı tanıtacak sayısız delille karşılaşır. Çamurlu topraktan çıkan rengarenk, hoş kokulu çiçekler, lezzetli sebze ve meyveler, çevremizde sürekli gördüğümüz birbirinden sevimli, dikkat çekici hayvanlar, bu güzelliklerin algılanmasını sağlayan duyu organları ve bunlar gibi sayısız deliller... Bunların tümü birer "iman hakikati"dir. Yani, kişiyi imana götüren ve imanının artmasına vesile olan gerçekler, yaratılış mucizeleridir. Bu bölümde iman hakikatlerinden bazı örneklere yer verilmiştir.

www.peygamberlerimiz.org

... Arzda da sizi sarsıntıya uğratır diye sarsılmaz dağlar bıraktı ve orada her canlıdan türetip yayıverdi. Biz gökten su indirdik, böylelikle orada her güzel olan çiftten bir bitki bitirdik. Bu, Allah'ın yaratmasıdır. Şu halde, O'nun dışında olanların yarattıklarını Bana gösterin...

(Lokman Suresi, 10-11)

Sincap yaşamı için ihtiyaç duyduğu tüm özelliklerle birlikte yaratılmıştır. Sahip olduğu olağanüstü sevimli görüntü ise, Allah'ın insanlara sunduğu sayısız güzellikten biridir. Tek bir sincap bile bu özellikleriyle, kör ve şuursuz tesadüflerin eseri olmadığını, aklı ve vicdanı olan insanlara açıkça anlatmaktadır.

www.evrimyok.com

Beyaz bir tavşan, yaşadığı karlı ortamlarda kamufle olabildiğinin farkında olmadan yaşar. Kelebek, kanatlarındaki simetrinin, desenlerin ve uyumun şuurunda değildir. Ama ikisine bakan akıl sahibi her insan, bu canlıların zaman içinde, tesadüflerin eseri olarak meydana gelmiş olamayacağını, her ikisinin de kusursuz bir yaratılışın açık delilleri olduğunu görebilir.

www.kuranmucizeleri.com

Göklerde ve yerde olan ne varsa,
canlılar ve melekler Allah'a secde ederler ve
onlar büyüklük taslamazlar.
(Nahl Suresi, 49)

www.olumgercegi.com

Bu yeni doğmuş fok yavrusu yüzmeyi öğreninceye dek su üstünde kalmak zorundadır. Bu sırada postu, kamufle olup saklanabileceği şekilde beyaz renktedir. Büyüyüp geliştikçe kürkünün rengi de koyulaşacaktır. Kalın kürkünün hemen altındaki 10 cm'lik yağ tabakası ise onu soğuktan korur. Savunmasız gibi görünen bu yavru fokun sahip olduğu özellikler Allah'ın tüm canlılar üzerindeki sonsuz rahmetinin bir tecellisidir.

Yeryüzündeki tüm canlılar gibi denizatları da son derece kompleks sistemlere sahiptir. Mercanlara tutunarak yaşayan denizatlarının vücutları plaka şeklinde kemiklerle kaplıdır. Denizatları hızlı yüzücü değildir fakat son derece süratli renk değiştirebildikleri için düşmanlarından rahatlıkla korunurlar. Düşünen ve aklını kullanabilen herkes bu sistemleri, üstün bir güç ve akıl sahibi olan Yüce Allah'ın yarattığını görecektir.

www.bilgilerdunyasi.net

Penguenler sarkaç gibi sağa sola sallanarak yürürler. Enerji tasarrufu yapabilmek için yana doğru adımlar atarak kaslarının daha az yorulmasını sağlarlar. Böylece her adımın sonunda bir sonraki adım için enerji depolarlar. Normal yürümüş olsalardı bacakları kısa olduğu için kendi büyüklüklerindeki bir hayvandan iki kat fazla enerji harcamaları gerekirdi. Ancak penguenler sadece yürümeye başlarken ve durmak istediklerinde enerji harcarlar.

Bilim dünyası böceklerin vücut yapılarını ve uçuş tekniklerini henüz açıklayamazken, bunların kör tesadüflerle ortaya çıktığını iddia etmek son derece akıl dışıdır. Tamamen rastlantıya dayalı mutasyonların bir böceğin kanatlarını, gözlerini, kaslarını, sinirlerini, antenlerini, solunum, sindirim gibi kompleks sistemlerini vs. meydana getirdiğini iddia etmek kesinlikle mümkün değildir. Bunları iddia eden Darwinizm gibi bir safsataya "inanmak" büyük bir aldanıştır.

Rabbin bal arısına vahyetti: Dağlarda, ağaçlarda ve onların kurdukları çardaklarda kendine evler edin. Sonra meyvelerin tümünden ye, böylece Rabbinin sana kolaylaştırdığı yollarda yürü-uçuver...
(Nahl Suresi, 68-69)

Rengarenk tüyleri ve estetik görünümleri, her biri ayrı bir mesaj içeren sesleri ve şarkıları, modern uçaklara ilham kaynağı olan kusursuz uçuş mekanizmaları, yuva yapma becerileri ve göç etme konusundaki uzmanlıkları ile kuşlar Yaratılış gerçeğine delil olan sayısız özelliğe sahiptirler.

www.imanhakikatleri.com

Fosil kayıtları karıncaların milyonlarca yıldır aynı olduklarını, herhangi bir değişikliğe uğramadıklarını, yani evrim geçirmediklerini ortaya koymuştur. Resimde görülen 25 milyon yıllık işçi karınca fosili de, bu gerçeği teyit etmektedir.

25 milyon yıllık işçi karınca fosili

Resimde görülen amber içinde evcikli böcek ve kara kanatlı mantar sivrisineği bulunmaktadır. Bu canlılar milyonlarca yıldır yapılarında hiçbir değişiklik olmadan varlıklarını devam ettirmektedirler. Söz konusu canlıların değişmemeleri, evrim geçirmediklerinin göstergesidir.

25 milyon yıllık evcikli böcek ve kara kanatlı mantar sivrisineği fosili (üstte)

Kara kanatlı mantar sivrisineği

Evcikli böcek

Resimde görülen 25 milyon yıllık amber içinde, kanatlı termit fosili bulunmaktadır. Bu canlılar, milyonlarca yıldır aynı kusursuz sistemlere sahiptirler ve yapılarında en küçük bir değişiklik dahi olmamıştır.

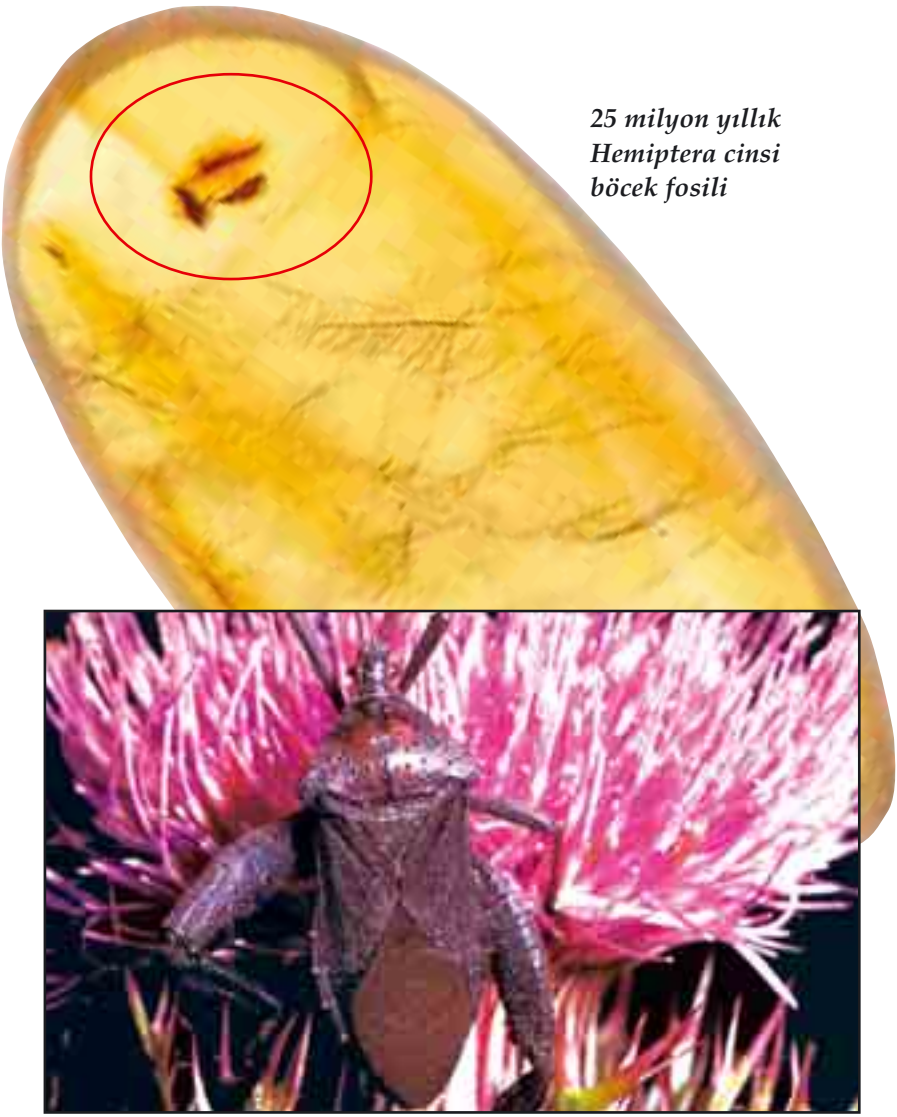
www.evrimcilerinitiraflari.com

25 milyon yıllık kanatlı termit fosili

48 binden fazla türü olan *Hemiptera* cinsi böcekler, fosil kayıtlarında bir anda ortaya çıkmakta ve hiçbir değişikliğe uğramadan milyonlarca yıldır varlıklarını devam ettirmektedirler. Diğer tüm böcek türleri gibi, *Hemiptera* cinsi böcekler de evrimi yalanlamaktadır.

www.evrimcilerinitiraflari.com

25 milyon yıllık Hemiptera cinsi böcek fosili

25 milyon yıldır hiçbir değişiklik göstermeden yaşamlarını sürdüren kanatlı karıncalar evrim teorisinin iddialarını yerle bir etmekte ve kendilerini Allah'ın yarattığı gerçeğini bir kere daha ortaya koymaktadırlar.

www.Allahvar.com

25 milyon yıllık kanatlı karınca fosili

Günümüzde yaşayan örümceklerin sahip oldukları tüm özelliklere milyonlarca yıl önce yaşayan örümcekler de sahiptir. 25 milyon yıllık amber içindeki örümcek fosili bu gerçeğin ispatlarındandır.

www.evrimmasali.com

25 milyon yıllık örümcek fosili (solda)

Resimdeki eğrelti otu fosili yaklaşık 308 milyon yaşındadır. Eğer evrimcilerin canlıların sürekli değişerek geliştikleri iddiaları doğru olsaydı, aradan geçen bunca zaman içinde eğrelti otlarının dev ağaçlara dönüşmesi gerekirdi. Ancak 300 milyon yıla rağmen böyle bir değişim yaşanmamıştır.

www.yaratilismuzesi.com

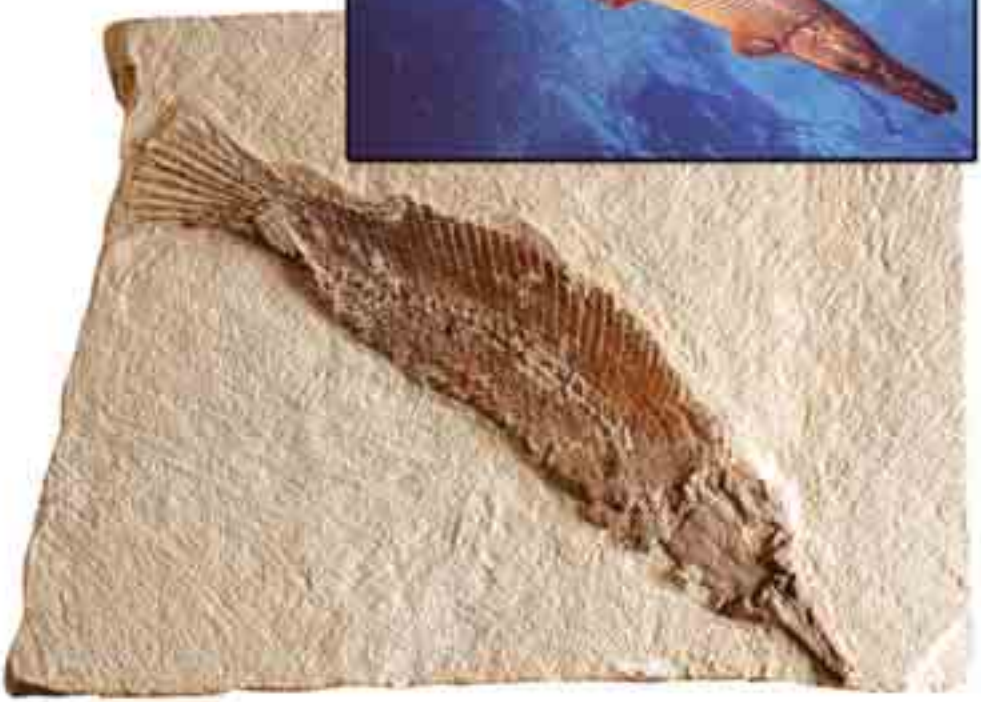
Üstte 308 milyon yıllık eğrelti otu fosili görülmektedir. Yanda ise günümüzde yaşayan canlı eğrelti otu örneği görülmektedir.

Bugüne kadar bulunan yüzlerce kemikli turna balığı fosili, bu canlıların milyonlarca yıldır değişikliğe uğramadıklarını göstermektedir. Resimde görülen 54 – 37 milyon yıllık kemikli turna balığıyla, günümüz denizlerinde yaşayanları arasında hiçbir fark yoktur. Bu farksızlık, Darwinistlerin açıklayamayacağı bir durumdur ve Yaratılış gerçeğini bir kez daha ispatlamaktadır.

www.balikfosilleri.com

Altta yaklaşık 50 milyon yıllık turna balığı fosili ve günümüzdeki örneği (yanda)

Tüm fosil örnekleri yüz milyonlarca yıl önce yaşamış canlılarla bugünkü örnekleri arasında hiçbir fark olmadığını gösterir. En eski jeolojik dönemlerde yaşayan canlılar dahi hiç değişiklik geçirmeden günümüze kadar gelmişlerdir. Fosiller göstermektedir ki, canlılar tarihin hiçbir döneminde ilkelden gelişmişe doğru bir süreç yaşamamışlardır. Tam aksine bugünkü aynı kompleks yapı ve özellikleriyle yeryüzünde bir anda ortaya çıkmışlardır.

Yanda 80 milyon yıllık timsah fosili ve onun üstünde günümüzde yaşayan örneği görülmektedir.

Farklı canlı türleri, aralarında hayali evrimsel "geçiş formları" olmadan, yeryüzünde bir anda ve farklı yapılarıyla, ayrı ayrı ortaya çıkmışlardır. Yaratılışın açık bir gerçek olduğunu gösteren fosillerden biri de altta görülen yaklaşık 35 milyon yaşındaki yengeç fosilidir. Fosil, en alttaki resimde görülen yaşayan örneği ile birebir aynıdır.

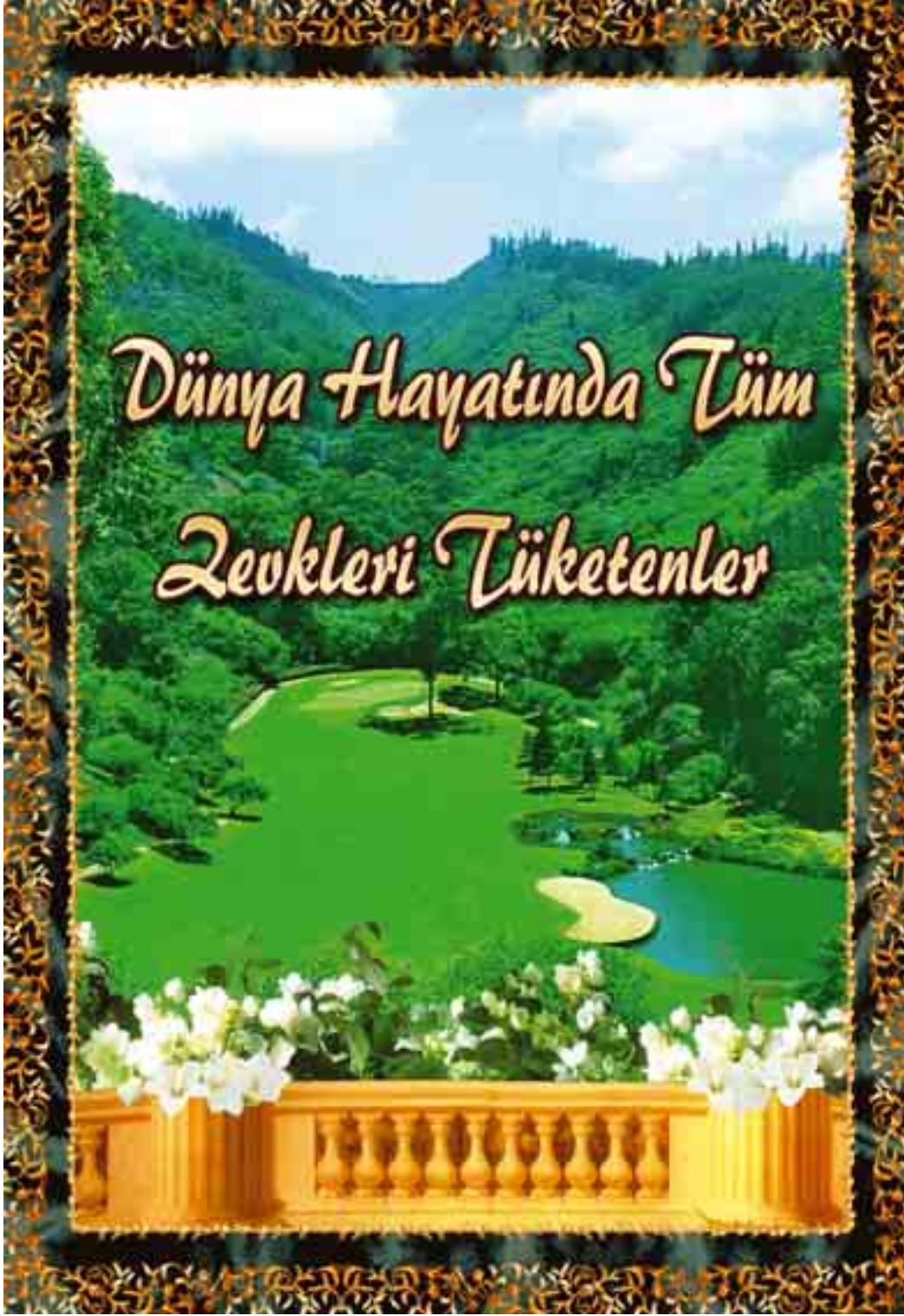
www.evrimmasali.com

35 milyon yıllık yengeç fosili

Günümüzde yaşayan bir yengeç

Dünya Hayatında Tüm
Zevkleri Tüketenler

GİRİŞ

Dünyanın dört bir yanı saymakla bitirilemeyecek güzelliklerle doludur. Ancak birçok insan bu güzelliklerin farkında bile değildir. Kendi dertlerine, sıkıntılarına gömülmüş, bunların ağırlığından etraflarında olup biten sevinç duyulacak, keyif alınacak olayları, güzellikleri göremeyecek hale gelmişlerdir. Kendilerine sorsanız; hayatın "sarp ve dikenli bir yokuş" olduğundan, kendilerinin de bu sarp yokuşu aşabilmek için büyük bir "yaşam kavgası" verdiklerinden bahsederler. Hayatı hep "zorluk ve mücadele ortamı" gibi ifadelerle tanımlarlar. Verdikleri bu yaşam kavgasının neden olduğu bıkkınlıktan, yorgunluktan, bezginlikten söz ederler. "Bıktım artık yaşamaktan", "Artık hiçbir şeyden zevk alamıyorum" gibi cümleleri hemen her gün, her sohbetlerinde sarf ederler. Hatta bu bıkkınlık ve bezginlik sebebiyle kimileri hayatın hiçbir anlamı kalmadığını söyleyip bu durumdan kurtulmak için ölmeyi istemekte, intihara kadar varan eylemlerde bulunmaktadırlar.

Oysa gerçekte dünya hayatı, söz konusu kişilerin tanımladıkları ve yaşadıkları şekilde olmak zorunda değildir. Elbette dünya hayatı pek çok eksiklikle, insanlar da pek çok acizlikle birlikte yaratılmıştır. Ama bu eksiklikler ve acizliklere karşı koymanın yolu "yaşam kavgası vermek" değildir. Allah insanlara çözümü Kuran ile bildirmiştir. Çözüm sadece iman etmek-

tedir. Allah, **"Erkek olsun, kadın olsun, bir mümin olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz."** (Nahl Suresi, 97) ayetiyle "iman eden insanlar için" dünyada "güzel bir hayat" olduğunu bildirmektedir.

Nitekim dünya, eksikliklerin yanı sıra, saymakla bitirilemeyecek kadar çok nimetle doludur. İman gözüyle bakanlar için dünya hayatının maddi ve manevi zevkleri bitmek tükenmek bilmez; her şartta, her ortamda yüzlerce güzellik görülebilir ve tüm bunlardan derin bir haz alınabilir.

Allah'tan uzak yaşayan insanlar, bu zevklerin pek çoğundan haberdar dahi değildirler. Çünkü farkına varabildikleri güzelliklerin ve ellerindeki nimetlerin zevkini, inkar ruhunun karanlığıyla çoktan tüketmişlerdir. İmandan uzak yaşamaya devam ettikçe, ömürlerinin geri kalan kısmını da bu yitirmişlik içerisinde geçireceklerdir. Hayatlarına her zaman bıkkınlık, bezginlik, boşluk ve yoksunluk hakim olacaktır. Günler, aylar, yıllar geçecektir, ama onlar çevrelerinde var olan sayısız güzelliği ya göremeyecek ya da görseler bile bunlardan gereği gibi zevk alamayacaklardır. Ve yaşadıkları sıkıntı dünya hayatıyla da sınırlı kalmayacaktır.

Allah'ın Kuran'da, **"İnkar edenler ateşe sunulacakları gün, (onlara şöyle denir:) 'Siz dünya hayatınızda bütün güzellikleriniz ve zevklerinizi tüketip-yok ettiniz, onlarla yaşayıp-zevk sürdünüz. İşte yeryüzünde haksız yere büyüklenmeniz (istikbarınız) ve fasıklıkta bulunmanızdan dolayı, bugün alçaltıcı bir azap ile cezalandırılacaksınız."**

(Ahkaf Suresi, 20) ayetiyle bildirdiği gibi, dünyada iken zevklerini tüketip yok ettikleri gibi, ahirette de sonsuza dek bu zevklerden mahrum kalacaklardır.

Oysa hiçbir insan, ne dünyada ne de ahirette böyle bir durumda kalmak, böyle bir karşılık almak istemez. Tam tersine, Allah'ın kendisine dünyada ve ahirette verdiği imkanları en güzeliyle, en fazla zevki alarak yaşamak ister. Ve aslında insanların bu isteklerine ulaşmaları da -Allah'ın dilemesiyle- son derece kolaydır.

Bu kitabın amacı, din ahlakı yaşanmadığında nasıl bir mahrumiyet, nimet kaybı ve sıkıntılı bir hayat yaşandığını ortaya koymak, bu insanlara içerisine düştükleri durumu tüm açıklığıyla göstererek, onları dünyada yaşadıkları nimet kaybından ve ahirette karşılaşacakları acı sondan kurtarmaya çağırmaktır. Onlara dünya hayatının çok fazla nimet ve güzellikle dolu olduğunu, tüm bu nimetlerin hazzını ancak iman ile tadabileceklerini hatırlatarak, tüm insanları Allah'ın yoluna, Kuran'a teslim olmaya, iman ile yaşamaya davet etmektir.

"DÜNYA HAYATINDAKİ TÜM ZEVKLERİ TÜKETENLER" KİMLERDİR?

Geçmişten bugüne yaşadıklarınızı hızlıca bir gözden geçirdiğinizde, karşınıza çıkan insanların birçoğunun ortak bir özelliğe sahip olduklarını fark edersiniz: Genç ya da yaşlı, zengin ya da fakir olsun, insanların bir kısmı yaşadıkları hayattan yakınmayı yaşamlarının önemli bir parçası haline getirmişlerdir. Hemen her olay hakkında şikayet edecek, hoşnutsuzluklarını dile getirecek bir şeyler bulurlar. Karşılaştıkları bir olayın yüz tane güzel, sevinç duyulacak, zevk alınacak yönü varsa, onlar bunları görüp bunlarla mutlu olmaktansa, birkaç kusurlu detaya takılıp bunların sıkıntısını yaşarlar. Bu anlayış, onlarda öylesine yerleşik bir alışkanlık haline gelmiştir ki, henüz yaşamadıkları, tecrübe etmedikleri olaylar hakkında da aynı tavrı gösterebilirler. Daha bir olayı yaşamadan, karşılarına çıkabilecek muhtemel pürüzleri düşünür ve bu hayali sıkıntılar nedeniyle mutsuz olabilirler.

Tüm bunların ötesinde, her türlü çabalarına karşın, kendilerinin de nedenini tam olarak keşfedemedikleri sebepsiz bir bıkkınlık ve hiçbir şeyden yeteri kadar memnun olamama his-

si içerisindedirler. Dikkatlice düşündüğünüzde bu gibi insanların "İçimde sebepsiz bir sıkıntı var", "Canım çok sıkılıyor", "Artık bu hayattan bıktım", "Canım hiçbir şey yapmak istemiyor" gibi sözleri sık sık dile getirdiklerini hatırlarsınız. Üstelik bu kimseleri, kalplerinde yaşadıkları bu derin bıkkınlık ve hoşnutsuzluk hissinden kurtarmaya çalışsanız da çoğu zaman başaramazsınız.

Öyle ki, onları dünyanın en güzel yerine götürseniz, olabilecek en güzel, en mükemmel nimetleri önlerine serseniz, arzu edebilecekleri her türlü konfor ve lüksü sağlasanız, yine de bu kimselerin güzelliklerden gereği gibi zevk alabilmelerini sağlayamayabilirsiniz. Bu güzelliklerin her zaman ruhlarına etki etmesini ve onları tam anlamıyla mutlu etmesini mümkün kılamayabilirsiniz.

Oysa gökyüzünden denizin derinliklerine kadar her yer saymakla bitiremeyeceğimiz mükemmellikte detaylarla doludur. Her biri birbirinden güzel olan canlılar; kuşlar, tavşanlar, sincaplar, aslanlar, zebralar, kaplanlar, kediler, köpekler, balıklar... Bin bir çeşit meyveler; çilekler, portakallar, kavunlar, erikler, şeftaliler... İç açıcı bitkiler; güller, orkideler, papatyalar, menekşeler, sümbüller, karanfiller, yüzlerce yıllık ağaçlar ve daha milyonlarca güzellik insanın içinde çok büyük bir coşku uyandırır. Güzel bir manzara, güzel bir insan yüzü ya da güzel bir ziyafet sofrası insan ruhuna çok büyük bir zevk verir.

Allah, Kuran ayetlerinde dünya hayatında insanlara sunduğu güzelliklere dikkat çekmiş ve bu nimetleri insanların **"bir genelleme yaparak dahi saymakla bitiremeyecekleri kadar çok ve çeşitli"** olduğunu hatırlatmıştır.

Allah ayetlerde şöyle buyurmaktadır:

Allah, gökleri ve yeri yaratan ve gökten su indirip onunla size rızık olarak türlü ürünler çıkarandır. Ve O'nun emriyle gemileri, denizde yüzmeleri için size, emre amade kılandır. Irmakları da sizin için emre amade kılandır. Güneş'i ve Ay'ı hareketlerinde sürekli emrinize amade kılan, geceyi ve gündüzü de emrinize amade kılandır. Size her istediğiniz şeyi verdi. Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışırsanız, onu sayıp-bitirmeye güç yetiremezsiniz. Gerçek şu ki, insan pek zalimdir, pek nankördür. (İbrahim Suresi, 32-34)

Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nahl Suresi, 18)

Aslında sırf bu güzelliklerden bir tanesi bile insan ruhuna büyük zevk ve keyif verebilir. Bu nedenle bazı insanların bu güzelliklerin binlercesiyle iç içe yaşadıkları halde bunları fark edememeleri, bunların hiçbirinden coşku ve heyecan duyamamaları, zevk alıp mutlu olamamaları, hiç kuşku yok ki, ortada olağan dışı bir durum olduğunu gösterir. Herşeyden önce bu büyük bir nimet kaybı ve büyük bir eksikliktir. Çok açıktır ki bu kimseler, dünya hayatındaki tüm zevkleri tüketip yok etmiş, artık bunlardan lezzet alamayacak hale gelmişlerdir.

Oysa ne büyük bir çelişkidir ki, birçok asılsız bahane öne sürerek dinden kaçan insanlar dünya hayatını çok zevk alacakları, sürekli gülüp eğlenecekleri bir yer olarak görmek isterler. Hayattaki en büyük amaçları dünya hayatından sınırsızca fayda

elde edebilmek, burada yaşayabilecekleri tüm zevkleri tadabilmektir. Bu, dünyanın her yerinde ve her çağda değişmeyen bir kural olmuştur. Tarih boyunca hayatın gerçek anlamını kavrayamamış bazı insanlar dünyadan zevk alma üzerine felsefeler yapmış, kendi deyimleriyle "gününü gün eden" kişilere övgüler yağdırmışlardır.

Ünlü Latin lirik şairi ve yazar Horace'nin (MÖ 65-8) bir deyişinden esinlenerek ortaya çıkan ve 17. yüzyıl Avrupası'ndan beri kullanılan bir deyim olan **"Günü Yakala" (Carpe Diem)**, sadece dünya hayatı üzerine kurulan bu yaşam tarzının felsefesini özetlemektedir. Bu sözle, **"insanın yarınını düşünmeden, sadece içerisinde bulunduğu anı yaşayıp, gününü gün etmesi"** ifade edilmektedir. "Günü yakala" fikri ile, insanlara her an ölüm ile karşılaşabilecekleri, bu nedenle de ölümü ve sonrasını düşünmektense, bu gerçekleri hiç akıllarına getirmeden sadece içerisinde bulundukları anı değerlendirerek yaşamaları öğütlenir.

Aynı şekilde Rönesans dönemine damgasını vuran **"Öleceğini Hatırla" (Memento Mori)** kavramı da insanlara, öleceklerini hatırlayarak, dünyaya daha çok sarılmayı öğütlemektedir. Bu düşünceye göre, insan, ölümden korkarak yaşamaktansa, içinde bulunduğu zamanı, ölümün yakın olduğunu bilerek, sadece zevklerine göre şekillendirmeli, hiçbir sınır tanımadan, canının istediği gibi yaşamalıdır.

Mutluluğun ve güzel bir hayat yaşamanın yolunu, Allah'ın ayetlerinin dışında arayan toplumlar tarih boyunca pek çok sapkın fikir ve felsefe geliştirmişlerdir. Ortaya attıkları tüm çarpık düşüncelerin ortak noktası ise, dünya hayatının nimet-

lerinden maksimum düzeyde, hırsla ve tutkuyla faydalanabilmektir.

Allah, Kuran'da böyle kimselerin bu hırsına **"Şu halde sen, Bizim zikrimize sırt çeviren ve dünya hayatından başkasını istemeyenden yüz çevir."** (Necm Suresi, 29) ayetiyle dikkat çekmektedir. Bir başka ayette ise, Allah, bu kimselerin kapıldıkları dünya hırsı nedeniyle kendilerine verilen sayısız imkan ve nimetlere şükretmek yerine, doyumsuzca bir hırs içinde yaşadıklarını bildirmektedir:

> **Kendisini tek olarak (ve yapayalnız) yarattığım (şu adam)ı Bana bırak; Ki Ben ona, 'alabildiğine geniş kapsamlı bir mal' (servet) verdim. Göz önünde-hazır çocuklar (verdim). Ve sayısız imkan ve fırsatları önüne serdim. Sonra, daha artırmam için tamah eder (doyumsuz istekte bulunur). (Müddessir Suresi, 11-15)**

O halde tüm bu doyumsuz isteklerine rağmen, bu insanların dünya hayatından, insanlardan, doğadan, canlılardan zevk alamamalarının nedeni nedir? Tek amaçları dünya hayatının zevklerinden istifade etmek iken, nasıl olup da tüm zevklerden mahrum kalmaktadırlar? Neden bu kadar nimetin içinde oldukları halde büyük bir sıkıntı, kasvet, bunalım ve bıkkınlık içinde yaşarlar? Dünya hayatının güzelliklerini ve nimetlerini fark edemeyecek ya da bunlardan zevk alamayacak bir ruh halini nasıl elde ederler? Dünya hayatındaki tüm zevkleri nasıl tüketip yok eder, tüm arzularına ve çabalarına karşın bu zevklerden nasıl mahrum kalırlar?

Tüm bu soruların tek bir cevabı ve tüm bu durumun tek bir açıklaması vardır: Söz konusu insanlar inkar içindedirler. Ken-

dilerine tüm bu nimetleri verenin Rabbimiz olduğunu unutmalarına ve nankörlük etmelerine karşılık dünya hayatında bu insanların kalpleri sıkıntılı kılınmaktadır. Allah Kuran'da bu gerçeği şöyle bildirmektedir:

> **Allah, kimi hidayete erdirmek isterse, onun göğsünü İslam'a açar; kimi saptırmak isterse, onun göğsünü, sanki göğe yükseliyormuş gibi dar ve sıkıntılı kılar. Allah, iman etmeyenlerin üstüne işte böyle pislik çökertir. (Enam Suresi, 125)**

Bir başka ayette ise **"Allah, iman edenlerin velisi (dostu ve destekçisi)dir. Onları karanlıklardan nura çıkarır; inkar edenlerin velileri ise tağuttur. Onları nurdan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar, ateşin halkıdırlar, onda süresiz kalacaklardır."** (Bakara Suresi, 257) şeklinde bildirildiği gibi, Allah, inkarları nedeniyle güzellikler içerisinde yaşadıkları halde bu kimseleri karanlık ve kasvetli bir dünyaya sevk etmektedir.

Oysa Allah dünya hayatını insanlar için bir deneme olarak yaratmıştır. Bu nedenle dünya hayatının süslerine kapılıp gitmek büyük bir yanılgıdır. Peygamber Efendimiz bir hadisinde dünya hayatı ile ilgili olarak şöyle buyurmaktadırlar:

> *Dünya tatlı ve hoştur. Allah sizi ona vâris kılacak ve nasıl hareket edeceğinize bakacaktır. Öyleyse dünyadan sakının."* *(Kütüb-i Sitte, Müslim, Zikr 99, (2742); Tirmizi, Fiten 26, (2192))*

Allah'ın razı olacağı umulan tavır, tüm dünya nimetlerinin Rabbimiz'in bir lütfu olarak bizlere ulaştığını kavramak ve O'na karşı şükredici bir ahlak içerisinde olmaktır. Bu güzel ahlakı yaşayan insan, çevresinde daima Rabbimiz'den gelen güzellikle-

rin, nimetlerin ve hayırların olduğunu her an hissedecektir.

İnkar edenler ise bu gerçeği görmek yerine, Allah'ı unutarak, sadece ellerindeki nimetlerden hırslı bir tutkuyla faydalanmaya bakarlar. Bu hırsın şiddeti arttıkça, bu kimselerdeki hoşnutsuzluk da büyür. Bu büyük çelişkinin nedeni, söz konusu insanların herşeye sahip olmak için delice bir isteğe kapılmalarıdır. Sahip olduklarıyla mutlu olmak, ellerindekinin kıymetini bilip bunlara sevinmek yerine, hep daha fazlasına sahip olamamanın mutsuzluğunu yaşarlar. Bundan dolayı da ellerindeki imkan ve nimetlerin de tadına varamazlar.

Örneğin güzel bir arabaları olur, ama daha yeni bir modeli çıktığı anda, sahip oldukları arabanın onlar için hiçbir değeri kalmaz. Tatil yaparak tüm sorunlarının üstesinden geleceklerine inanırlar. Ama tatil esnasında yaşadıkları ufak tefek aksaklıklar onlar için bir sıkıntı ve azap nedeni haline gelir. Sabır ve tevekkülle sorunların üstesinden gelmeye çalışmaz, kötümser ruh halleri nedeniyle daha da sıkıntılı bir şekilde tatilden dönerler. Tüm bu arayışları hep hüsranla sonuçlanır. Aldıkları zevk varsa da, bu, çok kısa süreli olur; daha sonrasında gelen sıkıntı ise çok uzundur.

Elbette dünya hayatı insanlar için bir denenme yeridir bu nedenle güzelliklerin yanında birçok kusur, eksiklik ve acizlikle birlikte yaratılmıştır. Bu nedenle insanlar, yaşamları içerisinde, her ne kadar istemeseler de bu eksikliklerle mutlaka karşılaşacaklardır. Nitekim zengin olanın zenginliğini, güzel olanın güzelliğini, zeki olanın tüm zekasını bir kaza ya da bir felaketle tamamen kaybetmesi mümkündür. Ayrıca böyle bir kaza söz

konusu olmasa bile bir gün mutlaka her insanın gençliği de, sağlığı da yok olacak, enerjisi ve gücü zamanla elinden gidecektir. Maddi-manevi anlamda kendilerinden daha üstün insanlarla karşılaşma ihtimali de, din ahlakından uzak insanların huzurlarını kaçıran bir başka konudur. Kendilerinden daha zengin, daha güzel, daha başarılı, daha akıllı, daha geniş bir sosyal çevreye sahip insanların varlığı onları büyük bir bunalıma sürükler.

İşte inkar edenlerin hayatları boyunca büyük bir arayış içinde olmalarının, sahip oldukları nimetler ile hoşnut olmamalarının nedeni bu sapkın anlayıştır. Hırsları onları zorlu bir hayata sürükler. Bir türlü ellerindeki güzellikleri görüp fark edemez, bunların zevkini gereği gibi tadamazlar.

Ölümle birlikte tüm nimetlerin yok olacağına inanan bu insanlar için tüm güzellikler daha dünyadayken birer birer tükenip yok olur; güzellikleri, gençlikleri, sağlıkları hep geçicidir. Maddi kazançları ise, nefislerinin azgın tutkularından dolayı onlara yeterli gelmez. İşte tüm bu nedenlerle tutkuyla bağlandıkları dünya hayatı, bu insanlar için bir azap haline gelir. Allah, inkar edenlerin cehennem hayatından önce dünyada da azapla karşılaştıklarını şu sözlerle haber vermektedir:

> **Derler ki: "Eğer doğruyu söylüyor iseniz, bu va'dolunan (azab) ne zaman?" De ki: "Belki de acele etmekte olduğunuzun (azabın) bir kısmı size yetişmiştir bile." (Neml Suresi, 71-72)**

Allah'ın ayetlerde bildirdiği azabın bir kısmı, bu insanların dünya hayatının tüm güzellikleri ve imkanları içerisinde bir nevi cehennem hayatı yaşamalarıyla kendini göstermektedir.

Dünyanın farklı toplumlarında birçok insan bu ruh halini ya-

şamaktadır. Bunalımların, sıkıntıların, stresin ve psikolojik sorunların böylesine artması, dünya hayatına olan bu çarpık bakışın bir sonucudur. "İçimde sebepsiz bir sıkıntı var", "Canım çok sıkılıyor", "Artık bu hayattan bıktım", "Canım hiçbir şey yapmak istemiyor" gibi sözler sarf ederek yaşamını sürdüren her insanın, acil değişmesi gereken bir ruh hali içerisinde olduğunu görmesi gerekmektedir.

Böyle bir sıkıntı içinde olan her insanın durup düşünmesi, kendi kendine bunun sebebini sorması ve bu durumun neden kaynaklandığını araştırıp buna çözüm araması gerekmektedir. Allah bu konunun da çözümünü bizlere Kuran ayetleriyle bildirir. Nimetlerden zevk alabilme, güzellikleri görüp fark edebilme yeteneği ancak iman ile kazanılmaktadır.

İlerleyen satırlarda bu önemli gerçeğe değinecek ve dünyadaki maddi manevi tüm nimetlerin ancak iman gözüyle bakıldığı takdirde insan ruhuna tam anlamıyla zevk verebileceğini anlatacağız.

NİMETLERDEN GEREĞİ GİBİ ZEVK ALABİLMENİN TEK YOLU İMANDIR

İnsanların gerçek mutluluğu elde edebilmelerinin tek yolu Allah'a iman etmektir. Bu gerçek Kuran'da **"... Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur."** (Rad Suresi, 28) ayetiyle haber verilmektedir. Yaşanılan mutsuzluktan ve bıkkınlıktan, ancak, Allah'ın rahmeti ve kulları üzerindeki rahmeti kavrandığı ve iman ahlakı yaşandığı takdirde kurtulunabilir. Dünya hayatından ancak bu şekilde gerçek anlamda zevk alınabilir, ancak bu şekilde güzelliklerin değeri tam olarak anlaşılabilir.

Allah'ın **"... Bu dünyada güzel davranışlarda bulunanlara güzellik vardır..."** (Nahl Suresi, 30) ve **"... Allah, dünya ve ahiret sevabının güzelliğini onlara verdi..."** (Al-i İmran Suresi, 148) ayetleriyle hatırlattığı gibi, Allah güzel bir hayatı ancak iman edenlere yaşatır. İnkar edenler için ise, Allah'ın bir ayette **"Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır..."** (Taha Suresi, 124) hükmüyle belirttiği gibi, mutlaka "sıkıntılı bir hayat şekli" vardır. Bu insanlar, iman dışında hiçbir şekilde bu sıkıntılı yaşam-

dan kurtulamaz, hiçbir yolla gerçek mutluluğu elde edemezler. Maddi anlamda çok büyük imkanlara sahip olsalar bile, bunların tadına gereği gibi varamaz bu nimetlerin sevincini tam olarak yaşayamazlar.

Zira güzelliklerin bir insana zevk verebilmesi için, kişinin bu güzellikleri takdir edebilecek bir anlayışa sahip olması gerekir. Örneğin bir karanfilin yapraklarındaki kusursuz dizilimi, kokusunu, dokusundaki yumuşaklığı fark edebilmesi daha önemlisi bu benzersiz güzelliğin büyük bir nimet olarak var edildiğini anlaması gerekir. Bunu gerçek manasıyla anlayabilecek olan kişiler de sadece iman sahipleridir. Çünkü Allah'a iman eden kimseler, dünyadaki her detayın Rabbimiz'in büyük bir lütfu olduğunun bilincindedirler. Bu kişiler çevrelerini saran nimetlerin Allah'tan olduğunun farkındadırlar ve her güzellikte Allah'ın sonsuz yaratış gücünü düşünürler. Bu, onların Allah'a olan sevgilerini ve bağlılıklarını artırır.

Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) Allah'ın verdiği nimetlerle ilgili olarak şöyle buyurmuşlardır:

> "*Size vermekte olduğu nimetlerinden ötürü Allah'ı sevin, beni de Allah beni sevdiği için seviniz.*" *(Tirmizi; Huccetü'l İslam İmam Gazali, İhya'u Ulum'id-din, 4. cilt, Çeviri: Dr. Sıtkı Gülle, Huzur Yayınevi, İstanbul 1998, s.594)*

Sonsuz güç ve kudret sahibi olan Rabbimiz, iman edenlere olan sevgi ve merhametinin bir göstergesi olarak onları dünya hayatında çeşitli nimetlerle yararlandırmaktadır. Bu, insanın tüm hayatı için geçerlidir.

Böyle bir insan için sabah kalktığında nefes almak çok büyük bir nimettir ve sevinç vesilesidir. Çünkü Allah ona, rızası-

nı kazanacağı bir gün daha nasip etmiş, bir fırsat daha vermiştir. Yürüyebilmesi, konuşabilmesi, gülebilmesi, hareket edebilmesi bu kişi için bir mutluluk kaynağıdır. Dilediği takdirde Allah'ın tüm gücünü, hareket kabiliyetini elinden alabileceğinin şuurundadır. Bu kişi tüm bunlara sahip olmanın bir nimet olduğunu bilir, bu nedenle de hayattan çok büyük bir zevk alır.

Dünya hayatının birkaç on yıllık bir imtihan dönemi olduğunu, asıl yaşamın sonsuz ahiret hayatı olduğundan haberdardır. Kısa süren yaşamı boyunca gösterdiği güzel ahlakın, zorluk ve sıkıntılar karşısındaki sabır ve tevekkülünün kendisine cennet nimetleri olarak geri döneceğini umut eder. Bu nedenle de dünya hayatındaki her sıkıntı onun için bir ecir vesilesi haline gelir. İşte iman sahiplerinin dünya hayatındaki neşeli, huzurlu, güvenli, rahat tavırlarının nedenlerinden biri budur.

İnkar edenlerin yaşadığı bunalımın ve tüm zevklerini tüketip yok etmiş olmalarının nedeni de imanın insanlara kazandırdığı bu ruh halinden uzak yaşamalarıdır.

İNKAR EDENLERİN DÜNYA HAYATINDA YİTİRDİKLERİ ZEVKLER

Dünya hayatı insan nefsinin hoşuna gidecek nimetlerle yaratılmıştır. Allah Kuran'da, **"Size her istediğiniz şeyi verdi. Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışırsanız, onu sayıp-bitirmeye güç yetiremezsiniz. Gerçek şu ki, insan pek zalimdir, pek nankördür."** (İbrahim Suresi, 34) ayetiyle buna dikkat çekmektedir. Üstelik Rabbimiz, insanın, yaşadığı ömür süresince, bu güzelliklerden dilediği gibi istifade etmesine izin vermiştir. Ayrıca Allah Kuran'da, kendilerine verilen tüm bu nimetlerin Rabbimiz'den geldiğini bilen ve O'na karşı şükredici davranan kullarına, bu nimetlerin daha da artacağını vaat etmiştir. Her biri birbirinden güzel olan bu nimetlere karşı nankörlük edenler için ise, Allah tüm bunları birer azap vesilesine dönüştüreceğini bildirmektedir.

Bu, Kuran'ın önemli sırlarından ve Allah'ın adaletinin tecellilerinden biridir. Aynı zamanda, Allah'ın hikmetli yaratışının önemli bir göstergesidir. Allah dünya hayatında insanlara verdiği süre içerisinde, doğru yolu görüp iman etmeleri için insan-

lara, sürekli olarak yeni fırsatlar yaratmakta, onlara imanın güzelliğini, inkar içinde geçen bir hayatın ise karanlık yüzünü göstermektedir. İşte insanların inkar ruhu içindeyken her ne güzellikle muhatap olurlarsa olsunlar, ruhlarında gerçek anlamda huzur ve güven duygusu hissedememeleri Allah'ın kullarına olan rahmetinin bir göstergesidir. Bu, onların gerçek mutluluğun, gerçek huzur ve rahatlığın ancak iman ile elde edilebileceğini anlamaları ve Allah'a teslim olmalarını sağlamak için çok önemli bir vesiledir.

Allah'ın bu hikmetli yaratışını görebilen insanlar, inkarın zararını ve imanın güzelliğini anlamakla, hem dünya hayatında yaşadıkları mahrumiyetten hem de ahirette karşılaşacakları, zorluğunu ve gücünü tahmin bile edemeyecekleri sonsuz bir azaptan kurtulmuş olacaklardır.

İşte bu nedenle, kitabın ilerleyen bölümlerinde anlatılacak olan, "inkar edenlerin dünya hayatında tüketip yok ettikleri maddi ve manevi zevkler" ifadesiyle kastedilenlerin doğru bir şekilde anlaşılması son derece önemlidir. Zira kitabın başlığını gören ya da giriş bölümünü okuyan bir insan, kendisini bu anlatılanlardan ve zevklerini yitirip tüketmiş olan insanlardan uzak görmüş olabilir. Hayattan, insanlardan, doğadan ya da dünyaya ait güzelliklerden gayet tatmin edici bir zevk alabildiğini, bu satırlarda dile getirilen sıkıntılardan, bunalımlardan son derece uzak olduğunu düşünmüş olabilir. Fakat yine de bunun hızlıca ve üstünkörü düşünülerek elde edilmiş bir kanaat olabileceğini hatırlatmakta fayda vardır. Eğer dikkatlice gözden geçirilecek olunursa, aslında her insanın bu anlatılanlardan kendisine ibret alabileceği bir şeyler çıkarabileceği an-

laşılacaktır. Zira bazı insanlar, belki de zaman içerisinde alışmaları sebebiyle, içinde bulundukları durumu olağan karşılayabilirler. Oysa gerçekte pek çok zevkten ve güzellikten mahrum bir hayat yaşıyor olabilirler. Nitekim, dünya hayatında Allah'ın insanlar için yaratmış olduğu güzellikler çok detaylı ve çok çeşitlidir. İnsan çoğu zaman, bu güzelliklerin pek çoğunu hiç yaşamamış olması sebebiyle, tattığı birkaç sıradan ve basit zevki yeterli görebilir. Dünya hayatının nimetlerinin bunlardan ibaret olduğun, ya da bunlardan alınacak zevkin ancak kendi aldığı zevk düzeyinde olabildiğine inanmış olabilir. Oysa gerçekte nimetlerin her birinden daha derin zevkler alabilmek mümkündür. Nitekim her insanın aynı güzellikten aldığı zevk farklıdır; kimi çok derin bir heyecan ve zevk duyarken, kimisi bu güzelliğin farkına bile varmayabilir.

İnsanın dünya hayatından yeteri kadar zevk aldığını ve kendisinin bu anlatılanlardan farklı olduğunu düşünmesinin bir başka nedeni ise şudur: İnsan kendisini o güne kadar çevresinde görüp, tanıdığı insanlarla kıyaslayıp, onların ortalamasına göre, hayattan, nimetlerden ve güzelliklerden aldığı zevki yeterli görebilir. Hatta yaşadığı hoşnutluğun herkesten çok daha fazla olduğunu düşünerek bu hatırlatmaların kendisini ilgilendirmediğine kanaat getirebilir.

Bu konudaki üçüncü bir alternatif ise, insanın bu satırları okuduğu ana kadar, daha üstün ve daha derin bir zevki ne kendinde ne de çevresindeki insanlarda hiç görmemiş ve duymamış olmasıdır. Bu durum da insanı yanıltıyor olabilir. Kimsenin ona böyle bir gerçeğin varlığından bahsetmemiş olması, yaşamında böyle bir nimet artışı olabileceğinden haberdar ol-

maması da onu bu konuda böyle bir kanaate yöneltmiş olabilir. Ama önemli olan bu satırları okumasıyla birlikte, Allah'ın onu dünyada ve ahirette böyle bir nimet kaybından haberdar etmesi ve ona bu mahrumiyetten kurtuluş yollarını duyurup gösteriyor olmasıdır. O ana kadar bu konudan gaflet içerisinde olabilir, ancak bu bilgileri edindikten sonra bunları dikkate alıp düşünmekle ve bu eksiklikten kurtulmak için samimi çaba göstermekle yükümlü olacaktır.

Kişinin bu konuyu değerlendirirken kendisine alması gereken ölçü ise şudur: Belki hayatının her anını bu ruh hali içerisinde geçirmiyor olabilir; belki zaman zaman nimetlerden zevk alıyordur. Ancak bu insanı yanıltmamalıdır. Çünkü eğer kişi ara sıra, hayatının kimi bölümlerinde de olsa, hayatından, rutin alışkanlıklarından, yaptığı faaliyetlerden sıkıntı duyuyor, bıkkınlığa, bezginliğe kapılıyorsa, memnuniyetsiz bir ruh hali içine girip hayatın anlamsızlaştığı kanaatine varıyorsa, bu durum, anlatılanları düşünmesi ve samimiyetle değerlendirmesi için yeterli olmalıdır.

Unutulmamalıdır ki, dünyada yitirilip tüketilen zevkler, ahirette de sonsuza dek sürecek bir karanlığın başlangıcıdır. İnsan ahirette sadece elindeki nimetlerden gereği gibi zevk alamamak gibi bir azabı yaşamakla kalmayacaktır. Allah imandan yüz çevirmeleri nedeniyle sonsuza dek bu insanları çok daha derin azaplar içerisinde yaşatabilir. Aksinde ise, hem dünya hem de ahiret hayatı sonsuza kadar büyük bir nimete dönüşecektir.

İnkar edenlerin içinde bulundukları bu durumun anlaşılması, aynı zamanda iman edenlerin, dinsizliğin kabusunu görüp ibret almaları açısından da son derece önemlidir. Bunu kavrayan

insanlar Allah'ın kendilerine iman nasip etmiş olmasından dolayı büyük bir minnetle şükredeceklerdir.

İlerleyen sayfalarda inkar edenlerin kiminin farkında olduğu, kiminin ise farkına bile varmadan hayatını devam ettirdiği, ama aslında yaşamlarını büyük bir azaba dönüştüren nimet kaybından, yitirdikleri maddi ve manevi zevklerden bahsederek, dinsizliğin insanlara dünya hayatında getirdiği kayıpları ortaya koyacağız.

YİTİRİLEN MADDİ ZEVKLER

Yaşadıkları ortamlardan zevk alamamaları

Kuran'da Allah'ın emrettiği ahlakı üzerlerinde bulundurmayan insanlar, yaşadıkları ortamlar ve içinde bulundukları durum ile ilgili son derece sıkıntılı bir üslup kullanırlar. Bir an düşünmek bile bu insanların nasıl bir ruh hali içinde olduklarını anlamak için yeterli olacaktır.

Sizce bu insanlar genelde herşeyin çok yolunda gittiğinden, sahip oldukları herşeyden çok mutlu olduklarından, ellerindeki herşeyin tam istedikleri gibi olduğundan mı bahsederler? Her gün yaptıkları rutin işlerinden, yaşadıkları monotonlaşmış, hatta her karesine kadar ezberlenmiş olan hayatlarından çok memnun olduklarını, bu monotonluktan çok heyecan duyduklarını mı dile getiriler?

Her gün aynı evin aynı odasında uyanıp, aynı yatağı toplayıp, aynı kıyafetleri giyip, aynı koridorlarda yürüyüp, aynı otobüse binip, aynı caddelerden geçerek, aynı iş yerinin aynı odasındaki aynı koltuğa oturup, akşama kadar burada aynı insan-

larla aynı sözleri tekrarlayarak yaptıkları kalıplaşmış konuşmalardan çok zevk aldıklarını mı söylerler?

Yoksa her gün aynı evin aynı duvarlarını, aynı iş yerinin her zamanki klasik ortamını, alışkanlık kazandıkları aynı dekorasyonu, aynı mobilyaları, aynı düzeni görmekten, aynı sokaklardan geçip, aynı insan yüzleriyle karşılaşmaktan ne kadar sıkıldıklarından ve bunaldıklarından mı bahsederler? Bu klasikliğin ve monotonluğun hayatlarını nasıl anlamsızlaştırdığından mı yakınırlar?

Bu soruların yanıtları elbette çok açıktır. Cahiliye ahlakını benimsemiş olan insanlar, sürekli olarak yaşadıkları ortamların klasikliğinden, kendilerine heyecan vereceğini sandıkları şeylerin giderek anlamsızlaşıp güzelliğini yitirdiğinden, her gün aynı monotonluğu yaşamaktan büyük bir bıkkınlık duyduklarından bahsederler. Bu bıkkınlık öyle boyutlara varmıştır ki, bu kimseler artık çevrelerindeki hiçbir güzelliği göremez, sahip oldukları ya da muhatap oldukları hiçbir şeyden zevk alamazlar. Bu, sadece yaşadıkları yerlerden, eşyalarından, dekorasyonlarından, manzaralarından sıkıntı duymalarıyla sınırlı kalmaz. Yaşadıkları şehirden, hatta bulundukları ülkeden kaçıp gitmeyi isteyecek kadar ciddi boyutlara varır.

İman eden insanlar içinse, böyle bir durum hiçbir zaman söz konusu olmaz. Hayatları boyunca aynı yerde, aynı eşyalar içerisinde, sürekli aynı işleri yaparak yaşamak durumunda kalsalar dahi yine de bunların her birinden daimi bir mutluluk duyarlar. Çünkü mümine bu zevki veren çevresindeki maddi değerler değil, Allah'a iman etmenin ve sonsuz cennet hayatını ummanın getirdiği heyecandır.

Burada şunu belirtmek gerekir: Elbette bir insanın değişiklik istemesi ya da yaşadığı hayatın monotonluğunu kıracak farklılıkların arayışı içinde olması yanlış bir şey değildir. Aksine bu, insan ruhunun zenginliğini gösteren, güzel bir özelliktir. Ancak burada konu edilen cahiliye insanlarının yaşadıkları bıkkınlık ve arayış isteği, bundan tümüyle farklıdır. Bu kimselerin yaşadıkları ortamlar tek tek ele alınıp örneklendirildiğinde bu fark çok net bir biçimde ortaya çıkacaktır.

Bu ortamların başında hiç kuşkusuz ki, insanların yaşamlarının büyük bölümünü geçirdikleri evleri gelir. Bazı insanlar dışarıda oldukları zamanlarda, tüm yol boyunca bir an önce evlerine ulaşabilmek için can atar, rahat bir nefes alıp keyifli bir akşam geçireceklerinin hayalini kurarlar. Gerçekten de insanın evinde çok huzurlu, güvenli ve neşe içinde olması gerekir. Çünkü evinde en sevdiği, en güvendiği insanlarla yaşamakta, sokağın tüm kargaşasından, güvensiz ve belirsiz ortamından korunmaktadır. Ayrıca birçok insan evindeki şartları en rahat edeceği şekilde tasarlamış, dekorasyonu kendi hoşuna gidecek şekilde düzenlemiştir. Ancak oluşturdukları tüm bu olumlu şartlara ve her gün bu yönde kurdukları hayallere rağmen, din ahlakı taşımayan insanlar evde bulundukları hemen her anlarını sıkıntı içerisinde geçirirler.

Oysa satın aldıkları ya da içine yerleştikleri ilk günlerde evlerinin her köşesinin kendilerine ayrı bir zevk vereceğini sanmışlardır. Ancak her birini özenle seçip aldıkları mobilya ve aksesuarları zaman içerisinde giderek anlamlarını yitirmeye başlar. Kimi zaman birkaç gün, kimi zaman birkaç hafta, en fazla birkaç ay içinde, evleri artık tahammül edemedikleri, bir an

önce dışarıya çıkıp başka yerlere gitmeyi istedikleri, kendilerine sıkıntı ve huzursuzluktan başka bir şey vermeyen bir ortama dönüşür. Büyük ve geniş dahi olsa, evleri, artık onlara dar, kasvetli, karanlık ve küçük gelir; sadece sıkıntı ve bıkkınlık hissi vermeye başlar. Nitekim kendi ifadeleriyle "bu ev beni bunaltıyor", "eşyalar üzerime geliyor", "bıktım her gün aynı şeyleri görmekten" gibi sözlerle bu sıkıntılarını sık sık dile getirirler. Artık bu konudaki tüm zevklerini tüketmiş, ilk günlerde büyük heyecan duyarak döşedikleri evleri için duydukları heyecanı yitirmişlerdir.

Meydana gelen bu durumun en önemli sebeplerinden biri ise, bu kimselerin yaşamlarını neredeyse tümüyle "ezbere" yaşamaları, hayatlarının her anını, Kuran ahlakından uzak bir toplumun değer yargıları doğrultusunda önceden belirledikleri standart kalıplara göre geçirmeleridir. Yatış kalkış saatlerinden gün içerisinde yapacakları tüm faaliyetlere, yiyecekleri yemeğin cinsinden televizyonda seyredecekleri programlara kadar herşey otomatikleşmiş, zevkten çok her biri neredeyse birer mecburiyet haline gelmiştir.

Bu insanların yaşadıkları sıkıntıların bir diğer nedeni de, daha önce belirttiğimiz gibi, dünya hayatına karşı bitmek tükenmek bilmeyen bir hırs içerisinde olmalarıdır. Başkalarının sahip olduğu nimetleri kendi elindekilerle kıyasladıkları zaman büyük bir kıskançlık ve huzursuzluk hissi duyarlar. Başkasında olan ve kendilerinde olmayan her nimet, her güzellik onlar için birer üzüntü kaynağıdır. Örneğin evin lüks, deniz manzaralı, bahçeli, havuzlu ya da dubleks olmaması, dekorasyonunun dönemin modasına uygun olup olmaması onlarda bir iç sı-

kıntısı oluşturabilir.

Yaşadıkları sıkıntı, hırs yaptıkları değerleri elde ettiklerinde de sona ermez. Bu durumda da sahip olduklarını başkalarıyla paylaşmak istemezler. Kendilerinden talepte bulunan bir arkadaşları veya akrabaları olduğunda, sahip olduklarının eksileceğini düşünmenin huzursuzluğunu yaşarlar. Kimi zaman da sahip olduklarını kaybetme korkusu içinde korku dolu bir bekleyişe girerler. En güzel mülklere sahip olsalar bile bunları bir yangın, sel ya da başka bir doğal felaketle bir anda kaybedebileceklerini bilmenin tedirginliğini üstlerinden atamazlar.

Hayatlarından bu kadar memnuniyetsiz olmaları din ahlakından uzak bir yaşam sürmelerinden kaynaklanmaktadır. Allah'ın gücünü ve dünya hayatındaki her olayı denenmeleri için yarattığını düşünmedikleri için kalpleri daimi bir azap içerisindedir.

Oysa müminler hiçbir zaman böyle bir sıkıntı yaşamazlar. Onlar her an her yerde Allah ile birlikte olduklarının bilincindedirler. Dünya hayatının her anının Allah'a olan sadakatlerini gösterebilecekleri bir imtihan ortamı olduğunun şuurundadırlar. Bu nedenle de karşılaştıkları her olaydan, Allah'ın kendileri için yarattığı her şart ve durumdan razıdırlar. Tüm bunları Allah'ın yarattığını bilmeleri, onlara tüm bunlardan zevk alabilecek teslimiyetli ve tevekküllü bir ruh hali kazandırır.

İşte aynı ruh hali yaşadıkları ortamlarda da kendini gösterir. Küçük bir kulübede de, bir köşk ya da sarayda da yaşasalar, hepsinden hoşnut olur ve Allah'a karşı şükredici bir ahlak gösterirler. Çünkü bulundukları binanın mimarisi, inşasında kullanılan malzemeler, bu malzemelerin cinsi, rengi, şekli, evin büyük-

lüğü-küçüklüğü, modernliği-klasikliği ya da o evde ne kadar süre kaldıkları önemli değildir.

Bunların hepsi insanlar için elbette birer nimettir, ancak müminlerin önem verdikleri, kendilerini mutlu ve huzurlu kılan değerler tüm bunların üzerindedir. Müminler için Allah'ın razı olacağı bir ahlak gösterebilmek herşeyden önemlidir. Elbette onlar da yaşadıkları ortamın en güzel, en modern ve en estetik görünümde olmasını isterler. Hatta çevrelerindeki herşeye iman gözüyle baktıkları için, güzellikleri görebilme, detayları fark edebilme yetenekleri pek çok insana kıyasla çok daha gelişmiştir. Bu nedenle de güzellik, estetik, değişiklik ve farklılık arayışları çok daha zengin olur. Ama aynı zamanda, ne kadar eksikleri olursa olsun, ellerindeki nimetlerin kıymetini ve bunlardan zevk almasını bilirler. Hırsa kapılmamış olmanın verdiği açık görüş ile ellerindekinin incelik ve güzelliklerini görebilirler. Allah, bu ahlaklarına karşılık müminlere herşeyin en güzelini ve bunlardan da en derin zevki alabilme yeteneğini vereceğini vadederek, onlara olan rahmetini ve sevgisini gösterir. Rabbimiz Kuran'da müminler için şöyle buyurmaktadır:

> **Rabbiniz şöyle buyurmuştu: 'Andolsun, eğer şükrederseniz gerçekten size arttırırım ve andolsun, eğer nankörlük ederseniz, şüphesiz, Benim azabım pek şiddetlidir.' (İbrahim Suresi, 7)**
>
> **Çünkü Allah, yaptıklarının en güzeliyle karşılık verecek ve onlara Kendi fazlından artıracaktır. Allah, dilediğini hesapsız rızıklandırır. (Nur Suresi, 38)**
>
> **Güzellik yapanlara daha güzeli ve fazlası vardır... (Yunus Suresi, 26)**

İş hayatlarından zevk alamamaları

Cahiliye toplumu insanlarının yaşadığı sıkıntılı ruh halinin bir yansımasını da, bu kimselerin iş hayatlarında görmek mümkündür. İş hayatları bu insanların yaşadıkları **"kısır döngü"**nün çok önemli bir göstergesidir. Dünya hayatını olabilecek en iyi şekilde yaşayabilmeyi ve dünya nimetlerinden maksimum derecede yararlanabilmeyi hayatlarının tek amacı haline getirmiş olan bu tarz insanlar için çalışmak büyük bir külfettir aslında. Çünkü çalışmak, yorulmak ve dolayısıyla da bir anlamda 'iyi yaşayamamak' demektir. Ama aynı zamanda hayatı daha iyi yaşayabilmek için çalışmaya ve çalışma hayatının kendilerine kazandıracağı maddi imkanları elde etmeye de mecburdurlar. Fakat bu çok yorucu, çok emek gerektiren ve çok da vakit alan bir çabadır. Onlar için ideal olan az çalışıp vakitlerinin geri kalan çoğunluğunu da dünya hayatını daha iyi yaşamaya ayırabilmektir. Fakat bu mümkün olmaz. Hatta ellerindekinden memnun olmayıp daha da iyi şartlara ulaşmak istediklerinde, çalışma tempolarını daha da artırmak zorunda kalırlar. Ve sonuç olarak da, daha iyi yaşamak için daha çok çalıştıkça, dünya hayatının nimetlerinden istifade edip bunları kullanabilecek ne vakitleri kalır, ne de enerjileri.

Kuran ahlakından uzak yaşayan insanların iş hayatlarına detaylı olarak göz atıldığında çalışmanın onlar için nasıl bir sıkıntıya ve kısır döngüye dönüştüğü açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Çalışma hayatı, insanların vakitlerinin büyük bir bölümünü alır. Genellikle sabah 08.00-09.00 gibi başlayan mesai saatlerinde iş yerlerinde olabilmek için, bu insanların sabahın çok erken saatlerinde uykularından uyanıp yola çıkmaları gere-

kir. Bunun içinse gece erken bir saatte yatmış olmalıdırlar. Zaten iş yerindeki mesai saatlerinin de saat 18.00 gibi sona erdiğini ve kullanılan araçlar ve trafik nedeniyle de eve dönüşün saat 19.00-20.00'yi bulacağını düşünecek olursak, bu durumda bir gün içerisinde kendilerine ayırabilecekleri vakit en fazla dört-beş saati geçmeyecektir.

Bu dört-beş saatin içerisine de, banyo yapmak, yemek yemek, ev temizlemek, çamaşır ve bulaşık yıkamak, ütü yapmak gibi mecburi ihtiyaçlar sığdırıldığında ise, elde yok denecek kadar az vakit kalır. En hızlı şekilde hareket edildiği varsayıldığında bile bu vakit bir-iki saati geçmez... Dünya hayatını tutkuyla ve hırsla yaşamayı kendisine amaç edinmiş bir insan için günde bir-iki saat, çok açıktır ki, son derece kısıtlı bir süredir. Ve içine düştükleri bu durumu görmek de, bu kimseleri büyük bir kızgınlığa ve bunalıma sürükler. Nitekim bu tarz bir hayat içinde dünyadan istedikleri gibi yararlanabilmeleri pratik olarak mümkün olamamaktadır.

Bu durum din ahlakından uzak insanlar için başlı başına bir huzursuzluk kaynağıdır. Ayrıca mecburiyetin yanı sıra, iş hayatı kendi içerisinde de pek çok zorluk ve sıkıntı içermektedir. Konuyu en başından ele alacak olursak, bu kimselerin iş hayatları ile ilgili sıkıntıları daha üniversite yıllarından başlamaktadır. Televizyonlarda ya da gazete haberlerinde de sık sık görülebileceği gibi, yeni mezunlarla yapılan röportajlarda bu kimselerin iş hayatlarında aradıklarını bulamama konusundaki umutsuzlukları daha bu yıllarda kendini belli etmektedir. Bu umutsuzlukları, hayatları boyunca karşılarına çıkacak olan tüm olayları Allah'ın yarattığını ve bunların her birinde pek çok hayır ve hikmet ol-

duğunu düşünmemelerinden kaynaklanır. Allah'a güvenip tevekkül etmedikleri için, gelecekte karşılarına nelerin çıkacağını düşünmek, onlar için büyük bir gerilim sebebi haline gelir. "Acaba iş bulabilecek miyim?", "Çok para kazanabilecek miyim?", "İşimde istediğim gibi yükselip kariyer sahibi olabilecek miyim?" gibi birbiri ardınca gelen endişeler bu kimselerin huzursuzluk yaşamalarına neden olur.

İş başvurularında bulunmaları, kapı kapı dolaşıp kendilerini bu yerlere kabul ettirmeye çalışmaları, kimi zaman olumsuz tepkiler almaları, olayların Allah'ın kontrolünde geliştiği gerçeğinden habersiz olan bu insanlar için son derece yorucu ve üzücüdür. Ve tüm bu yorucu çalışmalar, çoğu zaman istemedikleri bir işe girmeleriyle son bulur. Tüm üniversite yılları boyunca hayalini kurdukları gibi bir ortamla karşılaşamamış ve istedikleri konumda, istedikleri şartlara sahip bir işte çalışmak yerine, mecbur oldukları için kabul ettikleri bir işte gönülsüzce çalışmaya başlamışlardır. Hedefledikleri ve istedikleri işi yapmıyor olmaları da, çalışma hayatını onlar için külfete dönüştüren önemli sebeplerden biridir.

Her ne kadar yorgun ya da uykusuz olurlarsa olsunlar, her sabah erkenden kalkıp bu -hiç istemedikleri, ama para kazanmak için mecbur oldukları- işe gitmek zorunda olmaları onlar için ayrı bir mutsuzluk sebebidir. Hele bir de bu işe ulaşabilmek için yağmur, kar, çamur demeden birkaç vasıta kullanmaları ve bunlar için kuyruklarda beklemek zorunda kalmaları, yazın sıcakta terleyip kışın soğukta üşümeleri de ayrı birer zorluk oluşturur. İş yerine araba ya da servisle giden kimseler için de durum yine farklı değildir. Bu sefer de saatler boyu

trafikte takılıp kalmalarının, her biri birbirinden stresli olan diğer arabaların şoförleriyle zaman zaman tartışmalarının sıkıntısını yaşarlar.

İş yerindeki çalışma ortamı ise bu kimseler için ayrı bir sıkıntı unsurudur. Oysa her biri, yeni bir işe büyük umutlarla başlarlar. Yeni bir çevre edinmenin, para kazanmanın ve iyi bir kariyer sahibi olmanın ilk adımlarını atmanın verdiği heyecan ve şevk içerisindedirler. Fakat huzurlu, güvenli ve neşeli bir ortama girme hayalleriyle başladıkları çalışma hayatı, kısa sürede büyük bir sıkıntı nedeni haline gelir. Güzel ahlakın uygulanmadığı tüm ortamlarda olduğu gibi, bu tarz insanların çoğunlukta olduğu çalışma ortamlarında da, sürekli olarak sürtüşmelerin, çekişmelerin, kıskançlıkların ve daha pek çok huzursuzluğun yaşandığını görürler.

Allah'ın emrettiği güzel ahlaktan uzak yaşayan insanlar, bu ortamda bulunan kişilerle çekişecek farklı sebepler bulurlar kendilerine. Kendilerinden daha üst bir mevkide olan kişilerle kıskançlıktan, daha alt mevkide olan kimselerle ise onları küçük görmelerinden kaynaklanan bir sürtüşme içerisindedirler. Sekreterler, memur ve müdürler, aralarındaki rekabet nedeniyle hiçbir zaman dost olamazlar. Kendi istedikleri göreve bir başkasının atanması, bu kişileri şiddetli sıkıntılara sürükleyen konuların başında gelir. Sürekli olarak kendi haklarının yendiğini, yaptıklarının karşılığını layık oldukları şekilde alamadıklarını düşünürler. Bu nedenle iş yerindeki tüm insanlara -özellikle de müdür ya da yönetici konumunda olanlara- karşı büyük bir kızgınlık duyarlar. Ve tüm bunların sonucunda da kısa sürede çalışma hayatından büyük bir bıkkınlık duymaya başlarlar.

Mesleklerinden, yaptıkları işin türünden, bulundukları makamdan, yapılan işin monotonluğundan dolayı rahatsızlık yaşarlar. Sürekli aynı mekanda bulunup hiç sevmedikleri halde aynı insanların yüzünü görmek ve sevmedikleri bu ortamda oldukça yoğun bir tempoda çalışmak zorunda olmak bu insanları zaman içinde ciddi şekilde yıpratır. Böylece iş yerleri artık hiçbir şekilde gitmek istemedikleri, onları sürekli olarak yoran, strese sokan ve hiçbir mutluluk vermeyen zorlu bir mecburiyete ve adeta bir belaya dönüşür.

Ancak unutulmamalıdır ki, bu durum tümüyle, bu insanların hayatlarını üzerine kurdukları inançlardaki yanlışlıklardan kaynaklanmaktadır. Yoksa elbette ki yaşamlarını sürdürebilmeleri için insanların kendilerine fayda sağlayabilecek bir işte çalışmaları gereklidir. Ve yine insanların, çalışma hayatının getirdiği birtakım mecburi zorlukları tecrübe etmek zorunda kalmaları da son derece doğaldır. Burada asıl önemli olan, çalışma hayatının ve iş ortamının getirdiği tüm bu zorlukların, cahiliye insanlarının yaşadıkları ruh hali nedeniyle birer sıkıntıya dönüşüyor olmasıdır.

Hem kendilerinin hem de çevrelerindeki insanların Kuran ahlakından uzak bir şekilde yaşıyor olmaları, hayatı ve olayları bu gözle değerlendirmeleri, onlar için herşeyi daha da zorlaştıran, büyük sıkıntılara dönüştüren asıl nedenlerdir.

İş hayatında maddi anlamda çok iyi bir yerde bulunan, işini istediği gibi yöneten, kariyer elde etmek ve makam sahibi olabilmek için çaba sarf etmeyen insanlar için de aynı durum geçerlidir. Yüksek yaşam koşullarına sahip olsalar bile, ellerindeki imkanlar bu insanların kalplerindeki boşluğu gideremek-

tedir. Aynı sıkıntılı ruh halini onlar da yaşamaktadırlar. Dünya hayatına olan tutkulu bağlılıkları, mala ve paraya karşı olan hırsları, çevrelerinde olup biten her olaya, karşılarına çıkan her insana menfaat gözüyle bakmaları, onların da huzursuzluk içinde yaşamalarına neden olur.

Görüldüğü gibi sıkıntının asıl kaynağı, insanların zorluklarla karşılaşmalarından değil, tüm bunları cahiliyenin bakış açısıyla, yani Kuran'da emredilen güzel ahlaktan uzak değerlendiriyor olmalarından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla yaşadıkları sıkıntı, onlara, cahiliye inançlarını ısrarla sürdürmeleri nedeniyle Allah'tan gelen karşılıklardan biridir. Kendilerine verilen nimetlerin Allah'tan olduğunu göz ardı edip O'na şükretmeyi unutmalarına karşılık, Allah onları böyle sıkıntılı bir hayata mecbur etmektedir. Dünya hırsına kapılmamış olsalar, ellerindeki imkanların kıymetini bilip Allah'a şükretseler hem nimetlerden çok derin bir haz duyar hem de böyle bir sıkıntı içerisine girmemiş olurlar. Allah bu kimselerin durumuna Kuran'da şöyle dikkat çekmektedir:

> **Öyleyse kazandıklarının cezası olarak az gülsünler, çok ağlasınlar. (Tevbe Suresi, 82)**
>
> **Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır ve Biz onu kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz. (Taha Suresi, 124)**

İnsan Allah'ın rızasını kazanacağını düşünerek yapacağı bir işte sıkıntı ve bıkkınlık duymaz. Bunun aksine dünyevi amaçlar gözetilerek yapılan bir işten alınacak olan zevk ise son derece sınırlı ve kısa süreli olur. Elde edilen çıkar sona erdiğinde, işe karşı duyulan heyecan da biter ve artık o işe sadece külfet gözüyle bakılır.

Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan bir işte ise durum çok farklıdır. Halis niyetle yapılan işin karşılığında Allah'ın sevgisini ve yakınlığını kazanma umudunun verdiği zevk yaşanır. Allah'ın Kuran'da, **"Onların etleri ve kanları kesin olarak Allah'a ulaşmaz, ancak O'na sizden takva ulaşır. İşte böyle, onlara sizin için boyun eğdirmiştir; O'nun size hidayet vermesine karşılık Allah'ı tekbir etmeniz için. Güzellikte bulunanlara müjde ver."** (Hac Suresi, 37) ayetiyle dikkat çektiği gibi, müminler yaptıkları işin mahiyetine göre değil, bu işi yaparken niyetlerine göre karşılık alacaklarını bilirler. Bu nedenle yaptıkları iş her ne olursa olsun, bununla Allah'ın rızasını kazanabileceklerini umuyorlarsa, hayatlarının sonuna kadar aynı işi de yapsalar, bundan dolayı bir bıkkınlığa kapılmaz, aldıkları zevki yitirmezler.

Ayrıca günlerce, aylarca ya da yıllarca aynı işi yapsalar da, hiçbir zaman için bununla sınırlı kalmazlar. Allah'ın rızasını kazanma aşkı ve şevkiyle düşünce ufuklarında sürekli olarak güzellikler ve yenilikler üretirler. Allah korkularından kaynaklanan güzel ahlakları nedeniyle çevrelerindeki insanlarla da son derece iyi ilişkiler ve güzel dostluklar kurarlar. Makam, mevki ya da para kazanmak gibi dünyevi hırslara kapılmadıkları için, kıskançlık, çekişme gibi tavır bozukluları göstermezler. Verdikleri emeğin karşılığı dünya hayatında ne olursa olsun, bundan dolayı bir sıkıntıya kapılmaz, Allah'ın rızasını ve cennetini ummanın huzur ve mutluluğunu yaşarlar.

Eğlence mekanlarından zevk alamamaları

Dünyaya tutkuyla bağlanan bazı insanlar, yaşamlarının çok kı-

sa sürebileceğini ve her an ölümle karşılaşabileceklerini düşünerek, ellerindeki zamanı en güzel şekilde geçirmek isterler. İnsanların dünya hayatını imkanlarının elverdiği en iyi şekilde yaşamak istemeleri yanlış bir şey değildir. Çünkü Allah'ın dünya hayatını çeşitli güzelliklerle süslemiş olmasının bir hikmeti de, tüm bunlardan istifade edip Kendisine şükretmemizdir.

Cahiliye insanlarının bu isteklerini gerçekleştirirken yaptıkları yanlışlık, dünya hayatının güzelliklerini, **"cahiliye yöntemleri"**yle elde edebileceklerini sanmalarıdır. Bu kimseler, kendi akıllarıyla buldukları ya da toplumun genelinden gördükleri yöntemleri uyguladıklarında, dünya hayatının zevklerinden en iyi şekilde faydalanabileceklerini düşünürler. İşte bu amaçla sarıldıkları yöntemlerden biri de **"eğlenmek"**tir. Ancak eğlencenin türünü ve şeklini de yine kendi akıllarıyla, kendi yaşam tarzlarına ve kendi ahlak anlayışlarına göre belirledikleri için bundan da gereği gibi zevk alamamaktadırlar. Çünkü Allah, bir Kuran ayetinde **"... Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur."** (Rad Suresi, 28) diye buyurarak, insanın ancak kalbini Allah'a bağladığı takdirde gerçek anlamda neşeyi tadabileceğine dikkat çekmektedir.

Bunun dışında insan her ne yaparsa yapsın, dünyanın en renkli, en kaliteli, en zengin eğlence çeşitlerini bulsa da, bunların hiçbiri ona gerçek anlamda daimi bir zevk veremez.

Cahiliye insanlarının eğlence arayışlarını detaylı inceleyecek olursak, bu arayışlarının nasıl bir hüsranla sonuçlandığını daha iyi görebiliriz.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, din ahlakından uzak insanlarının eğlence anlayışları son derece sınırlıdır. Yaşantılarını

cahiliye toplumunun beklentileri doğrultusunda, bu insanlar arasında iyi bir yer edinip, onların gözünde itibar kazanabilme gibi hedefler üzerine kurdukları için, eğlence konusunda da kendi zevklerinden çok, toplumun kalıplarına uymaya çalışırlar.

Bu düşüncelere sahip birçok insan belki kendilerine kalsa evde oturup sevdikleri bir televizyon programını izlemekten, güzel bir yemek yemekten, manzara seyretmekten ya da sohbet etmekten çok daha fazla zevk alacak ve vakitlerini bu şekilde değerlendirmeyi tercih edeceklerdir. Ama her ne kadar kendilerini memnun etse de, bunlarla hava atamayacaklarını, itibar kazanamayacaklarını düşünürler. Bu nedenle toplumun geneli son zamanlarda ne yapıyorsa aynısını yapmayı, herkes eğlence için nerelere gidiyorsa oraya gitmeyi, ne şekilde eğleniyorsa o şekilde eğlenmeyi tercih ederler.

Bu bakış açıları nedeniyle cahiliye toplumunda insanların eğlence anlayışları sadece belli başlı birkaç konu ile sınırlı kalır. Bunlar da genellikle birkaç arkadaşın biraraya gelip yemeğe çıkmaları, sinema, tiyatro gibi yerlere gitmeleri, okul ya da iş çevrelerinde düzenlenen sosyal aktivitelere katılmaları, kafe ya da çay bahçeleri gibi yerlere gidip sohbet etmeleri ya da bar, disko gibi mekanlarda müzik dinleyip dans etmelerinden ibarettir. Elbette bu sayılanların kimileri insanların gerçekten de zevk alabilecekleri, eğlenip neşelenebilecekleri güzel faaliyetlerdir; ancak tüm bunlardan gerçek anlamda zevk alınabilmesi için bu insanların Allah'tan korkan, imanlı ve güzel ahlaklı kimseler olmaları şarttır. Aksinde ellerindeki bu güzel imkanların her biri kendilerine sıkıntı verecek, cahiliye ahlakının zorluğunu tattıkları ortamlara dönüşecektir. Nitekim din ahlakından

uzak bir ruh hali içinde yaşayan insanların biraraya geldikleri bu ortamlara daha detaylı olarak göz atıldığında bu gerçek çok açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Öncelikle, yukarıdaki satırlarda değinildiği gibi, cahiliye insanları genellikle kendi isteklerindense, toplumun talepleri doğrultusunda hareket ederler. Bu nedenle de nasıl eğleneceklerine, hangi filmi seyredeceklerine, hangi restorana, çay bahçesine ya da hangi gece kulüplerine gideceklerine toplumun belirlediği standartlar doğrultusunda karar verirler. Çünkü toplumun geneli tarafından kabul gören şeyleri yapmanın kendilerine insanlar arasında bir yer, önem ve itibar kazandıracağını düşünürler. Örneğin ismi duyulmuş ve herkesin gittiği yerlerde görünmek cahiliye insanları için önemli bir itibar meselesidir. Rahatsız olup sıkıntı duysalar dahi, yine de bu ortamlarda bulunarak gerek iş gerekse de arkadaş çevrelerindeki insanlara, o günlerde en popüler olan yerlerde gezip eğlendiklerini anlatarak hava atabilmeyi amaçlarlar.

Bu eğlence ortamlarına bir göz atıldığında ise, aslında bu mekanların insan ruhuna zevk verebilecek özelliklerden çok, insanı yorup sıkıntıya sokacak niteliklerde olduğu görülür. Genellikle birçoğunda ortam olabildiğince kalabalık, sıkışık ve havasızdır. Yoğun sigara dumanının hakim olduğu, insanların, gürültünün şiddetinden birbirlerinin konuşmalarını duyamadıkları karmaşık bir atmosfer vardır. Çalınan müzikler ya da sunulan yemekler ne kadar güzel olursa olsun, kalabalığın ve gürültünün şiddetinden, bu güzellikten istifade edip zevk alabilecek bir durum oluşmaz. Ancak şu da var ki, bu ortam çok iç açıcı, aydınlık, temiz ve kaliteli de olsa sonuç yine aynı olacaktır. Ya-

şadıkları ortak cahiliye ahlakı nedeniyle bu ortamda da rahat edemeyeceklerdir.

Herkesin birbirine karşı övünebilmek, itibar elde edebilmek, ön plana çıkabilmek için geldiği, haset ve rekabet dolu bir ortamda insanların gerçek anlamda eğlenebilmesi elbette ki mümkün olmaz. İnsanlar ancak doğal, samimi, dostane ve güven dolu bir ortamda içlerinden geldiği gibi eğlenebilme imkanı bulabilirler. Aksinde ise sürekli olarak birbirlerine kusur arama gözüyle baktıkları, birbirlerinin açıklarıyla alay edip küçümsedikleri cahiliye ortamları oluşturarak birbirlerini rahatsız ederler. Haset ve rekabet hırsı ile biraraya gelmiş insanların ne yemek yemekten, ne sohbet etmekten, ne müzik dinlemekten, ne de dans etmekten zevk alamayacakları, aksine hem manen hem de fiziksel olarak ciddi şekilde yıpranacakları, bu insanların kendilerinin de reddedemeyeceği kadar açık bir gerçektir.

Tüm bunların yanında, cahiliye ahlakını yaşayan insanların biraraya geldikleri bu tür ortamların önemli bir özelliği de, her türlü tehlikeye açık olmasıdır. Bu kimseler eğlenme amacıyla gittikleri yerlerin ne kadar seçkin ve kaliteli olmasına özen gösterirlerse göstersinler, bu mekanlarda ister istemez toplumun çeşitli kesimlerinden farklı karakterlerdeki insanlarla birarada olmak zorunda kalırlar. Bu insanlar arasında çeşitli tavır bozukluklarının yanı sıra, karanlık bir geçmişe ya da suça eğilimli bir karaktere sahip, alkol ya da uyuşturucu bağımlısı olan kimseler de olabilmektedir. Kuşkusuz ki, bu da eğlenmeyi amaçlayan insanlar için son derece tedirgin edici bir durum oluşturur. Dolayısıyla hiç tanımadıkları, geçmişleri, yaşam tarz-

ları, ahlak anlayışları ya da kişilikleriyle ilgili hiçbir şey bilmedikleri kimselerle aynı ortamda iken söz konusu kişilerin gerçek anlamda huzurlu ve neşeli olabilmeleri mümkün değildir.

Cahiliye ahlakının hakim olduğu bir ortamda, insanların kendilerini güvende hissetmeleri hiçbir şekilde mümkün değildir. Çünkü Allah korkusu olmayan, ahirette Allah'a hesap vereceğini düşünmeyen insanların ne düşünecekleri, nasıl davranacakları ve nasıl tepkiler verecekleri, kendi fikir ve prensiplerine bağlıdır. Kendi kanaatlerinin dışında hiçbir ölçüleri yoktur. Bu da, herkesin, kendi çıkarları doğrultusunda, hiçbir sınır tanımadan, dilediği gibi davranacağını gösterir, ki bu son derece tehlikeli, güvenliksiz ortamların oluşmasına neden olur. Bu nedenledir ki, Allah inancına sahip olmayan insanların biraraya geldiği ortamların, orada bulunan kişilere huzur ve güven vermesi söz konusu olmaz. Tedirginliğin olduğu ve insanların kendilerini güvenli hissetmedikleri bir yerde ise eğlenebilmenin kesinlikle mümkün olmayacağı çok açıktır.

Nitekim bu insanların kendileri de gerçek anlamda neşeyi tadamadıklarının, istedikleri gibi eğlenemediklerinin farkındadırlar. Ancak sorunun gerçekte ruhlarındaki boşluktan, iman etmemelerinden kaynaklandığını anlamak istemezler. Bunun yerine çözümü kendilerine başka bir eğlence türü bulmakta ararlar. Ancak bu da hiçbir şekilde sonuç vermez. Cahiliye ahlakının ve cahiliyenin eğlence anlayışının hakim olduğu her yer, her ortam ruhlarında aynı sıkıntıyı oluşturur. Gerginlik ve bıkkınlık onları her gittikleri yerde takip eder.

Uzaktan bakıldığında eğleniyor gibi görünseler de, gerçekte tüm bu anlatılanlardan da anlaşıldığı gibi, manevi anlamda

huzur, sükunet ve dinginliği hiçbir şekilde bulamazlar.

Allah Kuran ayetlerinde bu insanların durumuna dikkat çekmekte ve yaşam tarzlarının dışarıdan bakan kimseleri yanıltıp aldatmaması gerektiğini hatırlatmaktadır:

> **Allah'ın ayetleri konusunda inkar edenlerden başkası mücadele etmez. Öyleyse onların şehirlerde dönüp dolaşması seni aldatmasın. (Mü'min Suresi, 4)**
>
> **İnkar edenlerin ülke ülke dönüp-dolaşmaları seni aldatmasın. (Bu) Az bir yarar(lanma)dır. Sonra bunların barınma yerleri cehennemdir. Ne kötü bir yataktır o! (Al-i İmran Suresi, 196-197)**

Bu durum, inkar edenlere Allah'tan gelen bir beladır. Eğlenebilmek için gereken her türlü imkana sahip olsalar bile, Allah onları bunlardan alabilecekleri zevklerden mahrum bırakarak, onlara gafil bir yaşam sürmelerinin hüsran ile sonuçlanacağını göstermektedir.

Aynı ortamlarda Kuran ahlakını yaşayan insanlar olduğunda ise, böyle bir tedirginlik hiçbir şekilde söz konusu olmaz. Çünkü bu kimseler birbirlerinin Allah'tan korktuklarını ve Kuran ahlakına uygun tavırlar sergileyeceklerini bilmenin huzuru içerisinde olurlar.

Tatil ortamlarından zevk alamamaları

Cahiliye toplumunda insanlar, kendi ifadeleriyle, sıkıntılarından kurtulup başlarını dinleyebilmenin ve tüm senenin yorgunluğunu atıp keyifli bir vakit geçirebilmenin en iyi yolunun "tatil yapmak" olduğuna inanırlar. Bu amaçla toplumun hemen her kesimindeki insanlar maddi imkanları doğrultusunda ken-

dilerine bir tatil ortamı oluşturmaya çalışırlar. Kimileri evlerinde oturup dinlenerek, kimileri de bu süreyi değişik bir mekana giderek değerlendirmeye çalışır. Farklı tercihleri olsa da her birinin ortak amacı, yıl boyunca yerine getirmek zorunda oldukları işlerine bir süre için ara verip, bu vakti eğlenip neşelenebilecekleri farklı faaliyetlere ayırabilmektir.

Bu amaçla bütün bir sene boyunca çalışıp para biriktirir, tatil yapacakları günlerin hayalini kurarak yaşarlar. Her detayı büyük bir titizlikle önceden planlarlar. Giyecekleri kıyafetleri dikkatle seçip alır, kalacakları yerlerin en rahat edebilecekleri şartlara sahip olmasına büyük özen gösterirler. Hatta ortamı olabildiğince güzelleştirebilmek için beraberlerinde en iyi dostlarının da gelebilmesi için çeşitli organizasyonlar yaparlar. Ancak siz de çevrenizde çok sık şahit olmuşsunuzdur ki, gösterilen tüm bu itinaya, yapılan kusursuz planlara ve eldeki imkanlara rağmen bu tatiller genellikle beklenildiği gibi sonuçlanmaz. Bu kimseler genellikle hayallerinde canlandırdıklarının aksine bu tatil ortamından gerek maddi gerekse de manevi açıdan yıpranmış olarak dönerler.

Karşılaşılan bu durumun belli başlı birkaç nedeni vardır: Öncelikle daha önce de belirttiğimiz gibi, dünya hayatı, içerdiği eşsiz güzelliklerin yanı sıra pek çok eksiklikle birlikte yaratılmıştır. Nitekim Allah hem aksilik gibi görünen birtakım olaylar hem de nefsin hoşuna gidecek bazı ortamlar yaratarak insanları dener. Kuran'ın bir ayetinde Allah bu gerçeğe **"... Biz sizi, şerle de, hayırla da deneyerek imtihan ediyoruz ve siz Bize döndürüleceksiniz."** (Enbiya Suresi, 35) hükmüyle dikkat çekmektedir. İşte Allah'ın bu hikmetli yaratışı gereği, insan-

lar yaşamları boyunca hoşlarına giden veya gitmeyen pek çok olayla karşılaşırlar. Eğer bu olaylar karşısında güzel ahlak gösterecek olurlarsa, Allah, olumsuzluk, zorluk ya da sıkıntı gibi görünen olayları onlar için güzelliklere dönüştürür, hayırlara vesile eder. Dolayısıyla bu bakış açısıyla hareket eden bir kimse, hayatın her anından hoşnut kalır, güzellikleri görüp bunlarla mutlu olmayı başarır. Allah'ın insanları denemek için yarattığı bu olayları cahiliye ahlakı ile karşılayan insanlar ise, değil olumsuz gibi görünen olaylarda pek çok hayır görüp bunlarla mutlu olabilmek, bunlara karşı gösterdikleri ahlak nedeniyle ellerindeki güzelliklerin de tadına varamazlar.

Allah korkusunun kazandırdığı güzel ahlakın yaşanmadığı bir ortamda, insanların ne birbirlerinden ne de kendilerine sunulan güzelliklerden zevk alabilmeleri mümkün değildir. Çünkü tevekkül, olaylara hayır gözüyle bakma, aksilik gibi görünen durumları, hatalı tavırları olgunlukla ve hoşgörüyle karşılama, sorunları öfkeye kapılmadan çözümleyebilme gibi özellikler olmadığında, bunların yerini insanları büyük sıkıntılara sokan cahiliye tavırları alır. İşte tüm çabalarına rağmen, bazı insanların hayatlarının her aşamasında olduğu gibi, tatil ortamlarından da bekledikleri zevki alamamalarının nedeni budur. Bu ortamlarda karşılaşılan muhtemel aksaklıklardan kısaca birkaç örnek verecek olursak, bu kişilerin tamamen kendi ahlakları yüzünden mutsuz oldukları daha iyi anlaşılabilecektir.

Tatil ortamlarında en sık karşılaşılan olaylardan biri, tatil için gidilen yerin tahmin edilenden farklı çıkmasıdır. Kalacakları yerin bekledikleri şartlara sahip olmadığını görmeleri, bu insanların daha en baştan huzurlarının kaçması için yeterli olur.

Hele bir de bunun öncesinde buraya ulaşabilmek için kötü bir yolculuk geçirmişlerse, böyle bir durum karşısında iyice tahammülsüz bir tavır gösterirler. Bir yandan istemedikleri bir ortam ile karşılaşmalarının verdiği huzursuzluk, bir yandan da kısıtlı tatil imkanlarını istemedikleri gibi bir yerde geçirecek olmalarının verdiği hoşnutsuzluk morallerinin iyice bozulmasına neden olur. Buna bir de, "bir şeyin kötü başladığında hep kötü gideceği" şeklindeki batıl inançları eklenince iyice huzursuz olurlar.

Bazen de karşılaştıkları tüm şartlar tam istedikleri gibi olur. Ancak yine de tatil süresince karşılarına çıkan beklenmedik tek bir olay dahi tüm huzurlarının kaçmasına neden olabilir. Örneğin güneşlenmek amacıyla gittikleri tatil yerinde bir anda havaların bozulup yağmur yağmaya başlaması, kısa bir süre için bile olsa bulundukları yerde sık sık elektrik ya da su kesintisi olması, havuzun kalabalıklığı ya da restoranda kendileri için en iyi yerdeki masalardan kalmamış olması bu insanlar için hep birer memnuniyetsizlik nedenidir.

Oysa Allah inancı olan bir insanın bu şartlar altında aynı ortamdan alacağı zevk tümüyle farklı olur. Çünkü iman gözüyle değerlendirildiğinde aksilik gibi görünen olayların her biri, insanlara zevk veren nimetlere dönüşür. Mümin, her ne olumsuzlukla karşılaşırsa karşılaşsın, kendisine verilen imkanlar ile Allah'a şükredecek çok fazla detay görebilecek ve bunlarla mutlu olmasını bilecek bir anlayışa sahiptir. Örneğin hava güneşli değildir belki ama, yağmurlu bir havada vakit geçirmenin de ayrı güzellikleri vardır. Ya da havuz kirli veya kalabalıktır belki ama, aynı vakitte açık havada spor, yürüyüş ya da alış ve-

riş yapmak mümkündür.

Restorandaki masanın yeri en iyisi değildir belki ama, insanın yanında bu yemeği yerken sohbet edebileceği arkadaşları vardır. Sağlığı sıhhati yerindedir; güzel bir tatil ortamındadır; dolayısıyla sevinebileceği çok fazla nimet vardır. Ayrıca elektrik ya da su kesintisi belki zorluk oluşturabilecek problemlerdir, ancak bu süreyi insanın kendisini huzursuz ederek geçirmesi bu problemin çözülmesi yönünde hiçbir fayda sağlamaz. Bu durumda huzursuzluğun zararı insanın kendisinden başkasına olmayacaktır. Böyle durumlarda yapılması gereken olaylara olgunlukla yaklaşarak herşeye olumlu bakmaktır.

Ayrıca şu da bir gerçektir ki, cahiliye insanlarının tatil ortamlarından zevk alamamalarının nedenleri sadece teknik aksaklıklarla bağlantılı değildir. Bu insanlar herşeyin dört dörtlük olduğu ortamlarda da memnuniyetsizlik yaşayabilmektedirler. Herşeyin mükemmel tasarlandığı, hiçbir detayın atlanmadığı, hiçbir ihtiyacın göz ardı edilmediği son derece konforlu bir ortamda bile mutsuz olabilmektedirler. Çünkü -daha önce de belirttiğimiz gibi- manevi boşlukları, iç huzursuzlukları ve gösterdikleri cahiliye ahlakları nedeniyle herşey mükemmel olsa bile, onlar ellerindeki bu nimetlerden gereği gibi zevk alamazlar. Bulundukları ortamdaki güzelliklere şükretmesini, karşılaştıkları her olaya hayır gözüyle bakmasını bilmedikleri, insanların hatalarına karşı hoşgörülü ve affedici olamadıkları, gerektiğinde özveride bulunamadıkları, tevazulu davranamadıkları sürece, her ne güzellik içerisinde olurlarsa olsunlar bunlardan zevk alamazlar. Tüm bu güzel ahlak özelliklerini ve bunlarda bir ömür boyunca süreklilik gösterebilmeyi sağlayan Allah kor-

kusunu kalplerine yerleştirmedikleri sürece, Allah bu kimseleri dünya hayatının zevklerinden yoksun bırakır.

Sahip olduklarından sıkılmaları

Allah, Kuran'ın **"Artık sen onları, belli bir süreye kadar kendi gafletleri içinde bırak. Onlar sanıyorlar mı ki, kendilerine verdiğimiz mal ve çocuklarla Biz onların hayırlarına koşuyoruz (veya yardım ediyoruz)? Hayır, onlar şuurunda değiller."** (Müminun Suresi, 54-56) ayetleri ile cahiliye toplumu insanları hakkında çok önemli bir bilgi vermektedir: Sahip oldukları nimetler bu kişilerin hayırlarına değildir.

Din ahlakından uzak yaşayan kimi insanlar, dünya hayatını sayısız nimet içerisinde geçiriyor olabilirler. Bir insanın dünya hayatında isteyebileceği neredeyse herşeye; zenginliğe, güzelliğe, şan, şöhret, itibar ve akla gelebilecek büyük küçük her türlü imkana sahip olabilirler. Ancak Rabbimiz'in ayetinde bildirdiği gibi, bunların hiçbiri onlara hayırdan yana bir şey kazandırmaz, onlar için gerçek anlamda birer nimete dönüşmez. Allah tüm bunları onların dünyada ve ahirette tadacakları azabın şiddetinin daha da artması için vermektedir. Allah onlara görünürde nimet vermekte, ama bunlardan zevk alacak ruhu yaşamalarına izin vermemektedir. Dolayısıyla bu insanlar dünya hayatının tüm güzelliklerini elde etseler de, bir anlamda "nimet içerisinde mahrumiyet" yaşarlar. Bir insanın isteyebileceği herşeye sahip olması, ancak bunlardan gerçek anlamda zevk alamaması ise büyük bir azaptır.

Ancak şu da unutulmamalıdır ki, bu insanlar içinde bulundukları durumun gerçek sebebini vicdanen çok iyi bilmekte,

kalplerinde yaşadıkları boşluğun ve huzursuz ruh halinin vicdanlarına uygun bir yaşam sürmemekten kaynaklandığını da anlamaktadırlar. Ancak bunu inkar etmekte ve ısrarla anlamazlıktan gelmektedirler. Çözümü, imanda, Allah'a sığınmakta arayacaklarına, yine cahiliye yöntemlerine sarılmakta ararlar. Alışkanlıklarını, yaşam tarzlarını, sosyal çevrelerini, arkadaşlarını, gittikleri, gezdikleri yerleri değiştirdiklerinde herşeyin yoluna gireceğini, hayatlarındaki boşluktan, kalplerindeki sıkıntıdan kurtulabileceklerini sanırlar.

Sizler de çok defa etrafınızdaki bazı insanların sık sık "Yeni bir hayata başlamak istiyorum", "Herşeye sıfırdan başlayacağım", "Geçmişimi silip attım, hayatımda yeni bir sayfa açtım" gibi sözler sarf ettiklerini duymuşsunuzdur. Gerçekten de bazı kişiler kimi zaman yaşamlarındaki herşeyi, tüm detayları tekrardan ele alır, herşeyi daha güzeli, daha mükemmeli ve daha kusursuzuyla değiştirmeye çalışırlar. Ama yine de hiçbirinde aradıkları anlamı, özledikleri huzuru, zevki ve mutluluğu bulamazlar. Örneğin günlük hayatlarındaki alışkanlıklarını tümüyle değiştirirler. Günlerini evde, aileleriyle, çocuklarıyla, ev işleriyle meşgul olarak geçirirken, hayatlarındaki monotonluğun bu yaşam tarzından kaynaklandığını zannederek kendilerine yeni meşguliyetler bulmaya çalışırlar. Hayatlarına yeni bir anlam katacağını ve kendilerine farklı bir kişilik kazandıracağını düşünerek iş hayatına atılmaya karar verirler. Ama kısa sürede aynı sıradanlığın iş hayatında da var olduğunu görürler.

Yine de bu gerçeği görmezlikten gelip arayışlarına devam ederler. Örneğin sanatsal faaliyetlere yönelirler; bir şeyler üretmekten, ortaya kişiliklerini yansıtan eserler çıkartmaktan

çok zevk alacaklarını sanırlar. Fakat kısa süre içinde bu alışkanlıkların da kendilerine bekledikleri zevki vermediğini anlarlar. Bu şekilde kendileriyle gururlanabilecekleri, çevrelerindeki insanlar arasında övünebilecekleri, toplumda kendilerine iyi bir yer edinebilecekleri herşeyi denerler. Çeşitli toplantılara katılır, yardım derneklerinde görevler alır, sergilere, tiyatrolara, konserlere gider, alış verişe çıkar, çeşitli spor dallarını dener, arkadaş toplantılarına katılırlar. Ama kısa sürede bunlardan da sıkılır, bir türlü aradıkları zevki bulamadıklarını görürler. Ortada değişen hiçbir şey yoktur, çünkü ruhlarında bir değişiklik yapmamışlardır. Cahiliye toplumunun bireyleri ancak sahip oldukları kötü ahlaktan uzaklaşıp, Allah'ın emrettiği güzel ahlakı yaşamaya başlarlarsa, huzurlu ve mutlu olabilirler.

Kimileri de mutluluğu parayla elde edebileceklerini zannederek, dikkatlerini tamamen bu yöne verirler. Para ile elde edebilecekleri herşeyin en güzelini, en yeni, en son modelini, en konforlu ve en gösterişlisini alırlar. Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi, istedikleri herşeyi elde etmeleri bu insanları mutlu edemez. Bunun başlıca nedenlerinden biri, cahiliye ahlakını yaşayan insanların her zaman için ellerindekinden daha fazlasını isteme arzularıdır. Daha çok para, daha güzel arabalar, daha güzel evler, daha yüksek bir makam ve daha çok konfor arzusu, onları asla tatmin etmez. Mutluluğu bunlarda aradıkları halde, bunların hiçbirinin ruhlarına zevk vermemesini ise, ellerindeki imkanların yetersizliğine bağlarlar ve daha da fazlasını elde etme hırsı ile dolarlar.

Örneğin kimi insanlarda arabalar büyük bir tutku halini almıştır. Arabanın markası, son model olması, iyi bir teknik do-

nanıma, kaliteli bir müzik sistemine sahip olması bu kimseler için son derece önemli detaylardır. Arabalarına büyük bir düşkünlük gösterir ve en ufak bir zarar gelmesini istemezler. Ancak çok güzel bir araba aldıklarında yaşadıkları mutluluk dahi kalıcı değildir. Kısa bir süre sonra aldıkları arabanın yeni modeli çıkar ve ellerindeki, eski bir model haline gelir. Daha hızlı, daha çok aksesuara sahip ya da daha teknolojik özelliklere sahip bir arabanın varlığını duymak dahi onları üzer. Bir anda sahip oldukları bu nimetten aldıkları tüm zevki yitirirler.

Aynı şekilde kıyafet konusu da cahiliye insanları için başlı başına bir problemdir. Modayı en iyi şekilde takip etmek isterler. Maddi imkanı yerinde olanlar kadar, bu konuda kısıtlı bir bütçeye sahip olan insanlar da çevreleriyle yarış içerisindedirler. Ancak çok beğenerek, kendilerine çok yakıştığını düşünerek aldıkları bir kıyafet, modasının geçmesiyle birlikte bir anda onlar için tüm anlamını yitirebilir. Bu kıyafeti, hoşlanmadıkları ya da rekabet içerisinde oldukları bir insanın üzerinde görmek, de bu kimseleri oldukça olumsuz etkiler. Bir anda bu kıyafetten soğuyup sıkılırlar. Aynı şekilde kendilerinden daha güzel kıyafetlere sahip insanları görmek de onlar için büyük bir huzursuzluk sebebi olur. Kendi ellerindeki giysiler ne kadar güzel olursa olsun, bir süre sonra onlara sıkıntı vermeye, sıradan gelmeye başlar.

Alışkanlıklar, sosyal faaliyetler, maddi olanaklar ve sahip oldukları diğer imkanların hiçbiri bu insanlara aradıkları mutluluğu kazandırmaz. Ve sürekli olarak tekrarlanan bu denemelerin çokluğu onları daha da olumsuz bir ruh haline iter. Dünya hayatındaki tüm zevkleri tam anlamıyla tüketip yok ettiklerini an-

ladıklarında da genellikle kendi ifadeleriyle "hayata küserler".

Bütün bu olumsuzluklara rağmen söz konusu kişiler çözümü imanda aramazlar. Bundan dolayı da verdikleri tüm emeklere rağmen mutsuzluk içerisinde bocalayıp dururlar. Oysa din ahlakına sahip olsalar, bu nimetlerden hiç tahmin edemeyecekleri kadar derin bir zevk alacaklardır.

Bu gerçek, müminlerin hayatlarında çok belirgin bir şekilde görülür. Müminler hiçbir zaman bıkkınlığa kapılmazlar. Aksine her geçen gün, ruhlarındaki derinliğin artmasıyla birlikte, ellerindeki nimetlerin kıymetini daha da detaylı olarak anlarlar. Ve bunlardan her geçen an daha fazla zevk almaya, daha fazla heyecan duymaya başlarlar. Bunların her birini, Allah'ın kendilerine olan rahmetinin, sevgisinin ve lütfunun tecellileri olarak görürler. Tüm hayatlarını Allah için yaşadıkları, sahip oldukları her nimeti Allah'ın rızasını kazanmak için kullandıkları, her işi O'nun hoşnutluğunu hedefleyerek yaptıkları için sürekli olarak aynı derin hazzı ve heyecanı duymaya devam ederler. Allah iman edenlerin bu mutmain olmuş ruh hallerini Kuran ayetlerinde şöyle bildirmektedir:

> **Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis, Rabbine, hoşnut edici ve hoşnut edilmiş olarak dön. Artık kullarımın arasına gir. Cennetime gir. (Fecr Suresi, 27-30)**

Doğal güzelliklerden zevk alamamaları

Cahiliye toplumu insanları, maddiyatçı bakış açıları nedeniyle doğal güzelliklere olan duyarlılıklarını da büyük ölçüde kaybederler. Etraflarındaki hemen herşeyi, kendilerine ne tür bir menfaat sağlayabileceği, dünya hayatından daha fazla yararlana-

bilmelerinde onlara nasıl bir katkıda bulunacağı düşüncesiyle değerlendirirler. Bu menfaat arayışı karakterlerine o kadar işlemiştir ki, onlar için herhangi bir şey kendilerine ancak çıkar sağlayacaksa değerli ve anlamlı olabilmektedir. Örneğin bir güzellik onların olacaksa, bununla övünüp çevrelerinde itibar sağlayabileceklerini düşünüyorlarsa anlamlıdır. Bu sınırlı bakış açıları nedeniyle de dünyanın dört bir yanını süsleyen doğal güzelliklerin çok azını fark eder ve bunlardan da ancak çok yüzeysel bir zevk alırlar.

Oysa Allah dünyanın her köşesini insan ruhunu derinden etkileyen, birbirinden ihtişamlı doğal güzelliklerle süslemiştir. Rabbimiz insanların düşünüp akletmeleri, Kendisinin gücünü, büyüklüğünü görüp iman etmeleri, şükretmeleri için her an, her yerde, çok sayıda nimet meydana getirir. İnsan, dünyanın hangi ülkesinde, hangi şehrinde yaşarsa yaşasın, bu güzelliklerin birçoğuyla muhatap olur. Yağan bir yağmurun, kıyıya vuran bir dalganın, batan bir güneşin, yeni tomurcuklanan bir çiçeğin görünümü insan ruhuna çok derin bir zevk verir. Allah, dünyanın her yerinde, gece ve gündüz farklı görünüm ve etkileyicilikte manzaralar yaratır. Ve Allah bunların her birini insanlar için ayrı birer nimet olarak sunar.

Müminler, çevrelerinde gelişen her olaya iman gözüyle baktıklarından, Allah'ın kendileri için yarattığı tüm bu güzellikleri en ince detaylarıyla fark eder ve bunlardan derin bir zevk alırlar. Cahiliye insanları ile aralarındaki fark ise, şu noktada ortaya çıkmaktadır: Kuşkusuz dünya, insanlara, nasıl bakarlarsa öyle görünmektedir. Gaflet gözüyle bakan dünyayı da gaflet perdesinin ardından görür. İşte bu nedenle cahiliye insanlarının

büyük çoğunluğu yaşadıkları dünyadaki güzelliklerin pek çoğunu fark edemezler, fark ettikleri ise onlar için çok fazla bir anlam ifade etmez. Onlar için çevrelerindeki tüm güzelliklerin, nimetlerin, mucizelerin üzerinde birer perde vardır. Kuran'da gözleri olup da görmeyen insanların durumunu Rabbimiz, **"sinelerdeki kalplerinin kör olmasıyla"** (Hac Suresi, 46) ayetiyle açıklamıştır. Bu konudaki bir ayet şöyledir:

> **... Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)**

Allah Mutaffifin Suresi'nin 24. ayetinde ise, müminlerin yüzlerinde nimetlerin parıltılı sevincinin görüleceğini haber vermektedir. Başka bir ayette ise Rabbimiz şöyle bildirmektedir:

> **Gerçek şu ki size Rabbinizden basiretler gelmiştir. Kim basiretle-görürse kendi lehine, kim de kör olursa (görmek istemezse) kendi aleyhinedir. Ben sizin üzerinizde gözetleyici değilim. (Enam Suresi, 104)**

İşte bu şekilde gaflet gözüyle bakan bazı insanlar çevrelerindeki güzellikleri de ancak bu gaflet perdesinin ardından görebilmektedirler. Elbette bu kişiler de çeşitli doğal güzellikle iç içe yaşar ve tüm bunlardan gerektikçe faydalanmaya bakarlar. Örneğin deniz kenarına gitmekten, güneşin batışını seyretmekten, çiçeklere, ağaçlara bakmaktan hoşlanabilirler. Ancak bu hoşlanmanın derecesi çok sınırlıdır. Ruhlarında derin etkiler bırakan bir heyecan duymazlar. Yaşadıkları ancak çok kısa süreli ve sıradan bir heyecan olur. Bu heyecan bir an sonra ye-

rini duyarsızlığa ve ilgisizliğe bırakır. Her güzellikten çok çabuk sıkılırlar. Hemen daha yenisini, daha etkileyicisini ve daha orijinalini isterler. Bu, tümüyle onların ruhlarındaki yozlaşmadan ve duyarsızlıktan kaynaklanmaktadır.

Cahiliye toplumlarında "doğaya hayranım", "doğayla iç içe yaşamak istiyorum" gibi sözler sarf eden ve hatta hayatının büyük bölümünü bu doğal güzellikler içerisinde geçiren insanlar da vardır. Ancak bu noktada bu insanlar hakkında sorulması gereken bir soru vardır: **Tüm bu doğal güzelliklerden zevk almanın gerçek ölçüsü nedir?**

Bu güzelliklerden zevk alabilmenin ölçüsü; Allah'ın gücünü ve büyüklüğünü hissedip, bu ihtişamın Yaratıcısı olan Rabbimiz'in karşısındaki aczimizi görerek saygı dolu bir şekilde Rabbimiz'e teslim olmaktır. Allah ancak bu gerçekleri görüp yaşayabilen insanların bu güzelliklerden gerçek anlamda zevk alabilmelerine izin vermektedir.

Tüm bu güzelliklerin içerisinde yaşamalarına rağmen bazı insanlar, kalplerindeki boşluktan, iç huzursuzluklarından ve mutsuzluklarından kurtulamıyorlar ise, bu, onların güzelliklerden gerçek anlamda zevk alamadıklarını gösterir. Allah'a iman etmedikleri sürece, tüm bunlar onlar için geçici bir hayranlık duymalarını sağlayan ve onlara ancak kısa bir süre ilginç gelen eserler olmaktan ileri gidemezler.

Oysa etrafındaki bir güzelliği Allah'ın yarattığını bilen bir insan, bu güzelliğin ardında çok fazla anlamlar, çok derin detaylar bulur ve bunları keşfetmenin verdiği heyecanı doyasıya yaşar. Bu, Allah'ın üstün sıfatlarını, sonsuz yaratma gücünü, aklının ve ilminin sınırsızlığını, büyüklüğünü, tüm evrene olan hakimiyetini hissetmenin verdiği çok derin bir zevktir. Ve bunun

için dünyanın tüm ülkelerini dolaşıp, her yerin manzarasını, her yerin doğal güzelliklerini ayrı ayrı görmesine gerek de yoktur. İnsanların binlerce kez görmeye alıştıkları için yanından geçip gittikleri herhangi bir detay da bu kişiye aynı zevki verir. Ruhundaki zenginlik ve derinlik, bu kişinin bu görüntüden, kalbinin çok derinliklerine etki eden, büyük coşku oluşturan bir zevk alabilmesini sağlar.

Örneğin hayvanlar Allah'ın dünya hayatında insanlar için yarattığı nimetlerdendir. Binlerce tür kuşun gökyüzünde süzülüşündeki zarafet, kanatlarındaki estetik, renklerindeki canlılık, tüylerindeki simetri ve uyum, iman gözüyle bakan bir insan için çok büyük birer zevk kaynağıdır. Bir sincabın dişlerindeki, el hareketlerindeki, kuyruğundaki güzellik ve sevimlilik müminin kalbinde çok şiddetli bir şefkat hissi uyandırır. Bir tavşanın güzelliği, sevecenliği, eline aldığı havucu yerken meydana gelen görüntü iman edenler için bir neşe kaynağı olabilir. Bir zebranın desenindeki estetik, bir atın koşuşundaki ihtişam, bir ceylanın güzelliği, binlerce farklı tür canlının özellikleri müminler için zevk, neşe ve mutluluk vesilesidir.

Aynı durum doğadaki eşsiz görüntüler için de geçerlidir. Yemyeşil bir orman, bir şelalenin ihtişamlı görüntüsü, bulutları delen dağların görkemli duruşları, binlerce çeşit ağaç, çiçek, sebze, meyve insanın ruhunda çok derin hayranlık hisleri uyandırır. Müminler gördükleri tüm bu güzelliklerden, Rabbimiz'i düşündükleri, O'nun üstün ilmini ve yaratma sanatını gördükleri için böyle derin bir zevk alırlar. Allah'ın yarattığı tüm nimetlere şükreder, herşeyi Allah'ın bir tecellisi olarak görürler.

Müminin her nimetten olduğu gibi doğal güzelliklerden ala-

bildiği zevk de sınırı olmayan, kişinin ruh ve iman derinliğine bağlı olarak artabilen bir yoğunluğa sahiptir. Bu, Allah'ın, samimi yaklaşımlarına, iman gözüyle bakmalarına karşılık ancak müminlere verdiği bir zevktir. İnkar edenler için dünyada yitirilen bu güzellikler ahiret hayatında da var olmayacaktır ve onlar orada yalnızca azap içinde yaşayacaklardır. Allah Kuran'da bu gerçeğe şöyle dikkat çekmektedir:

> **Dinlerini bir oyun ve eğlence (konusu) edinenleri ve dünya hayatı kendilerini mağrur kılanları bırak. Onunla (Kur'an'la) hatırlat ki, bir nefis, kendi kazandıklarıyla helake düşmesin; (böylesinin) Allah'tan başka ne bir velisi, ne bir şefaatçisi vardır; her türlü fidyeyi verse de kabul olunmaz. İşte onlar, kazandıkları nedeniyle helake uğrayanlardır; küfre saptıklarından dolayı onlar için çılgınca kaynar sular ve acıklı bir azab vardır. (Enam Suresi, 70)**

Temizlikten zevk alamamaları

Temizlik, aslında bir insanın kişiliğini, ahlakını, aklını ve zekasını ortaya koyan önemli özelliklerden biridir. Allah, Kuran'da **"Elbiseni temizle. Pislikten kaçınıp uzaklaş."** (Müddessir Suresi, 4-5) ayetleriyle insanlara temizliğe özen göstermelerini bildirmiştir. Ancak bu özellik, gerçek anlamıyla sadece iman eden kimselerde bulunmaktadır. Çünkü diğer tüm ahlak özellikleri gibi, temizlik de ancak Allah korkusuyla elde edilebilir. Allah'tan korkan insan, yalnız kaldığında bile, Allah'ın yaptığı herşeyi gördüğünü ve tüm bunların ahirette karşısına çıkacağını, vicdansızca davrandığı her hareketin karşılığını alacağını bilir.

Bundan dolayı da Allah'ın beğenmeyeceği, Kuran'da doğru olmadığını bildirdiği her türlü tavırdan sakınır. Allah'ın Kuran ile bildirdiği temizlik anlayışını ibadet olarak en güzel şekilde hayatına geçirir. Bu nedenle ancak temiz ortamlarda bulunmaktan, temiz eşyalar kullanmaktan, temiz insanlarla birarada bulunmaktan zevk alacak bir anlayışa sahiptir.

İnkar edenlerin de kendilerine göre bir temizlik anlayışları vardır elbette. Hatta cahiliye toplumlarında titizlikleriyle, tertipli ve temiz oluşlarıyla tanınan insanlar da vardır. Ancak bu insanlar, temizlik konusundaki bu titizliği, Allah'tan korktukları ve O'nun rızasını kazanma arayışında oldukları için göstermemektedirler. Bu nedenle de temizliği ancak toplumdaki genel bakış açısının gerektirdiği ölçüde ve çevrelerindeki insanların ortalamasına ayarlı olacak şekilde yaşamaktadırlar.

Kuran'da belirtilen temizlik anlayışına uygun bir hayat sürmemeleri, ruhlarında buna karşı bir ihtiyaç hissetmemeleri ise bu insanlar için büyük bir kayıptır. Allah, imana karşı inkarı tercih etmelerine karşılık bu insanların ruhlarından bu zevki de almış ve onları kendi elleriyle kötü bir ortamda yaşamaya mecbur bırakmıştır.

Cahiliye insanlarının temizlik anlayışlarına bir göz atacak olursak, bu kimseler için "görünen temizlik" ve bir de "görünmeyen temizlik" şeklinde iki türlü uygulamanın söz konusu olduğunu görürüz. Asıl önem verdikleri ise, temizliğin "görünen kısmı"dır. Örneğin dışarıdan bakıldığında bir insanın gerek vücudunun gerekse kıyafetlerinin son derece temiz olduğu düşünülebilir. Çünkü bakıldığında ortada ne leke ne de kir yoktur. Ancak ne var ki, bu çoğu zaman için aldatıcıdır. Bu olayın (gö-

rüntünün) her zaman için bir de "görünmeyen kısmı", yani "arka planı" vardır. Allah'tan korkmayan bir insanın yalnız kaldığı, kendisini kimsenin görmediğini düşündüğü zamanlardaki tavrı ile toplum içerisindeki tavrı birbirinden tamamen farklı olabilmektedir. Kimsenin görmediğini sandığı yerlerde, böyle bir insanın neler yapacağını, nelere dikkat edip nelere titizlik göstereceğini, neleri ise umursamayacağını kestirebilmek mümkün değildir. Çünkü Allah korkusu olmayan insan doğru ve yanlışlarını kendi aklına göre belirler.

Bu insanların birçoğu, kendi beden temizliklerini de, evlerinin temizliğini de dışarıdan bakıldığında kirin fark edilmemesini ölçü alarak yaparlar. Banyo yapmak, kirlenen giysileri yıkamak, ütülemek, havluları, çarşafları değiştirmek, ortalığı toplamak çoğu zaman üşendikleri, zevk almadıkları ve erteledikleri işlerdir. Dolapların içlerinin temizlenmesi, toplu ve tertipli hale getirilmesi nadiren ve mecbur kaldıkça yaptıkları işlerdendir. Kimileri kirli giysilerini rahatlıkla temiz kıyafetlerin bulunduğu dolaplara koyup, ihtiyaçları olduğunda yeniden kullanabilir. Genellikle de haftada bir eve gelen ve para karşılığında bu kimselerin temizliğini üstlenen kişiler dışında, banyoların, yerlerin, kıyıda köşede biriken toz yumaklarının temizlenmesiyle, odaların dağınıklığı ile ilgilenmezler.

Kimileri çoğu zaman kirli oldukları halde -özellikle de soğuk havalarda- yıkanmaya üşendikleri için sadece saçlarını yıkayıp nasıl olsa dışarıdan görünmüyor diyerek bedenlerinin kirini umursamazlar. Kadınlar ise aynı işlemi genellikle kuaförlere yaptırır ve saçlarının modeli bozulana dek de yıkanmaya gerek duymazlar. Kirlenen vücutlarını ise, sıktıkları ağır parfüm ve

deodorantlarla kamufle etmeye çalışırlar ki, bu çok daha rahatsızlık verici bir durum oluşmasına neden olur. Sigara, is, yemek ya da ter kokusu gibi rahatsızlık verici kokuların üzerlerine sinmiş olmasını normal karşılarlar. Görünürde elbiseleri veya kendileri temiz gibi durabilir, ama temizlik anlayışlarındaki çarpıklık nedeniyle gerçekte temiz olmayabilirler. Örneğin giysileri kirli bir yere değmiş ya da üzerine bir şey dökülmüş, ama lekesi kalmamış olabilir. Elleriyle kirli bir yere dokunmuş, yağlı bir yemek yemiş ve ardından ellerini ağızlarını yıkamamış olabilirler. Yemek yaparlarken nasıl olsa kimse görmüyor diye düşünerek, yıkamadıkları bir şeyi, yere ya da kirli mutfak tezgahına düşen bir malzemeyi rahatlıkla yemeğe katabilir, kirli kaşıkla, kirli tencerelerle yemek yapabilirler. Banyoların temizliğine dikkat etmez bu şekilde hem kendi sağlıklarını hem de kendileriyle birlikte yaşayan diğer insanların sağlıkların hiç umursamadan tehlikeye atabilirler.

Bu kimseler için ihtimalleri fazlasıyla çoğaltabilmek mümkündür. Ancak çoğu zaman kendilerine sorsanız, ne üstlerinin başlarının ne de ellerinin yüzlerinin temiz olmadığının farkında bile olmadıklarını söyleyebilirler. Çünkü bu durumlarını son derece olağan karşılar ve çevrelerine rahatsızlık, hatta zarar verseler bile onların da bu duruma göz yummalarını isterler. Unutulmamalıdır ki, bu da cahiliye toplumuna Allah'tan gelen bir karşılıktır. İman etmeye yanaşmayan insanlar, savundukları ahlakı yaşayan insanların verdikleri zararlarla, bir anlamda kendi çirkin ahlaklarının karşılığını almaktadırlar.

Cahiliye toplumunda benimsenen temizlik konusundaki yaygın kanaatlerden bir diğeri ise, temizlik konusuna önem

vermemenin bir modernlik unsuru olduğu şeklindeki çarpık inançtır. Böyle kimseler, çevrelerini kirletmeye yönelik tavırlarına müdahale eden kimseleri de "tutucu" kimseler olarak nitelendirirler. Birbirlerini böyle bir düşünce yapısına sevk ettikleri için, yanlış olduğunu fark etseler bile artık bu yaşam tarzına müdahale etmekten çekinir hale gelirler. Örneğin evlere kirli ve çamurlu ayakkabılarla girip, daha sonra yine üzerinde kendilerinin oturacağı kanepeleri, kendilerinin gezineceği halıları toz toprak içinde bırakmakta hiçbir mahsur görmezler. Bunun modernliğin ve rahatlığın bir gereği olduğunu savunurlar. Aynı şekilde bir başkası evlerine gelip kirli çamurlu ayakkabılarıyla halılarının üzerine bastığında da buna kesinlikle müdahale etmez, umursamaz bir tavır gösterirler. Aksinin küçük düşürücü olduğuna inanırlar.

Bu çarpık inancın getirdiği uygulamalara gençlerde de rastlanır. Bütün gün sokaklarda dolaştıkları, okul merdivenlerinde, kaldırım kenarlarında oturdukları kıyafetleriyle yatıp kalkmayı, yağlı ya da soslu sandviçleri yiyip ellerini ağızlarını yıkamadan saçlarına, üstlerine başlarına sürmeyi, üstlerine başlarına sıçrayan çamur sularını elleriyle silkeleyip yollarına devam etmeyi son derece normal karşılarlar. Ne kadar kirlenir, ne kadar lekelenir ve yıpranırsa o kadar makbul olduğuna inandıkları deri ceketleri, kot pantolonları adeta birer mikrop ve bakteri yuvası haline gelir.

Kimi gençlerde görünen bu alışkanlıkların benzer bir yansıması da entelektüelliğin modernlik olduğunu sanan bazı insanlarda görülür. Bu kişiler, pejmürde bir yaşam stilinin ve pej-

mürde bir giyim tarzının kendilerine ayrı bir hava ve üstünlük kattığına inanırlar. Bedenlerine ve giysilerine sinen sigara kokusundan ve dumandan yanlarına yaklaşılmayan, dağınık, uzun ve kirli saçlarından, bakımsız ve kirli sakallarından yüzlerine bakılamayan bu insanlar, aslında tam tersine ciddi anlamda bir iticilik kazanmış olurlar. Temiz, tertipli, bakımlı olduklarında, aydınlık, havadar ve ferah ortamlarda oturup sohbet ettiklerinde "entel" vasıflarını kaybedeceklerini ve sıradan insanlar haline geleceklerini sanırlar.

Böylesine sağlıksız şartlar altında yaşamaları ise cahiliye insanları üzerinde ruhen olduğu kadar fiziksel anlamda da büyük tahribatlar oluşmasına neden olur. Yaşadıkları ortamların kirli olmasından dolayı sık sık rahatsızlanırlar, havasız, tozlu ve kirli ortamlarda yaşamaktan ciğerleri yıpranır, ciltleri bozulur, renkleri sararır. Zamanla estetikten, güzelliklerden etkilenmeyen, kalpleri katılaşmış, inceliklerden zevk alabilme yeteneklerini kaybetmiş, ruhları yozlaşmış insanlara dönüşürler.

Müminler için ise, temizlik hem önemli bir ibadet hem de ruhen çok zevk aldıkları büyük bir nimettir. Temizlik ruhlarına zevk verir. Huzur, ferahlık, rahatlık sağlar. Güven verir. Müminlerin yaşadıkları ortamlarda bir insan hiç tereddüt etmeden, tedirgin olmadan istediği eşyayı kullanır, istediği yere oturup kalkar, istediği şeyden gönül rahatlığıyla yer. Tüm müminlerin Allah'tan korktuklarını, güzel ahlaka uygun olmayan bir davranışta bulunmayacaklarını, kalabalığın arasında iken de, yalnız kaldıklarında da hep aynı ahlakı göstereceklerini, her zaman her şartta Allah'ın hükmü gereği temiz ve titiz davranacaklarını bilir. Çünkü müminler temizlikte, kendileri kadar çev-

relerindeki insanların da rahatını, sağlığını ve güvenliğini göz önünde bulundururlar. Bunun önemli bir vicdani sorumluluk olduğunu bilerek onlara zarar verecek herşeyden sakınırlar. Dünya hayatının imkanları içerisinde cenneti andıran bir ortam oluşturmak ister ve bundan da derin bir zevk alırlar.

YİTİRİLEN MANEVİ ZEVKLER

Dünyada tüketilip yok edilen en büyük zevklerden biri sevgidir

Sevgi insanın en derin ve en yoğun olarak hissedebildiği duygulardan biridir. Aynı zamanda da Allah'ın dünya hayatında insanlar için yarattığı en güzel, en büyük nimetlerdendir. İnsan, Allah'ın yarattığı maddi manevi tüm nimetlerden çok büyük zevk alır; güzel bir manzara, güzel bir ev, etkileyici bir müzik, estetik hazırlanmış bir sofra, bunların hepsi insan ruhunda büyük bir coşkuya neden olur. Ancak hiçbiri sevgiden alınan zevkin yerini tutmaz.

Sevgiyi gerçek anlamıyla yaşayabilmek için ise, belirli şartların oluşması gerekir. Öncelikle bir insanın sevgiyi yaşayabilmesi için, diğer kişilerdeki güzel özellikleri, incelikleri görüp fark edebilecek bir akla sahip olması gerekir. Kişinin aklı ve vicdanı ne kadar açıksa, sevebilme gücü de o derece yüksektir. İnsana bu üstün özellikleri kazandıran ise ancak iman ve Allah korkusudur. Dolayısıyla insan, imanı ve Allah korkusu ölçüsünde sevgi duyabilir, sevgiden bu oranda zevk alabilir.

Aynı şekilde bir insana gerçek anlamda sevgi duyulabilmesi için de, yine bu kişinin sevilebilecek özelliklere sahip olması ge-

rekmektedir. Bunlar Allah korkusuna ve imana dayalı özelliklerdir. Bir insan Allah'a ne kadar derin iman ediyor, Allah'tan ne kadar korkuyorsa, bu insanda o kadar çok sevilecek özellik oluşur. Çünkü Allah'tan korkan bir insan güzel ahlaklı olur; merhamet, hoşgörü, güvenilirlik, cesaret, fedakarlık, akıl, vicdan duyarlılığı gibi özellikleri Allah korkusu ile gelişir. Tüm bunlar da iman gözüyle bakan insanların kalbinde doğal olarak sağlam ve derin bir sevgi oluşmasını sağlar. Bu şartlar biraraya gelmediğinde, yani sevginin temelleri Allah korkusu ve imana dayalı olmadığında ise, kişilerin gerçek sevgiyi yaşayabilmeleri mümkün olmaz.

Müminlerin başka insanlara karşı kalplerinde hissettikleri sevginin asıl kaynağı ise, Allah'a karşı duydukları sevgidir. Bir insana karşı duyulan kalpteki coşkuyu Allah'ın yarattığını, herşeyde Allah'ın tecelli ettiğini bilmek, insana sevgideki derinliği veren asıl sebeptir.

Cahiliye insanlarının ise sevgiye bakış açıları çok farklıdır. Sevgi anlayışları tamamen menfaat beklentisi üzerine kurulu olduğu için sevgiyi gerçek manasıyla hiçbir zaman yaşayamazlar. Kendilerine menfaat sunan, rahatlarını sağlayan, cahiliye kıstaslarına göre iyilik yapan insanları sevmeleri gerektiğine inanırlar. Ancak bu inançlarını, çürük temellere dayandırdıkları için, kalpten gelen samimi bir sevgiye dönüştüremezler. Çünkü en çok -daha doğrusu sadece- kendilerini severler. Kendilerinin çok değerli olduğuna inandıkları için, hep kendilerine güzellik sunulmasını, kendilerinin el üstünde tutulmalarını, ilgi ihtimam görmelerini isterler.

Tüm bunlar kendilerine sunulduğu sürece karşı tarafa bir

çeşit sevgi duyarlar. Ancak bu sevgi çoğu zaman karşılarındaki insana zevk veren, onu mutlu edebilecek ve sevildiğini hissedebileceği bir sevgi değildir. Bu, suni olduğu ve menfaat karşılığında, hatır için gösterildiği anlaşılan bir nezaket gösterisinden ibarettir. Nitekim söz konusu kişiden elde edebilecekleri maddi veya manevi çıkar sona erdiğinde, bu sahte nezaket gösterisi de hemen sona erer.

Sevgileri sahte temellere dayalı olduğu için, gerçekten çok sevdiklerini iddia eden insanlar bile, sevgilerini samimi tavırlarıyla gösteremezler. Örneğin birbirlerine olan sevgilerini içten gelen samimi sözcüklerle ifade edemezler. Cahiliye toplumlarında genellikle bu amaçla kullanılması için kalıplaştırılmış sevgi kelimeleri, sevgi cümleleri vardır. Özel günlerde sevgi gösterisi olarak alınan hediyelerin üzerlerinde hep bu sözcükler yazar.

Oysa samimi sevgide insan her an sevdiği insana bu duygularını daha önce hiç kullanmadığı, birbirinden etkileyici, birbirinden şaşırtıcı sözlerle ifade edebilir. Her biri bir diğerinden, bir öncekinden farklı olur. Çünkü bu coşkuyu kalbinde en canlı şekilde her an yaşamaktadır.

Gerçekten seven insan, sevdiğini onore eder, yüceltir. Onu, dünyada ve ahirette zarar gelecek şeylerden sakındırır. Onun iyiliği, rahatı, güvenliği için samimi bir gayret sarf eder. Hepsinden önemlisi, sevgisi belirli şartlara bağlı değildir. Sevgisine karşılık gördüğü takdirde seven bir insan, gerçek anlamda sevgiyi bilmiyor demektir. Gerçek sevgide karşılık ancak Allah'tan beklenir. Asıl amaç Allah'ın rızasını kazanabilmektir.

Cahiliye toplumlarındaki yanlış kanılardan biri de, "zamanın sevgiyi yıpratan bir unsur olduğu"dur. Zamanla insanların bir-

birlerinden sıkılacaklarına, heyecanlarını yitireceklerine inanırlar. Gerçekten de cahiliye toplumlarında bazı beraberlikler çoğu zaman bu şekilde sonuçlanır. Bu düşünce bazı insanların yaşadıklarının "suni bir sevgi" olmasından, gerçek sevgiyi hiç tatmamış olmalarından kaynaklanmaktadır. Gerçek sevgide, tam tersine, zaman hep olumlu bir rol oynar. İnsanlar birbirlerinin güzel özelliklerine, şefkat, merhamet, cömertlik, ince düşünce, fedakarlık gibi özelliklerine her şahit olduklarında sevgileri katlanarak artar. Zaman içerisinde insanların kişiliklerinin gelişmesi, ahlaklarının güzelleşmesi, tavırlarının mükemmelleşmesi ile birlikte, birbirlerine karşı duydukları sevgi derinleşir. Gerçek sevgide asla bıkma ve sıkılma olmaz.

Ayrıca gerçek sevgide bir kişinin güzelliğini, maddi birikimini, itibarını yitirmesi kesinlikle önem taşımaz. Tek önemli olan kişinin ahlakı ve karakteridir. Ancak cahiliye insanlarının asıl ölçüleri maddi değerler olduğu için, bu çürük temeller üzerine kurulan birliktelikler, maddi kayıplarla birlikte hemen yıkılır.

Görüldüğü gibi, cahiliye insanları kalplerindeki inanç bozuklukları nedeniyle sevgisiz bir dünyada yaşamaktadırlar. İnsan ruhunun en çok zevk aldığı bir güzellikten, kendi bakış açılarındaki çarpıklık nedeniyle gereği gibi zevk alamamaktadırlar. Daha da önemlisi, dünya hayatında iken sevgiyi gerçek anlamda yaşamayan, sevmeyi sevilmeyi bilmeyen bu insanlar ahirette de sonsuza kadar bu nimetin zevkinden mahrum kalacaklarıdır. Çünkü cennet, Allah sevgisiyle dolu olan, sevmeyi çok iyi bilen, sevilmekten çok zevk alan insanların sonsuza dek yaşayacağı yerdir. Allah Kuran ayetlerinde, dünya hayatındaki güzel ahlaklarına karşılık sonsuz güzellik yurdu olan cennette mü-

minleri müjdelediği nimetlerden birinin de "birbirlerine sevgiyle tutkun" eşler olduğunu bildirmiştir. Allah ayetlerde cennetteki ortamı şöyle tarif etmektedir:

'Özenle işlenmiş mücevher' tahtlar üzerindedirler.

Karşılıklı yaslanmışlardır.

Çevrelerinde ölümsüzlüğe ulaşmış gençler dönüp dolaşır;

Kaynağından (doldurulmuş) testiler, ibrikler ve kadehler,

Ki bundan ne başlarını bir ağrı tutar, ne de kendilerinden geçip akılları çelinir.

Arzulayıp-seçecekleri meyveler,

Canlarının çektiği kuş eti.

Ve iri gözlü huriler,

Sanki saklı inciler gibi;

Yaptıklarına bir karşılık olmak üzere (onlara sunulur);

Orada, ne 'saçma ve boş bir söz' işitirler, ne günaha sokma.

Yalnızca bir söz (işitirler:) "Selam, selam."

"Ashab-ı Yemin", ne (kutludur o) "Ashab-ı Yemin."

Yüklü dalları bükülmüş kiraz (ağaçları),

Üstüste dizili meyveleri sarkmış muz ağaçları,

Yayılıp-uzanmış gölgeler,

Durmaksızın akan su(lar);

Ve (daha) birçok meyveler arasında,

Kesilip-eksilmeyen ve yasaklanmayan (meyveler).

Yükseklere-kurulmuş döşekler (sedirler).

Gerçek şu ki, Biz onları yeni bir inşa (yaratma) ile inşa edip-yarattık.

Onları hep bakireler olarak kıldık,
Eşlerine sevgiyle tutkun (ve) hep yaşıt,
"Ashab-ı Yemin" olanlar için. (Vakıa Suresi, 15-38)

Vefa ve sadakat duygularını yitirmişlerdir

Kitabın başından bu yana belirttiğimiz gibi, cahiliye insanları yaşamlarını, hayattan ve çevrelerindeki insanlardan en fazla menfaat elde etme amacı üzerine kurmuşlardır. Bu amaçları onları karşılarına çıkan herşeye çıkar gözüyle bakmaya ve bu uğurda herşeyi -en önem verdikleri değerleri, en sevdiklerini söyledikleri insanları dahi- kolaylıkla gözden çıkarmaya iter. Dolayısıyla da bu insanlar arasında gerçek anlamda bir vefa ya da sadakat duygusunun yaşanması mümkün olmaz.

Hırsla peşinden koştukları para, mal, mülk gibi değerlere olan tutkuları, onlara sevgi, saygı, vefa, sadakat gibi duyguların önemini ve değerini unutturur. Maddi değerlerin kendilerini çok daha fazla mutlu edebileceğini sanırlar. Oysa önceki satırlarda da değindiğimiz gibi, bunların hiçbiri onlara aradıkları huzuru sağlamaz. Toplum içerisinde ne kadar itibar, mal, mülk, şan, şöhret sahibi olurlarsa olsunlar, bunların hiçbiri ile insanların gerçek anlamda dostluklarını kazanamazlar, sadakat göstermelerini sağlayamazlar.

Cahiliye insanları hayatlarının her alanında bu değerlerden yoksun olurlar. Öncelikle hiçbir zaman gerçek anlamda dost ve arkadaş edinemezler. Bunun nedeni ise "neye ve hangi ölçülere göre arkadaş seçtikleri" sorusunun cevabında gizlidir. Arkadaş olacakları insanlarda Allah korkusu, samimiyet, güzel ahlak gibi değerlerdense, içinde bulundukları çevre nazarında

kendilerine itibar ve menfaat sağlayacak özellikleri ararlar.

İyi bir semtte oturan bir kimse için kişinin benzer bir semtte oturması, son model bir arabasının olması, tanınmış bir aileye ya da tanınmış bir soyadına sahip olması, zengin, güzel ve yakışıklı olması arkadaş seçiminde en büyük rolü oynamaktadır. Veya daha mütevazi bir çevrede oturan için de arkadaş olacağı kişinin o çevrede saygı duyulan kıstas neyse -iyi bir okulda okuması, kabul gören bir mesleğe sahip olması, çevresindekilerin dikkatini çeken bir güzelliğe veya yakışıklılığa sahip olması, insanların kendisinden çekindikleri kadar güçlü olması vs.- sahip olması yeterlidir.

Ancak bu özelliklerin hiçbiri, kişilerin karşılıklı olarak birbirlerine sadakat ya da vefa duyguları beslemesini sağlamaz. Birbirlerinin arkasından konuşmaları, başkalarından elde edecekleri menfaatler uğruna birbirlerini gözden çıkarabilmeleri, birbirlerine ihanet etmeleri bu arkadaşlıklarda sıkça rastlanan tavırlardandır.

Aynı şekilde taraflardan birinin maddi ya da manevi bir sıkıntı ve ihtiyaç içerisine düşmesi de yine bu dostlukları bitirebilen sebeplerdendir. Çünkü böyle bir durum karşısında o kişi için özveride bulunmak zorunda kalacaklarını, kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak sorumlulukları yükleneceklerini düşünür ve böyle bir arkadaşlığın da onlara külfet olmaya başlayacağına karar verirler. Dolayısıyla bu bakış açısındaki insanlar için en iyi çözüm, arkadaşlarını zorluk ve sıkıntı anında yüzüstü bırakıp, yerine kendilerine menfaat sağlayabilecek yeni arkadaşlar bulmak olur.

Cahiliye insanlarının sadakatsizlik üzerine kurulan bu birlik-

teliklerinin örneklerini hiç kuşkusuz evliliklerinde de görmek mümkündür. Nitekim bu tarz kişilerin kendileri de, bu konudaki mağduriyetlerini sıkça dile getirirler. Eşler arasındaki sadakatsizlik bu insanlar arasında o kadar yaygın bir şekilde yaşanmaktadır ki, bu durum cahiliye toplumlarında adeta "hayatın sabit ve değişmez bir kuralı" olarak kabul edilmiştir.

Evlenirken çiftler "iyi günde ve kötü günde" birbirlerine sadık kalacaklarına, birbirlerini yüzüstü bırakmayacaklarına, koruyup kollayacaklarına söz verirler. Ancak bu sözün daha ilk günlerden itibaren tutulmaması nedeniyle çok farklı yöntemlerle bu sadakat sağlanmaya çalışılır. Günümüzde dünyanın pek çok yerinde evlenen kişiler evliliğin ardından, resmi makamlar huzurunda sahip oldukları malları paylaşarak bu konuyu güvence altına almaktadırlar.

Taraflar herhangi bir durumda, maddi ve manevi açıdan zor şartlar altında kalmamak için sözleşmeler yapmakta ve boşanma durumunda talep ettikleri mülk ve parayı daha en başından kağıda dökmektedirler. Bu uygulamalar, tarafların birbirlerine nasıl bir bakış açısıyla yaklaştıklarını açıkça ortaya koymaktadır. Sevgilerinin, saygılarının, dostluklarının gerçek bir vefa ve sadakat duygusu üzerine kurulmadığını, herhangi bir menfaat çatışması halinde, her iki tarafın da birbirini yüzüstü bırakabilme ihtimallerinin olduğunu kabul etmektedirler. Daha en başından böylesine çürük bir temel üzerine oturtulan beraberlikler de doğal olarak boşanma ile sonuçlanmaktadır.

Sadakatsizlik örneklerine bu kimselerin iş hayatlarında da sıkça rastlanır. Daha fazla para kazanabilmek için birbirlerini kolaylıkla aldatabilir ve hatta dolandırabilirler. Cahiliye top-

lumlarında birçok insan, arkadaşlarıyla olan dostluklarının bu sebeplerle bozulduğundan yakınır. Bazı insanların kendi aralarında "akrabayla ticaret olmaz" gibi sözler türetmeleri de bu sadakatsizliklerini bilmelerinden kaynaklanmaktadır.

Söz konusu vefasızlık örnekleri sadece bireysel olarak değil, toplumsal olarak da uygulanır. Çoğu zaman toplum olarak el üstünde tutulan, övülen, sevilen, değer verilen kimseler, insanlara sundukları menfaatleri yitirdiklerinde kendilerine gösterilen saygı ve sevgiden de mahrum kalırlar. Bu sadakatsizlik örneğine hemen her yerde rastlamak mümkündür. Kimsesizler yurdu, huzur evleri, düşkünler evleri bu vefasızlığın en açık yansımalarıyla doludur. İnsanlara menfaat sunabilecek şartlara sahipken saygı, sevgi gören, el üstünde tutulan, gözlerine girilmeye çalışılan bu insanlar, gençliklerini, sağlıklarını ve çıkar sunabilme imkanlarını yitirdikleri anda çocukları, torunları, akrabaları da olsa, kimsesiz, ilgisiz ve sevgisiz bırakılabilirler. On yıllarını verip, büyük emeklerle yetiştirdikleri çocukları, yaşadıkları cahiliye ahlakı nedeniyle yaşlılıklarında annelerini, babalarını aramaz hale gelebilirler.

Siyaset, kültür ya da eğitim gibi farklı alanlarda topluma hizmet vermiş kişilerin de zamanla hatıralardan silindiği bilinen bir gerçektir. Okul yıllarında gerek aileler gerekse de öğrenciler tarafından baş tacı edilen, bir dediği iki edilmeyip, gözüne girilmeye çalışılan öğretmenler, okulun bitmesiyle birlikte unutulur. Çünkü bu kişilerin, cahiliye kıstaslarına göre artık bu kimselerden elde edebilecekleri bir menfaatleri kalmamıştır.

Cahiliye insanlarının yaşadıkları bu durum ile ilgili unutulmaması gereken şey ise, karşılaştıkları bu vefasızlık ve sadakat-

sizliğin tümüyle kendi ahlaklarının bir yansıması olduğudur. Yaşamlarını cahiliye kurallarına, cahiliye ahlakına göre yönlendiren bu insanlar, kimseye gerçek anlamda vefa ve sadakatle bağlanmamış olmalarının karşılığını almaktadırlar.

Oysa Kuran ahlakını yaşayan insanlardan oluşan bir toplumun bireyleri bu sıkıntıların hiçbirini yaşamazlar. Müminler birbirlerini ne sundukları menfaatlere, ne gençliklerine, ne de sağlıklarına göre severler. Tek ölçüleri bu kişilerin Allah'a olan samimi sevgileri ve güzel ahlaklarıdır. Bunlar olduğu sürece bu kişiler yaşlansalar, muhtaç duruma düşseler, ellerinde hiçbir çıkar imkanı bulundurmasalar da hiç fark etmez. İman edenler bu kimselere samimi sevgi ve saygılarını en içten tavırlarıyla göstermeye devam ederler.

Görüldüğü gibi, gerçek vefa ve sadakat duyguları ancak Kuran ahlakıyla elde edilebilmektedir. Ancak birbirlerini Allah için seven insanlar dostluklarında, sevgilerinde, saygılarında kararlılık gösterebilmekte ve ancak bu kimseler sadakat ve vefa duygularının hazzını tadabilmektedirler.

Saygı ve hürmet duygularını yitirmişlerdir

Saygı, bir insanın bir başkasına olan sevgisinin ve ona verdiği değerin önemli bir göstergesidir. Karşısındaki kişide gördüğü güzel özellikler, kişinin doğal olarak ona karşı derin bir saygı hissi duymasını sağlar. Ama bilinmelidir ki, bu güzel özellikler ancak Kuran ahlakının yaşanmasıyla oluşabilmektedir. Çünkü olgun ve güvenilir bir kişilik ve şartlar her ne olursa olsun değişmeyen güzel ahlak özellikleri, ancak Allah korkusu ile kazanılabilmektedir.

Elbette ki cahiliye toplumunda da bilinen bir saygı kavramı vardır. Ancak bu saygı anlayışı yanlış temeller üzerine kurulmuştur. Cahiliye kıstaslarına göre yaşayan insanlar bazı konularda kendilerinden daha üstün olduğunu düşündükleri kimselere karşı bir saygı beslerler. Bir kişinin daha zengin, daha itibarlı, daha gösterişli ya da kariyer bakımından daha üst seviyede olması cahiliye kıstasları açısından saygı sebebidir. Ancak cahiliyenin saygı anlayışında bu kişilerin nasıl bir ahlaka sahip olduklarının, insanlar için ne tür faydalı işler yaptıklarının, çevrelerindeki insanlara karşı nasıl tavırlar içerisinde olduklarının hiçbir önemi yoktur.

Zenginliğini ya da şöhretini kötü yollardan, kirli işlerden de kazanmış olsa, bu kişi yine de toplumun bazı kesimleri tarafından saygı ve hürmetle karşılık görebilir. Ancak bu, gerçek bir saygı değildir. Bazı insanlar pek çok konuda olduğu gibi, bu noktada da yine karşılarındaki kişilerden en fazla menfaati elde edebilmek için onlara karşı sahte bir saygı göstermektedirler. Gerçekte ise ne karşılarındaki kişiye gerçek anlamda değer vermekte ne de kendileri hürmet ve saygıyla karşılık görmektedirler.

Kitabın başından itibaren önemle üzerinde durulduğu gibi, inkar içinde olmalarından dolayı bu insanlar bir kişinin sahip olduğu güzel ahlak özelliklerini, ince akıl alametlerini ya da üstün yönlerini gereği gibi göremez, onun sevilecek yönlerini hakkıyla fark edemezler. Bundan dolayı da kalplerinde doğal bir sevgi, hayranlık ve saygı hissi oluşmaz. Aksine hoşlanmadıkları bir insana karşı sırf menfaat elde edebilmek için saygı göstermek zorunda kalmaları onları öfkelendirir. Çünkü din ahlakı yaşan-

madığı takdirde insanların birçoğu her zaman en üstün olanın, en fazla saygı duyulup hürmet gösterilenin kendileri olmasını isterler. Son sözü hep kendileri söylemek, insanları yöneten kişi olmak arzusundadırlar. Ve kısa süreli de olsa, bir başkası için nefislerinin bu isteğinden taviz vermiş olmak gururlarına çok ağır gelir.

Burada dikkat çeken nokta ise, suni olarak saygı gösterilen tarafın da bu durumdan haberdar oluşudur. Kendisine karşı gerçek anlamda bir saygı duyulmadığının farkındadır. Ancak o da elindeki maddi gücü kullanarak elde ettiği bu suni tavırdan gereğince istifade edebilmek için bunu anlamazlıktan gelir.

Görüldüğü gibi, cahiliye toplumlarında son derece samimiyetsiz bir sistem hakimdir. Müslümanlar ise birbirlerini, gördükleri güzel ahlak özelliklerine göre sevdikleri için saygıları da daimidir. Bu saygılı tavır aynı zamanda da Allah'ın onlara Kuran ile bildirdiği bir emirdir. İman edenler Allah'ın rızasını kazanmak için bu güzel ahlakı içtenlikle yaşamaları gerektiğini bilirler. Suni bir saygının Allah Katında da kabul görmeyeceğini, Allah'ın kalplerinde olana göre kendilerine karşılık vereceğini bilerek hareket ederler.

Cahiliye toplumlarında ise, bu sahte saygı anlayışının dışında insanların birbirlerine karşı saygılı ve hürmetli bir tavır içerisinde olduklarına pek rastlanamaz. Kimi insanlar yıllarca her türlü zorluğa göğüs gererek kendilerini yetiştiren annelerine babalarına karşı dahi son derece saygısız tavırlar sergileyebilmektedirler. Kimileri ise sokaktan geçerken rastladıkları yaşlı bir kimseye karşı hürmetsizlik edebilmektedirler. Onların yaşlılık ya da hastalık gibi nedenlerden kaynaklanan eksikliklerini alaya

alabilmekte, onları rahatsız edecek tavırlar sergileyebilmekte, gereken hürmeti göstermeyebilmektedirler.

Oysa Allah Kuran'ın pek çok ayetinde müminlere yolda kalmışa, yoksula, esire, anne babaya, yetime muhtaç olana hep iyilikle davranmayı, şefkatli ve esirgeyici bir tavır içerisinde olmalarını öğütlemektedir. Bu nedenle yaşlıya hürmet etmek, anne babaya muhtaç ve aciz hale geldiklerinde de **"öf"** bile demeyecek kadar hürmetli bir tavır içerisinde olmak müminlerin önemli özelliklerindendir. Allah Kuran'da müminlere şöyle emretmektedir:

> **Rabbin, O'ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: "Öf" bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. (İsra Suresi, 23)**

> **Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne-babaya, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolda kalmışa ve sağ ellerinizin malik olduklarına güzellikle davranın. Çünkü, Allah, her büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez. (Nisa Suresi, 36)**

Dostluğun zevkini tadamazlar

Her insan "yakın bir dost" arayışı içerisindedir. Mutluluklarını paylaşacak, zor anlarında kendisine destek olacak, çözümsüz kaldığı konularda çözüm yolları gösterecek, kendisini kayıtsız şartsız sevecek, sadakat gösterecek, koruyup kollayacak, hatalarına şefkatle yaklaşacak, sağlığında olduğu kadar hastalık-

larında ya da yaşlılığında da kendisini yalnız bırakmayacak insanlar arar. Ancak bu özelliklerin tümünü gösterebilecek kişilere çok zor rastlayabileceğini bildiği için de "tek bir yakın dost"unun olmasına da razı olur.

Kuşkusuz her insanın ihtiyacını hissedip aradığı "gerçek dostluk" çok büyük bir nimettir. Gerçek bir dost, insanın iyi gününde kötü gününde yanında olan, kendisi için ne istiyorsa arkadaşları için de hiç tereddütsüz aynısını isteyen, onun mutlu olmasını, iyi olmasını en az kendisi kadar arzu eden insandır. Kıskançlık, çekememezlik, rekabet gibi düşüncelere kapılmadan karşısındaki insanı samimiyetle seven ve onun her zaman iyiliğini isteyen insandır.

Gerçek dost olmanın şartı o kişinin dünyada ve ahirette mutlu olmasını hedeflemektir. Gerektiğinde dürüst ve açık konuşup ona eksik olan yönlerini anlatmak, bunları telafi etmesinin yollarını göstermek de önemli bir dostluk vasfıdır. Bazı insanlar çoğu zaman bunu aleyhte bir tavır olarak algılarlar. Oysa böyle bir şeyi ancak gerçekten seven ve gerçekten dost olan insan yapar. Rekabet gözüyle bakan, haset eden insanlar mecbur kalmadıkça başkalarına hatalarını söylemezler. Çünkü başkalarının kendilerinden iyi olmasını istemezler. Bunun yerine "çok iyisin", "hep böyle kal", "seni böyle, olduğun gibi seviyoruz" gibi sözler söyleyerek samimiyetsiz yaklaşımlarda bulunurlar. "Gerçek dost" olabilmek için bir insanı, "gerçekten sevilecek değerler için sevebilmek" gereklidir. Bunlar bir kişinin "Allah korkusu, imanı, samimiyeti ve güzel ahlakı"dır. Ancak bu değerler üzerine kurulan dostluklar kalıcıdır. İşte bu nedenle cahiliye ahlakını yaşayan insanlar, tüm isteklerine rağmen ger-

çek bir yakın dostu çoğu zaman bulamazlar. Birçok insanın bu konudaki "çok yalnızım", "tek bir dostum bile yok", "hepsi zor günümde yalnız bıraktılar, meğer hepsi de iyi gün dostuymuş" gibi yorumlarına elbette rastlamışsınızdır.

Önceki sayfalarda örneklerini gördüğümüz gibi bazı insanların zenginlik, güzellik, itibar, makam ya da sosyal statü gibi değerlere göre kurdukları dostluklar hiçbir zaman için uzun süreli olmaz. Çünkü dostluğun dayandığı bu değerlerde bir değişiklik olduğu anda, dostluk da biter. Örneğin cahiliye ahlakındaki bir insan, çok güzel ve gösterişli olduğu için birlikte olduğu bir kişinin, bir anda bir kaza sonucu tanınmayacak kadar kusurlu ve aynı zamanda da bakıma muhtaç, aciz bir konuma gelmesiyle birlikte bu kişiye olan tüm ilgisini, yakınlığını kaybedebilir. Oysa eğer bu dostluk ve yakınlık, kişilerin Allah korkuları, imanları ve güzel ahlakları üzerine kurulmuş olsa, fiziki değişiklikler bu dostluğa etki edemez. Aksine acizlikler içerisindeki bu insana daha da fazla şefkat ve merhamet duyulur.

Ancak şu da var ki, cahiliye insanları başkalarına gösterdikleri bu vefasız tavırların zorluğunu kendileri de çekerler. Kendileri de yaşamları süresince birtakım maddi manevi iniş ve çıkışlar yaşarlar. Güzelliklerini, gençliklerini, sağlıklarını, sahip oldukları malları, zenginliklerini yitirebilirler. Öncesinde gerçek dost zannettikleri insanların, yaşlılıklarında, düşkün hale geldiklerinde kendilerine değer vermediklerini görürler. İyi günlerinde çok candan, çok yakın davranan, birbirlerine ölümüne sadakat sözleri veren bu insanlar, birbirleriyle konuşmayacak ve hatta birbirlerini tanımazlıktan gelecek kadar uzak bir tavra bürünürler. Bir sorunları olduğunda bunu paylaşacakları, akıl

danışacakları, yardım isteyecekleri, güvenebilecekleri kimselerinin olmadığını görürler. "En yakınım" dedikleri insanların bile, menfaatlerini dostluktan öncelikli tuttuklarını anlarlar.

Kuran ahlakının yaşandığı bir ortamda ise, bunların hiçbiri yaşanmaz. Çünkü Allah korkusu ve iman, insanların birbirlerine gerçek anlamda sevgi ve saygı duymalarını sağlayacak değerlerdir. Bu ahlakı yaşamayan insanların, birbirlerinin kötü ahlak özelliklerini bilerek gerçek anlamda sevgi, saygı duyabilmeleri, güvenebilmeleri imkansızdır. Bir kişinin yalan söylediğini, iki yüzlü ve yapmacık bir tavır içerisinde olduğunu bilip, çıkarları için başkalarını kullandığını görüp de içten bir sevgi ve saygı duyulması mümkün değildir. İnsan, -her ne kadar dostum, yakınım dese de- bu kişinin başkalarına olduğu gibi, kendisine karşı da aynı yaklaşım içerisinde olacağını bilir. İşte cahiliye insanları birbirlerinin iç yüzlerini bilmelerinden dolayı, karşılıklı olarak ancak sahte dostluklar kurabilirler.

Yaşadıkları bu hayat tarzı, dinden uzak olan cahiliye sisteminin bir ürünüdür. Bu nedenle mutlaka açmazdadır. Bu açmazı kendileri de fark eder ve sürekli bu konudan yakınır, yitirdikleri zevklerin eksikliğini hissettiklerine dair konuşmalar yaparlar. Ne var ki, tüm bu sıkıntılarına rağmen yine de mutluluğu imanda, güzel ahlakı yaşamakta aramazlar. Aynı bozuk sistem içinde çözümler bulmaya çalışır, bu nedenle başarılı olamazlar.

Samimiyetin zevkini tadamazlar

Samimiyet, insanın içiyle dışının bir olması, kalbinde ne his-

sediyor, ne yaşıyorsa dışarıya da bunu yansıtmasıdır. Son derece dürüst, açık ve net olması, gerçek düşüncelerini, duygularını hiç saklamadan, hiç hesap yapmadan, kendisini olduğundan farklı göstermeye çalışmadan, gerçek karakterini açıkça ortaya koymasıdır.

Samimiyet, güven telkin eden, bir insana sevgi, saygı duyarak bağlanmayı sağlayan özelliklerdendir. Allah insanı bu ahlakı yaşadığı takdirde rahat edecek ve bu şekilde kalben huzurlu ve mutlu olabilecek şekilde yaratmıştır.

Hayatını samimiyetten uzak bir şekilde sürdüren bir insan, başta kendisine olan saygısını yitirdiği gibi, çevresindeki "arkadaşım", "dostum" ya da "yakınım" dediği insanlara karşı gerçek anlamda bir sevgi ya da saygı da hissedemez. İçinin dışının farklı olduğunu, karşısındaki insanı az bile olsa aldattığını, mutlak bir dürüstlük ve açıklık içerisinde olmadığını, gerektiğinde rahatlıkla yapmacıklığa sığınabileceğini bilmek, bu insanları en yakınlarıyla olduklarında bile sahte ve sıkıntılı bir hayat içerisinde yaşamaya iter.

Cahiliye toplumlarında insanların birçoğu bu sıkıntıyı yaşamakta, samimiyetin zevkinden mahrum bir hayat sürmektedirler. Sevgi, saygı, sadakat gibi pek çok güzel duyguyu kalplerinde yaşayamamakta, tüm bunların hep taklidini yaparak hayatlarını sürdürmektedirler. Ancak elbette bu yapmacıklık ve sunilik etraflarındaki insanlar tarafından kolaylıkla anlaşılmaktadır. Çünkü insan bir konuda kalbinde ne hissediyorsa bu ister istemez tavırlarına da yansır. Birini gerçekten içtenlikle seviyorsa, bunu her ne kadar saklamak istese de başaramaz. Bir şekilde yüzünden, bakışlarından, üslubundan, tavırlarından karşı tarafa

bu hissini belli eder. Eğer bir kişiden hoşlanmıyor ya da ona karşı nefret gibi duygular besliyorsa, aynı şekilde bunu da her ne kadar gizlemek istese de başaramaz. Yüz ifadesinden, kullandığı kelimelerden, cümlelerin vurgularından içindeki öfke, kızgınlık ya da hoşnutsuzluk dışa yansır.

Cahiliye ahlakındaki insanların bu davranışları aslında en çok kendilerine zarar verir. Çünkü kendileri insanlara sahte duygularla, yapmacık ve suni tavırlarla yaklaşırlarken, onlar da aynı samimiyetsizliği bu kimselere yöneltirler. Önceki sayfalarda da belirttiğimiz gibi, tüm yaşamları boyunca samimi, candan ve dürüst bir arkadaşın özlemini çektikleri halde, toplum genelinde hakim olan ahlak anlayışı nedeniyle bu nimetlerden mahrum kalırlar. Hiç kimseyle dost olamaz, yakın ve sıcak bir beraberlik yaşayamazlar. En yakın arkadaşlarına, evli oldukları insanlara hatta bazen anne babalarına karşı dahi aynı samimiyetsizlikle yaklaşabilirler.

Oysa doğallığın, dürüstlüğün, içi dışı bir, samimi bir insan olmanın ruha kazandırdığı büyük bir zevk vardır. Bu, insanın vicdanına en uygun olan davranıştır. Bu nedenle fıtratına uygun şekilde hareket eden bir insan, vicdani rahatlığın zevkini de aşar. Dürüst olduğunda zarara gireceğini bilse bile, vicdan rahatlığının vereceği zevki hiçbir şeye değişmez. Cahiliye insanları ise, dürüst olmaya yanaşmazlar. Çünkü içlerinde son derece kötü ahlak özelliklerini barındırır ve bunların anlaşılması durumunda etraflarındaki insanların tepkisini almaktan korkarlar. Bu nedenle gerçek duygularını, düşüncelerini mümkün olduğunca gizlerler. Müminler ise kalplerinde Allah'ın rızasına uygun, iyi özellikleri yaşadıkları için bunları dışa vurmakta da hiç-

bir sakınca görmezler. Eğer karşılarındaki insan hakkında olumlu bir fikirleri varsa, bunu zaten açıkça o kişinin kendisine söylerler. Eğer olumsuz bir kanaatleri varsa, bunu da karşı tarafın hayrına olacak şekilde uygun bir biçimde açıklarlar. Çünkü Allah Kuran'da, **"Tevbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, (İslam uğrunda) seyahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler, kötülükten sakındıranlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlar; sen (bütün) mü'minleri müjdele."** (Tevbe Suresi,112) şeklinde buyurarak müminlere insanları "iyiliğe çağırıp, kötülüklerden sakındırmalarını" bildirmektedir.

Cahiliye ahlakını yaşayan insanlar böyle bir dürüstlük anlayışı içerisinde oldukları takdirde, çevrelerindeki insanlardan olumsuz tepkiler alıp zarara uğrayacaklarını sanırlar. Oysa bu, aynı dürüstlüğü ve samimiyeti yaşayan insanlar için önemli bir sevgi sebebidir. Bunun yerine yüzlerce iltifat edilse, yoğun bir ihtimam gösterilse bunların hiçbiri samimiyetin kalpte oluşturacağı sevgiyi, yakınlığı ve güveni oluşturamaz.

İşte cahiliye insanları bu güzel özellikten ruhun alacağı zevki tüketip yok etmişlerdir. Kendi batıl inançları, onlara iki yüzlülüğü, yapmacıklığı ve sahtekarlığı daha çekici ve daha cazip göstermektedir. Bu inanç şeklinin zararını yine en çok kendileri gördükleri, hayatlarının sonuna kadar çevrelerindeki insanlar tarafından aldatıldıkları halde yine de vazgeçmemektedirler. Allah Kuran'da inkar edenlerin, din ahlakından başka çözüm olmadığını gördükleri halde, kendi çarpık sistemlerini yaşamakta ısrarcı olduklarına ve bundan dolayı da azap ile karşılık gördüklerine şöyle dikkat çekmektedir:

Kendisine Allah'ın ayetleri okunurken işitir, sonra

müstekbirce (inatla büyüklük taslayarak) sanki işitmemiş gibi ısrar eder. Artık sen onu acı bir azabla müjdele. (Casiye Suresi, 8)
Onlar, büyük günah üzerinde ısrarlı davrananlardı. (Vakıa Suresi, 46)

Güzel ahlak göstermenin zevkini yitirmişlerdir

Kuran ahlakına uygun, olgun tavırlarla karşılaşmak her insanın hoşuna gider. Her insan çevresindeki insanların kendisine iyi ve güzel davranışlarda bulunmasını ister. Kusurları olduğunda hoşgörülü davranılmasını, bir sorun olduğunda en adil şekilde karar verilmesini, ne kadar kibirli bir tavır içerisinde olunsa da kendilerine tevazunun sıcaklığıyla yaklaşılmasını arzu eder. Tahammül edilmesi ne kadar zor bir tavır içerisinde olursa olsun, kendisine sabır gösterilmesini, ihtiyaç içerisinde olduğunda fedakarlık yapılmasını, ne kadar çok olursa olsun hatalarının her seferinde affedilmesini, hep sevgiyle yaklaşılmasını bekler. Böyle bir ahlak göremediklerinde de, bu durumdan son derece rahatsız olur. Yaptığı sohbetlerde hep bu durumdan yakınır, "insanlığın öldüğü"nden, insanların yozlaştığından, kimsenin kendisinden başkasını düşünmediğinden, maddiyatçı dünyanın insanları insani duygulardan uzaklaştırdığından bahseder.

Bütün bu taleplerine rağmen birçok insan böyle bir ahlakı yaşama yönünde bir çaba göstermez. Hem "bana iyilik yapılsın, ama ben sadece kendimi düşüneyim" ya da "bana zarar geleceğine başkasına gelsin" benzeri bencil düşünceleri, hem gururları, hem de bazı cahilce inançları nedeniyle güzel ahlakı yaşamaktan kaçınırlar. Bu durumun temelinde ise, Allah korkuları

olmadığı için vicdanlarının sesine göre değil, çıkarları doğrultusunda hareket etmeleri yatmaktadır.

İnsana güzel ahlak kazandıracak tek yol Allah'a iman ve bu imandan kaynaklanan Allah korkusudur. Bunun dışında insanların gösterdikleri güzel davranışlar hep çeşitli hesaplara dayalı, geçici davranışlardan ibaret olacaktır. Örneğin bir yerden menfaat geleceğini hissettikleri zaman cahiliye ahlaklarından taviz veriyor gibi görünecek, zaman zaman fedakarlıklarda, hoşgörülü tavırlarda bulunacak, bunun dışında ise sadece menfaatlerinin kendilerini sürüklediği ahlakı yaşayacaklardır.

Bu çarpık düşüncelerin onlara getirdiği zarar ise çok büyüktür. Her ne kadar bencil, hoşgörüsüz ya da adaletsiz davrandıklarında küçük küçük dünyevi çıkarlar sağlıyor gibi görünseler de, aslında yaşadıkları bu kötü ahlak ruhlarında çok derin bir tahribat oluşturur. Vicdanlarına her aykırı hareket ettiklerinde, bu onların içlerinin daha da kararmasına, ruhlarında daha büyük boşluklar, maneviyatlarında daha büyük kayıplar oluşmasına neden olur.

Gün boyunca yüzlerce defa güzel davranacakları olaylarla karşı karşıya gelirler. Ne var ki bu fırsatları sürekli olarak vicdansızca değerlendirmeleri onları duyarsızlaştırır. Artık hiçbir şeyden etkilenmeyen, vicdanlarında en ufak bir kıpırtı dahi hissetmeden her türlü yanlış tavrı rahatlıkla yapabilecek insanlar haline gelirler.

Hem hiç emek vermemek, hem de güzel bir dünyada, güzel bir hayat yaşamak isterler. Oysa emek vermeden hiçbir güzellik ortaya çıkmaz. Allah'ın bir Kuran ayetinde **"İnsan, hayır istemekten bıkkınlık duymaz..."** (Fussilet Suresi, 49) sözle-

riyle belirttiği gibi, kendileri için hep herşeyin en iyisini, en fazlasını isterler. Güzel ahlak gösterip bunun için çaba harcamaları söz konusu olduğunda ise "ben böyleyim", "bu yaştan sonra değişemem ki", "benim kişiliğim böyle, yapım böyle" gibi sözler sarf ederler. Halbuki bu durum ne yapılarından ne de yaşlarından kaynaklanmaktadır. Bu, sadece hiç emek vermeyip, nefisleri nasıl istiyorsa öyle davranmalarındandır. İnsan ancak emek harcadığında, doğru olanı yapmak için irade gösterdiğinde ortaya güzel bir tavır çıkar. Fakat cahiliye insanları nefislerini eğitmek, irade kullanmak için kendilerini motive edecek bir sebep bulamazlar. Ahirete inanmadıkları, hesap gününde vicdanlarına uyup uymadıkları konusunda sorguya çekileceklerine ihtimal vermedikleri için "Neden kendimi zora sokayım?", "Neden içimden geldiği gibi davranmayayım?" diye düşünürler. Oysa bu insanlar yanılgıdadırlar ve vicdanlarını kullanmadan yaptıkları her tavrın hesabını ahirette vereceklerdir.

Bütün bunların yanı sıra güzel ahlakın dünyada insana yaşattığı derin bir zevk vardır. Güzel ahlak ruhta -hiçbir maddi menfaatle kıyaslanmayacak şiddette- yoğun bir heyecan ve coşku meydana getirir. Bu zevki tatmayan insanların bunu anlayabilmeleri mümkün değildir. Cahiliye ahlakının ruhta oluşturduğu boşluğun tam zıttı bir heyecandır bu. Vicdana uymanın verdiği huzur ve coşkuyu, tamah edilen hiçbir dünyevi menfaatte bulabilmek mümkün değildir.

Egoist karakterleri bu insanların çok karanlık bir dünyada yaşamalarına neden olur. Çünkü herkesin aynı egoist ahlakı benimsediği bir dünyada, fedakarlık yapacak, hoşgörülü davranacak, alttan alıp bağışlayacak, hatalara karşı merhametle, sev-

giyle yaklaşacak hiç kimse kalmamış olur. Dolayısıyla barıştan, kardeşlikten, sükunetten uzak, kaosun ve kargaşanın hakim olduğu bir ortamda yaşamaya mahkum olurlar. Fedakarlığın zevkini alamadıkları için, bencilliğin verdiği vicdan azabını yaşarlar. Yumuşak başlılığın, güzel söz söylemenin, alttan almanın güzelliğini tadamadıkları için, kavga, tartışma ve çekişme ortamlarının sıkıntısını çekerler. Sinirlenmenin, bağırıp çağırmanın, vurup kırmanın hem manevi hem de fiziksel azabını tadarlar.

İnsanların birbirlerine sürekli olarak "laf dokundurduğu", alaycı üsluplarla konuştuğu, öfkeli sözler söylediği, kin ve intikam duygularını tatmin etme peşinde koştukları zor ortamlarda yaşarlar. Tevazu göstermenin kolaylığını yaşayamadıkları için, gururun ve enaniyetin ruha verdiği katılığı, sertliği ve kasveti tadarlar. Gözleri hep daha fazlasında olduğu için kanaatkar ve şükredici olmanın ruha verdiği mutmainlik hissinden habersiz yaşar, hırslı ve tamahkar olmanın zorluğuna dayanmak zorunda kalırlar. Vicdanlarına tamamen zıt bir ahlak gösterdikleri için içlerinde sürekli olarak derin bir vicdan azabıyla yaşarlar. Ayrıca çevrelerindeki insanların da sürekli olarak bu ahlakı göstermeleri onlar için ayrı bir üzüntü ve sıkıntı vesilesi haline gelir. Hayatlarını, dünyanın imkanlarını en iyi şekilde kullanarak güzel bir hayat yaşama amacı üzerine kurmuş bu insanlar için, böylesine karanlık bir yaşam elbette büyük bir hayal kırıklığıdır.

Ancak unutulmamalıdır ki, bu karanlık yaşamı söz konusu kimseler kendi iradeleriyle seçmişlerdir. Allah'a iman edip hem dünyada hem de ahirette, hayatı ve tüm zevkleri olabilecek en güzel, en dolu ve en yoğun şekilde yaşamak varken onlar sa-

dece dünyadaki birtakım geçici maddi zevklere razı olmuşlardır. Güzel ahlak gösterebilmek kendi ellerindeyken, vicdanları ile nefislerine uymak arasında bir seçim yapmış ve tercihlerini nefislerinin isteklerini tatmin etmekten yana koymuşlardır. Yaşadıkları karanlık dünyayı, kaos ortamını kendileri istemiş ve ellerindeki zevkleri bile bile kendileri yok edip tüketmişlerdir.

Allah Kuran'da **"Bizimle karşılaşmayı ummayanlar, dünya hayatına razı olanlar ve bununla tatmin olanlar ve Bizim ayetlerimizden habersiz olanlar; İşte bunların, kazandıkları dolayısıyla barınma yerleri ateştir."** (Yunus Suresi, 7-8) ayetleriyle "dünya hayatına razı olan" bu kimseleri ahirette alabilecekleri karşılığı hatırlatarak uyarmaktadır.

Şefkat ve merhametin zevkini tadamazlar

Şefkat ve merhamet önemli güzel ahlak özelliklerindendir. Bu ahlakı yaşayan insanlar, bu güzel tavrı gösterdikleri için hem kendileri derin bir haz duyar hem de etraflarındaki insanların sevgisini, saygısını ve hoşnutluğunu kazanırlar.

Merhamet, insanı daha pek çok güzel ahlak özelliğine sevk eder. Sevgi, ilgi, yardımseverlik, hoşgörü, olgun, candan bir tavır gösterebilmek hep bu özellik sayesinde mümkün olur. Merhamet sahibi bir insan kendinden önce, ihtiyaç içindeki insanların gereksinimlerini düşünür. Merhamet yaşanmadığında ise ortaya, kendinden başkasını düşünmeyen, katı ve ruhsuz bir insan modeli çıkar. Böyle kişiler sadece kendi yaşamlarını -ve bunu da en iyi şartlarda- sürdürmeyi ana hedefleri haline getirirler. Ne var ki, ruhlarında yaşadıkları yozlaşma nedeniyle

birçok zevkten mahrum kalırlar, hatta kimileri ruhlarında yaşadıkları bu yozlaşmanın şiddetinden bunlardan mahrum kaldıklarını dahi fark edemeyecek bir hale gelirler.

Sokakta kalmış, aç ya da soğukta üşümüş bir kişiye yardım elini uzatabilmek, hasta birine insaniyet gösterebilmek ve imkan sağlayabilmek yüksek bir ahlak gerektirir. Bu ahlakı göstermenin vereceği haz, dünyadaki hiçbir maddi zevkle kazanılamaz. Milyarlarca lira para verilse, mülk teklif edilse, imkan sunulsa, hiçbiri bu ahlakı göstermenin vereceği zevkle kıyaslanamaz. Bu ahlakı Allah için gösterebilmek, karşılığında Allah'ın rızasını umabilmek, Kuran'a ve Peygamberimiz (sav)'in sünnetine uygun hareket edebilmiş olmanın sevinci, şevki ve heyecanı tüm bu zevklerin üzerindedir.

Ancak cahiliye insanları inkar içinde yaşamalarından dolayı bu zevklerden de mahrum kalmış, katı kalpli, merhametsiz, insaniyetsiz bir ahlak kazanmışlardır. Aralarında merhametli görünen insanlar da vardır elbette. Ancak bunlar da merhamet karşılığında "minnet altında bırakma", "yaptıklarını başa kakma" ya da "karşılığında menfaat talep etme" gibi beklentiler içerisinde bu ahlakı gösterirler. Allah bu kimselerin gösterdiği kötü ahlaka Kuran ayetlerinde şöyle dikkat çekmektedir:

Dini yalanlayanı gördün mü? İşte yetimi itip-kakan, Yoksulu doyurmayı teşvik etmeyen odur. (Maun Suresi, 1-3)

Onlar gösteriş yapmaktadırlar, Ve 'ufacık bir yardımı (veya zekatı) da' engellemektedirler. (Maun Suresi, 6-7)

Ey iman edenler, Allah'a ve ahiret gününe inanma-

yıp, insanlara karşı gösteriş olsun diye malını infak eden gibi minnet ve eziyet ederek sadakalarınızı geçersiz kılmayın. Böylesinin durumu, üzerinde toprak bulunan bir kayanın durumuna benzer; üzerine sağnak bir yağmur düştü mü, onu çırılçıplak bırakıverir. Onlar kazandıklarından hiçbir şeye güç yetiremez (elde edemez)ler. Allah, kafirler topluluğuna hidayet vermez. (Bakara Suresi, 264)

Cahiliye toplumlarında insanlar en yakınlarındaki kimselere bile aynı bozuk bakış açısıyla yaklaşabilirler. Bunların altında da menfaat arayışı yatabilmektedir. Örneğin ilerleyen yaşlarda, maddi ya da manevi anlamda muhtaç konuma gelindiğinde her insan kendisine bakacak, ilgilenecek birilerine ihtiyaç duyar. İşte cahiliye toplumlarındaki insanlar en yakınlarına bile ileride karşılaşabilecekleri bu şartları hesaba katarak ilgi, sevgi, şefkat ve ihtimam gösterebilmektedirler.

Ancak unutulmamalıdır ki, kötü ahlak gösteren insanlar, kendi yaşadıkları ahlakın benzeriyle karşılık bulurlar. Onlara da içten gelen bir merhametle yaklaşılmaz. Hiçbir zaman için saf, tamamen karşılıksız bir yakınlık ve ilgiyle karşılaşmazlar. Onlara da menfaat beklentisine dayalı bir şefkat gösterilir. Ve böylece, merhametin, sevginin yozlaştığı, manevi değerlerden uzaklaşılmış, maddi değerlerin önem kazandığı bir dünyada yaşamak zorunda kalırlar. Bu şekilde bir anlamda kötü ahlaklarına karşılık bulurlar. Allah, inkar edenlerin yaşadığı bu zor hayatı Kuran ayetlerinde "sıkıntılı bir geçim" sözleriyle şöyle tanımlamaktadır:

Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun

için sıkıntılı bir geçim vardır ve Biz onu kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz. O da (şöyle) demiş olur: "Ben görmekte olan biriyken, beni niye kör olarak haşrettin Rabbim?" (Allah da) Der ki: "İşte böyle, sana ayetlerimiz gelmişti, fakat sen onları unuttun, bugün de sen işte böyle unutulmaktasın." İşte Biz ölçüsüzce davrananları ve Rabbinin ayetlerine inanmayanları böyle cezalandırırız; ahiretin azabı ise gerçekten daha şiddetli ve daha süreklidir. (Taha Suresi, 124-127)

Huzur ve güven içinde yaşamanın zevkini yitirmişlerdir

Cahiliye insanlarının ruh halini gözlemlediğimizde, sürekli olarak bir gerilim ve huzursuzluk içerisinde olduklarını, korku ve endişe dolu bir dünyada yaşadıklarını görürüz. Sokak aralarında yüzlerinde dehşet ifadesiyle, her an bir tehlikeyle karşılaşma korkusu içinde dolaşan insanlar, kendilerine hor davranılacağı endişesiyle yaşadıkları her hallerinden belli olan yaşlı veya düşkün insanlar, fakirlikleri nedeniyle toplumda ezilmenin, saygı ve hürmet görmemenin huzursuzluğunu yaşayanlar, sahip oldukları zenginliklerin ellerinden alınacağı, her an kandırılacakları endişesi içinde olanlar bu ortamdaki insan manzaralarından sadece birkaçıdır.

Bu sokakta yaşanan durumdur. Aynı gerilim ve korku ortamları insanların en rahat ve en fazla güven içerisinde olmaları gereken yerlerde de yaşanır. Hemen her gün yaşanan aile kavgaları, ailelerin çocuklarına karşı hoşgörüsüz davranmaları evlerde yaşanan gerilimlerin kaynaklarından sadece ikisidir.

İş ortamlarında da durum bundan farklı değildir. Birbirlerine karşı olan hoşgörüsüz tavırları ve kendi deyimleriyle "birbirlerinin "ayaklarını kaydırmaya" yönelik rekabete girmeleri nedeniyle aynı huzursuzluk işyerlerine de hakim olmuştur. Bu nedenle bazı insanlar her an hata yapma korkusuyla yaşamakta ve yaptıkları hataları gizleyebilmek için büyük bir gerilim içerisine düşmektedirler.

Birçok insan en yakınlarına bile güvenememekte, maddi manevi aldatılma ihtimali nedeniyle, sürekli olarak gerilim içinde yaşamaktadır. Dünyanın dört bir yanında çocuklar kendi ailelerinin mal varlığını çalabilmekte, aileler çocuklarını öldüresiye dövebilmekte, para için sokak ortasında hiç tereddütsüz birbirlerini öldürebilmektedirler. Hemen hemen her gün televizyon ekranlarına yansıyan, dehşet ve korku dolu görüntüleri görmektedirler.

Terör ve şiddet olayları artık birçok ülkede sıkça görülen olağan olaylar haline gelmiştir. Yüzlerce insanın bulunduğu alış veriş merkezlerinin ya da iş yerlerinin bombalanması, güvenli zannedilerek para yatırılan bir bankanın soyulması ya da banka sahibinin müşterilerini dolandırıp paraları zimmetine geçirmesi, evlendikleri ya da yanlarında çalıştırdıkları, koruyup kolladıkları insanların kendilerini kandırması son derece sık rastlanan olaylardır. Gazete sayfaları, okuyanları her gün biraz daha hayrete düşüren bu tarz dehşet verici olaylarla doludur.

Peki ama tüm bunların sebebi nedir ?

Elbette ki kitabın başından beri üzerinde durduğumuz gibi, bu durumun da ana sebebi, bu acımasızlıkları yapan insanların Kuran ahlakından uzak bir yaşam sürmeleri, Allah'tan gereği gi-

bi korkmamalarıdır. Allah'tan gereği gibi korkmuş olsalar, kimse kimseye karşı haksız ve adaletsiz bir tavırda bulunmayacak, herkes birbirinin iyiliğini düşünecek, birbirini koruyup kollayacak ve güzel ahlak gösterecektir. Hiç kimse sürekli olarak endişe ve gerilim içerisinde yaşamak zorunda kalmayacak, huzur ve güvenlik dolu bir ortam oluşacaktır.

Korku ve endişelerden kurtulmak ise, ancak Allah'a tevekkül etmekle mümkündür. Zira yaşanan sıkıntı ve gerilim tüm olayların Allah'ın kontrolünde geliştiğinin bilincinde olmamaktan, Allah'a güvenip teslim olmamaktan kaynaklanmaktadır. Söz konusu sıkıntıları yaşayan kişiler etraflarında olup biten olayların, muhatap oldukları insanların istisnasız tümünün Allah'ın kontrolünde olduğunun şuurunda değillerdir. Deprem, sel, yağmur ya da yangın gibi olayların kendi kendine gelişen bağımsız olaylar olduğuna inanırlar. Allah'a iman etmedikleri için tüm bunların tesadüf, şans ya da uğursuzluk gibi hayal ürünü kavramlara bağlı olarak geliştiğini zannederler. Böyle düşündükleri için de her an yeni bir sürprizle karşılaşma ihtimalinin verdiği gerilimi yaşarlar. Oysa sürekli korku ve endişe içinde dolaşmak çözüm değildir. Aksine bu şekilde çok zor, huzursuz ve mutsuz bir hayat yaşar, mevcut güzelliklerden de hiçbir zevk alamazlar.

Çözüm Allah'a güvenmektedir. Tüm kainatta olup biten herşey sadece Allah'ın kontrolündedir. Ve Allah iman eden kulları için her olayı hayırlı yaratır. İman edenler de iyi veya kötü, güzel veya çirkin görülen tüm olayları Allah'ın insanları denemek ve güzel davranışlarda bulunanları mükafatlandırmak için yarattığını bilirler. Dolayısıyla nasıl bir olayla karşılaşırsa

karşılaşsınlar, Allah'ın kendilerini koruyacağını ve her olayın kendileri için hayır olacağını bilirler. Bundan dolayı da içleri çok rahattır. Allah, bu gerçeği görüp Kendisine samimiyetle teslim olan kullarını Katından indirdiği bir **"huzur ve güven duygusu"**yla desteklemektedir:

> **Mü'minlerin kalplerine, imanlarına iman katıp-artırsınlar diye, 'güven duygusu ve huzur' indiren O'dur. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır: Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Fetih Suresi, 4)**

Aynı şekilde dünyada gelişen olaylar gibi, tüm insanlar da yine Allah'ın kontrolünde, O'nun izniyle ve O'nun bilgisi dahilinde hareket etmektedirler. Allah'ın Kuran'da **"Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, O'ndan başka bunu senden kaldıracak yoktur. Ve eğer sana bir hayır isterse, O'nun bol fazlını geri çevirecek de yoktur. Kullarından dilediğine bundan isabet ettirir. O, bağışlayandır, esirgeyendir."** (Yunus Suresi, 107) ayetiyle belirttiği gibi, Allah izin vermedikçe kimse kimseye ne zarar verebilir, ne de fayda sağlayabilir.

Bu gerçeği bilmek, müminlere korkudan, endişeden, gerilimden uzak, huzur ve güvenlik dolu bir hayat sağlar. Allah'a iman etmemekte ve Kuran'a uymak yerine kendi sapkın mantıklarına göre yaşamakta direnen cahiliye insanları ise, bu güvenliğin, huzurun, mutluluğun zevkinden uzak bir yaşam sürerler. Bu, inkarlarına karşılık Allah'ın onlara dünya hayatında yaşattığı kayıplardan sadece bir tanesidir.

Ümitvar olmanın zevkini yitirmişlerdir

Cahiliye toplumlarında insanlar "hayatın bazı kesin gerçek-

leri" olduğuna, böyle bir dünyada ümitvar olmanın ise bir çeşit "teselli metodu" olduğuna inanırlar. Onlara göre "parası olanın güçlü olması", "fakirin doğal olarak ezilmesi", "iyilik yapmanın saflık olması", "doğru konuşanın mağdur olması", "güzelliğin, paranın, makamın her kapıyı açması" gibi prensipler "hayatın gerçekleri"dir. Bu çarpık bakış açısına göre, insanlar dünyayı bu gerçekleri bilerek yaşamalı, olayları ve insanları hep bu gerçekleri göz önünde bulundurarak değerlendirmelidir. Çünkü bu batıl inançlarına göre hayat kesin olarak bu kurallara göre gelişmektedir. Ve yine kendi deyimleriyle, "dünya tersine dönmedikçe" bu kurallarda hiçbir değişiklik olmayacaktır.

Oysaki insan yaşamında "hayatın gerçekleri" diye bir kavram geçerli değildir. Sadece Allah'ın Kuran ile bildirdiği gerçekler vardır. Ve Allah insanlara ümitvar olmalarını emretmektedir. Çünkü Allah'ın gücü herşeye yeter. Allah, Kendisine dua edenin duasını kabul edeceğini bildirmekte, iyi ve güzel davranışlarda bulunanlar için hep daha fazlası ve daha güzeli olduğunu belirtmektedir:

> **Göklerde ve yerde olanlar Allah'ındır; öyle ki, kötülükte bulunanları, yaptıkları dolayısıyla cezalandırır, güzel davranışta bulunanları da daha güzeliyle ödüllendirir. (Necm Suresi, 31)**

Ancak cahiliye insanları hayatlarını son derece sapkın inançlar üzerine kurdukları için, ortaya karamsar ve ümitsiz bir ruh hali çıkar. Tüm dünyayı, yaşadıkları olayları, karşılaştıkları insanları hep bu ruh haliyle, bu bakış açısıyla değerlendirirler. Bundan dolayı da mutsuz bir hayat yaşarlar.

Karamsarlık ve ters bakış açısı tüm yaşamlarına hakimdir.

Geleceğe yönelik bitmek bilmeyen endişeler taşırlar. Her biri yarın neler olacağını, ideallerinin, isteklerinin nasıl şekilleneceğini düşünüp sürekli tasalanırlar. Hemen her gün; yolda, otobüste, iş yerlerinde, her gece yataklarına yattıklarında içlerinden hep sürekli bu konuları düşünür, bunlar hakkında akıllarından binlerce hayali senaryo üretirler. Sonra da günlerce bu hayali olumsuzlukları yenmekle uğraşır, bunları ortadan kaldırmanın mücadelesini verirler. Örneğin üniversiteyi daha kazanmadan, dört senenin nasıl geçeceğinin, nasıl mezun olacaklarının, mezun olduktan sonra nasıl iş bulacaklarının endişesini yaşarlar.

Tüm bunları düşünürken olayları kendi akıllarında hep olabilecek en olumsuz şekliyle kurar, daha okula başlamadan, kesin olarak gerçekleşeceğine inandıkları bu gelişmelerin hüznünü yaşamaya başlarlar. İstedikleri yeri kazanamayacaklarını, kazansalar bile bunun maddi yükünü kaldıramayacaklarını, bir yandan çalışmak zorunda kalacakları için derslerinde başarılı olamayacaklarını, mezun olamayacaklarını, olsalar bile iş bulamayıp bunca emeğin ardından ortada kalacaklarını düşünüp dururlar.

Cahiliye insanlarının yaşadığı bu ruh hali sadece geleceğe yönelik planlarında değil, günlük hayatlarında da kendini gösterir. Örneğin sabah evden çıktıkları andan itibaren içlerinde geç kalacaklarının, otobüslerini kaçıracaklarının endişesini yaşarlar. Eğer kaçırmazlarsa bu sefer de trafiğin sıkışması ihtimalini düşünüp sıkılırlar. Eğer otobüslerini kaçırırlarsa, işlerine geç kalacaklarının, müdürlerinden ikaz alıp iş yerindekiler üzerinde olumsuz bir izlenim bırakacaklarının tasasına kapılırlar. Kur-

dukları bu hayallere, tüm bunlar için yine hayali çözümler üretmeye başlarlar. Örneğin işe geç kaldıklarında durumu müdürlerine nasıl açıklayacaklarına dair zihinlerinde hayali konuşmalar yapar, sorumsuz bir insan olmadıklarını göstermek için gün içinde neler yapabileceklerine dair senaryolar üretirler.

Oysa Allah Kuran'da **"Gaybın anahtarları O'nun Katındadır, O'ndan başka hiç kimse gaybı bilmez. Karada ve denizde olanların tümünü O bilir, O, bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez; yerin karanlıklarındaki bir tane, yaş ve kuru dışta olmamak üzere hepsi (ve herşey) apaçık bir kitaptadır."** (En'am Suresi, 59) ayetiyle, henüz gerçekleşmemiş olayları sadece Kendisinin bilebileceğini bildirmiştir. Çünkü geçmişteki ve gelecekteki tüm olayları Allah yaratır. Dolayısıyla insanın kendi kendine kafasında senaryolar yazmasının, bitmek bilmeyen kuruntulara kapılmasının hiçbir anlamı yoktur. Allah nasıl dilerse olaylar öyle olacaktır.

Ayrıca Allah insanlara **"... Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez."** (Yusuf Suresi, 87) ayetiyle hiçbir zaman için ümitsizliğe kapılmamalarını emretmektedir. Bir başka ayetinde ise Allah, **"Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağrıma cevap versinler ve Bana iman etsinler. Umulur ki irşad (doğru yolu bulmuş) olurlar."** (Bakara Suresi, 186) şeklinde bildirmekte, Kendisine dua edenin duasına karşılık vereceğini hatırlatmaktadır. Ümitvar olarak, hiçbir şüpheye ve kuruntuya kapılmadan Allah'ın kesin

olarak yardım edeceğini bilerek yapılan bir dua -Allah'ın izniyle- karşılık bulacaktır.

Karamsarlığa kapılmak, olayları olumsuz gözle değerlendirmek ya da geleceğe karamsar bir ruhla bakmak için hiçbir neden yoktur. Tek şart samimi bir kalple Allah'a iman etmek, O'na gönülden güvenmek, sonuç ne olursa olsun bunun hayır olacağını bilerek Allah'a teslim olmaktır.

Allah'a iman etmekte direnen ve tamamen kendi cahilce mantık örgüleri doğrultusunda bir yaşam sürmekte ısrar eden cahiliye insanları, Kuran'dan yüz çevirmelerinin karşılığını karamsar ve ümitsiz bir ruh hali içerisinde yaşayarak alırlar. Ahirette ise, inkardaki bu ısrarlarının karşılığını kurtuluştan ümit kesmiş bir hayat yaşayarak alacaklardır. Allah inkar edenlerin bu durumunu Kuran'da şöyle bildirir:

> **Şüphesiz suçlu günahkarlar, cehennem azabı içinde süresiz kalacaklardır. Onlardan (azab) hafifletilmeyecek ve orada onlar umutlarını kaybetmiş kimselerdir. Biz onlara zulmetmedik; ancak onların kendileri zalimlerdir. (Zuhruf Suresi, 74-76)**

Aklın ve derin düşünmenin zevkini bilmezler

Akıl insanların en çok ihtiyacını duydukları, ama çevrelerinde çok nadir olarak rastlayabildikleri özelliklerden biridir. Bazı insanlar gerek günlük hayatları içerisinde karşılaştıkları problemleri çözümlerken, gerekse geleceğe yönelik planlar yaparken, tüm detayları en mükemmel şekilde tasarlayıp en akılcı kararlar almayı ve sağlam adımlarla ilerlemeyi isterler. Kendi bilgi, tecrübe ve muhakemelerinin yetersiz kaldığı noktalar-

da ise, kendilerine yol gösterecek akıllı, ferasetli, basiretli insanların yardımına ihtiyaç duyarlar. Ancak her zaman istedikleri bu aklı kendilerine verebilecek insanlara rastlayamazlar. Çevrelerindeki kişilerden duyabildikleri sözler, öğrenebildikleri çözüm yolları hep alışılmış tavsiyelerden ibarettir.

Bunun önemli bir nedeni, cahiliye insanlarının çevrelerindeki diğer insanları hoşnut etmeye yönelik, kendilerinden beklendiği gibi bir hayat sürmeleridir. Doğru olanı, güzel olanı, faydalı olanı araştırıp bulmak yerine, kendilerine dünya hayatında hangi kimliği uygun görüyorlarsa o kimliğin gerektirdiği cahiliye kıstaslarına göre yaşamalarıdır. Böyle olunca söz konusu insanlar "ezbere bir hayat" yaşamaya başlarlar.

Ezbere yaşanan bir hayat tarzında, düşünmenin ve akıl kullanmanın yeri yoktur. İnsanların nerede ne yapacakları, nasıl davranacakları, hangi yöntemleri kullanacakları hep önceden belirlenmiştir; nesilden nesile aktarılan sabit bir hayat şekli vardır. Bu hayat şeklini sorgulamak, yanlışlarını görüp doğrularla değiştirmek hiçbir şekilde yanaşılmayan bir tavırdır.

Allah Kuran'da cahiliye toplumundaki bu bakış açısına şöyle dikkat çekmektedir:

> **"Ne zaman onlara: "Allah'ın indirdiklerine uyun" denilse, onlar: "Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye (geleneğe) uyarız" derler. (Peki) Ya atalarının aklı bir şeye ermez ve doğru yolu da bulamamış idiyseler?" (Bakara Suresi, 170)**

Bazı insanlar atalarından kendilerine miras kalan hayat tarzına o denli alışmışlardır ki, hayatlarının her aşamasında aklın eksikliğini hissettikleri halde, bunu nasıl elde edebileceklerini düşünmeye bile yanaşmazlar. Oysa aklın kaynağı imandır. Allah

bu gerçeğe Kuran'da, **"Ey iman edenler, Allah'tan korkup-sakınırsanız, size doğruyu yanlıştan ayıran bir nur ve anlayış (furkan) verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Allah büyük fazl sahibidir."** (Enfal Suresi, 29) ayetiyle dikkat çekmektedir.

Akıl kullanmak ve yenilik getirebilmek, köklü çözümler alabilmek, kalıplaşmış davranışların dışına çıkabilmek iman edenlere özgü bir özelliktir. Allah'ın Kuran ile bildirdiği gerçekleri kavramak ve Kuran'a göre yaşamak insana aklı kazandırır. Cahiliye toplumunun akıldan yoksun bir topluluk oluşu da işte bu gerçeklerden habersiz olmalarından ve yaşamlarını çarpık temeller üzerine kurmuş olmalarından kaynaklanır.

Aklın eksikliği cahiliye toplumuna ikinci bir mahrumiyet daha getirir. Akıllarını kullanmadıkları için düşünmek gibi önemli bir özellikten de yoksun yaşamak zorunda kalırlar. Kuran'ın pek çok ayetinde Allah "düşünmenin" ve "derin düşünmenin" önemine dikkat çekmektedir. İnsan düşünerek gerçekleri görür, doğruları bulur, güzel davranışlarda bulunur, insani özellikleri ancak düşünerek kazanabilir.

Allah Kuran'da düşünmeyen ve akletmeyen insanların durumunu şöyle örneklendirmektedir:

> **İnkar edenlerin örneği bağırıp çağırmadan başka bir şey işitmeyip (duyduğu veya bağırdığı şeyin anlamını bilmeyen ve sürekli) haykıran (bir hayvan)ın örneği gibidir. Onlar, sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler; bundan dolayı akıl erdiremezler. (Bakara Suresi, 171)**
>
> **Gerçek şu ki, Allah Katında, yerde debelenenlerin en kötüsü, (bir türlü) akıl erdirmez olan sağırlar ve dilsizlerdir. (Enfal Suresi, 22)**

Zeka kavramı, insanın düşünme, algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerini ifade eder. İlk kez karşılaşılan ya da ani olarak gelişen olaylara uyum sağlayabilme, anlama, öğrenme, analiz yeteneği, beş duyunun, dikkatin ve düşüncenin yoğunlaştırılması, ayrıntılara dikkat edilmesi hep zeka sayesinde gerçekleştirilir. Dolayısıyla akıldan yoksun olan insanlar zekaları sayesinde yaşamlarını sürdürebilir, ihtiyaçlarını karşılayabilirler. Çalışarak, ezberleyerek, kendilerini eğiterek, edindikleri bilgi, birikim ve tecrübeleri kullanarak belirli bir noktaya kadar ortaya bir şeyler çıkarabilirler. Ancak akıl insana tüm bunların üzerinde farklı bir kavrayış ve derinlik kazandırır.

Akıl insanın önünde uçsuz bucaksız bir ufuk açar. Herşeyden önce her konuda insana yol gösterir ve doğruya iletir. Orijinal, ilk kez yaşanan ya da beklenmedik olaylar karşısında en makul tavrı gösterebilmesini, içinden çıkılmaz gibi görülen, tıkanmış konulara çözüm getirebilmesini, her konuda en doğru teşhisleri yapabilmesini sağlar. Bunun yanında sevmek, sevilmek, güven verebilmek gibi özellikler de yine ancak akılla elde edilebilir; insan aklı oranında sevebilir, saygısını aklı oranında ifade edebilir.

Akıl insanın hayatındaki maddi manevi herşeyin kalitesini artırır. Akıllı insanın sohbeti, konuşmaları ve tüm tavırları çok zengin olur. Düşünce ufku çok geniş, alışılmışın dışında, benzersiz ve örneksizdir. Her tavrı, her sözü hikmetli, doğru ve isabetlidir.

İşte cahiliye toplumu bu önemli ve hayati özellikten yoksundur. Yaşamlarını aklın kullanılmadığı, ezbere yaşanılan, toplum psikolojisiyle, "kim ne der" düşüncesiyle hareket edilen bir

dünyada sürdürürler. Bu da ortaya, eksikliklerini fark edemeyen, bunlara kalıcı çözümler getiremeyen, mutluluğu yanlış yollarda arayan bir insan modeli çıkmasına neden olur.

İffetli, vakarlı ve onurlu olmanın zevkini yitirmişlerdir

Cahiliye toplumlarında insanlar birbirlerine belirli bazı maddi değerlere göre saygı duyarlar. Ancak bu saygı içten gelen değil, çoğunlukla sahte ve karşı tarafın sahip olduğu imkanlardan menfaat elde etmeye dayalı bir duygudur. İnsanların birbirlerine karşı gerçek anlamda saygı duymalarını sağlayacak özellikler ise, bu maddi değerlerle hiçbir şekilde ölçülemeyecek kadar kıymetli ve taklidi mümkün olmayan erdemlerdir. İffet, vakar ve onur gibi kavramlar bu erdemlerden bazılarıdır. Bu kavramlar bir insana değer ve anlam kazandıran, insanların gözünde gerçek anlamda saygı ve sevgi uyandıran özelliklerdir. Dünyanın en zengin, en güzel ya da en rütbeli insanı olsa dahi, bunların hiçbiri insanların ruhunda iffetli, vakarlı ve onurlu bir insana karşı duyulan saygı hissini oluşturamaz. İffetli ve vakarlı bir insana doğal bir saygı duyulur. Bu özelliklere sahip olan bir insanın doğal bir heybeti ve güzelliği, doğal bir ruh derinliği ve asaleti vardır.

Cahiliye insanları ise, iffetli olmanın zevkini ve güzelliğini, iffetli insanlara karşı duyulan bu hayranlığı yaşayamazlar. Gerek ahlaki gerekse toplumsal alanda her geçen gün artan dejenerasyon, insanlara bu tavır güzelliğinin önemini unutturmuştur. Dejenerasyonu bir modernlik unsuru olarak ele alan kimi cahiliye insanları, bu tür erdemlerdense, birbirlerine üstünlük sağlayabilecekleri dünyevi özelliklere önem verir hale

gelmişlerdir. Bir insanın hangi semtte oturduğu, hangi marka ve hangi model arabaya sahip olduğu, en son modayı takip edip etmediği, en son çıkan müzik gruplarının albümlerini bilip bilmediği gibi konular bu insanlar için iffet ve vakardan çok daha önemli hale gelmiştir. Kendilerine bir arkadaş seçecekleri zaman bu kişinin ahlak seviyesine, iffetine, onuruna bakmak akıllarına çok sonra gelir.

Hatta Kuran ahlakından uzak bazı insanlar, bir kimsenin iffetine önem vermesini, onurlu ve vakarlı tavırlar içerisinde olmasını hiç istemezler. Bu nedenle dostluk kuracakları kişileri de kendi yanlış bakış açılarına sahip insanlar arasından seçmeyi tercih ederler. Ancak elbette ki bu durumda da birbirlerine karşı saygı duyabilmeleri mümkün olmaz. Aksine, ahlaklarındaki dejenerasyona uygun olarak birbirlerine karşı alabildiğince çirkin ve ters tavırlarda bulunurlar ki, işte bu da yaşadıkları çirkin ahlakın kendilerine geri dönen sıkıntılarından biridir.

Cahiliye toplumunun zevkini yitirdiği bir başka özellik de, onurdur. Küçük insanlarla küçülmemek, basit davranışlara, küçük çıkarlar elde etmek için küçük sahtekarlıklara, yalana, ikiyüzlülüğe tenezzül etmemek, insanların cahilce tavırlarına olgun davranışlarla ve güzel ahlakla karşılık vermek cahiliye insanlarının çoğunun uygulamadığı tavırlardır. Onuru daha çok para, mal mülk, itibar sahibi olmakla, kibir yapmakla, söylenen bir sözün altında kalmamakla, insanlara yukarıdan bakarak, sahip olduklarıyla üstünlük taslayarak elde edebileceklerini sanırlar.

Peki iffet, onur, vakar gibi erdemlerin yitirilip bunların yerine maddi değerlerin önem kazandığı bir dünya bu insanları nasıl bir hayata sürükler?

Herşeyden önce ahlaki dejenerasyon insanlara sandıkları gibi özgürlük ya da rahatlık getirmez. Tam tersine sınır tanımayan, hayatı en uç noktalarda yaşayan, manevi değerleri, insanı insan yapan özellikleri hiçe sayan insanların yaşadığı bir toplum modeli bu kimseleri büyük bir kaosa ve boşluğa sürükler. Sapkın akımların peşi sıra giderek hayatlarını mahveden, uyuşturucu bağımlısı olup intihara kadar varan şiddet eylemlerinde bulunan gençlerin durumu, bu kaosun sadece küçük çaplı örnekleridir. Ve tüm bunlar bu insanların ruhlarında yaşadıkları boşluk nedeniyledir.

İffete, vakara, onura önem vermeyen, güzel ahlaka, insani erdemlere ihtiyaç duymadan yaşayabileceklerini zanneden bu insanlar manevi anlamda olduğu kadar fiziksel olarak da büyük bir çöküntüye uğrarlar. Ruhlarındaki bu boşluk yüz ifadelerine, bakışlarına, konuşmalarına, tavırlarına da yansır. Fiziksel olarak her ne kadar üstün özelliklere sahip olurlarsa olsunlar, bunların her biri etkisini kaybeder. Yüzünün hatları belki çok güzeldir ama bakan bir insanın kalbinde bir etki ya da heyecan uyandırmaz. Çünkü bir insanın ruhunda bir anlam kalmadığında, bu boşluk yüzüne de yansır. Gözlerinde boş, anlamsız, mat ve ölü bir bakış oluşur. Bu insanın manevi derinliğinin, ruhi zenginliğinin olmadığı dışarıdan bakanlar tarafından hemen anlaşılır.

Böyle insanların tüm yaşamlarına, birbirlerinde gerçekten sevmeye, saygı duymaya, sadakat göstermeye değecek özellikler olmadığını içten içe bilmenin verdiği ruhsuzluk hakimdir. Böyle olunca da ne gerçekten sevebilir, ne gerçek anlamda dost olabilir, ne de birbirlerine gerçek anlamda değer verebilirler.

İşte tüm bunlar cahiliye insanlarının Kuran ahlakını yaşamaya yanaşmamalarının sonuçlarındandır. Allah korkusunun olmadığı, insanların vicdanlarını kullanmadıkları, güzel ahlaka ve bunun getirdiği insani değerlere önem vermedikleri bir anlayışta böyle sonuçların ortaya çıkması son derece olağandır. Kuran ahlakı insanların bu sıkıntılarına son verebilecek tek çözümdür. Sevmek, sevilmek, mutlu olmak, dünya hayatının güzelliklerinden zevk almak, ancak Allah'ın belirlediği güzel ahlaka göre yaşamakla mümkündür.

Cahiliye insanlarının hiç tatmadıkları bir zevk: "Allah'ın rızası için yaşamak"

Yaşamlarını dünya hayatının peşinde koşarak tüketen cahiliye insanlarının kaybettikleri zevklerin biri de, Allah'ın rızasına uygun hareket etmenin, O'nun sevgisini, dostluğunu ve yakınlığını ummanın verdiği derin heyecandır. Bu, birçok cahiliye insanının hayatları boyunca hiç farkına varamadıkları ve hiç tatmadıkları çok derin bir duygudur. Bir insanın en yakın dostu, yegane yardımcısı ve destekçisi, asıl sevdiği ve tüm hayatını rızasını kazanmaya adadığı Rabbimiz Allah'tır. İman eden bir insan, uyandığı andan itibaren tüm vaktini Allah'ın beğeneceği bir ahlak gösterebilmek, O'nun sevgisini kazanabileceği davranışlarda bulunmak için geçirir. Allah'ın hoşnut olacağını umduğu bir tavır gösterebildiği her an, iman eden bir insan için büyük bir heyecan kaynağı ve büyük bir sevinç vesilesi olur.

Allah üstün güç sahibi Yaratıcımız'dır ve O'nun kudreti karşısında her insanın yapması gereken kulluk görevlerini eksiksiz olarak yerine getirmektir. İman sahibi bir insan ibadetlerine

gösterdiği titizlikle kendini belli eder. Allah 'ın farz kıldığı 5 vakit namaz, abdest ve oruç gibi ibadetlerini yaşamı boyunca şevkle sürdürür. İbni Ömer radıyallahu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuşlardır:

"İslam beş temel üzerine bina kılınmıştır: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şahitlik etmek. Namazı dosdoğru kılmak, zekâtı hakkıyla vermek, Allah'ın evi Kâbe'yi haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak." (Buhârî, Îmân 1, 2, Tefsîru sûre(2) 30; Müslim, Îmân 19-22. Ayrıca bk. Tirmizî, Îmân 3; Nesâî, Îmân 13)

Aynı şekilde Allah'ın rızasına uygun olmayan bir tavırdan, O'na olan sevgisinden dolayı sakınması, O'na olan sadakatinden ve bağlılığından taviz vermemiş olması da yine iman eden bir kimsenin kalbinde derin bir mutluluk hissi oluşmasına neden olur.

Salih bir mümin tüm hayatı boyunca, insanlar arasında Allah'ın en sevdiği, en çok hoşnut olduğu, Allah'a en yakın kişi olabilmek için çabalar. Bu çabanın ruha verdiği haz, dünyadaki hiçbir nimetten alınacak zevkle kıyaslanamaz.

Allah, Kuran'ın bir ayetinde **"... Allah, İbrahim'i dost edinmiştir."** (Nisa Suresi, 125) şeklinde bildirir. Mümin bir kimse, peygamberlerin ahlaklarını kendisine örnek alarak, Allah'ın Hz. İbrahim'e lütfettiği dostluk nimetine layık olup, Allah'ın yakınlığını kazanabilmek için tüm hayatı boyunca samimi bir çaba harcar. Allah Kuran'da iman edenlerle ilgili olarak şöyle buyurmaktadır:

"Öne geçen Muhacirler ve Ensar ile onlara güzellikle

uyanlar; Allah onlardan hoşnut olmuştur, onlar da O'ndan hoşnut olmuşlardır ve (Allah) onlara, içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur." (Tevbe Suresi, 100)

İman eden bir kimse Allah'ın ayette bildirdiği insanlardan olabilmek ve Rabbimiz'i hoşnut etmek için elinden gelen herşeyi yapar. Bu samimi çabanın ruhta oluşturduğu coşku, vicdanda uyandırdığı huzur ve güven duygusu insana çok derin bir haz verir. Tüm bu zevkler müminlerin ahirette de sonsuza dek tadacakları nimetlerdendir. Allah, iman eden kulları için ahirette de "rahmetinin, rızasının ve cennetinin" olduğunu müjdelemektedir:

De ki: "Size bundan daha hayırlısını bildireyim mi? Korkup sakınanlar için Rablerinin Katında, içinde temelli kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır. Allah, kulları hakkıyla görendir." (Al-i İmran Suresi, 15)

İşte cahiliye insanları tüm bu nimetlerin varlığından habersiz bir yaşam sürerler. Vicdanlarına uymadan, sadece hırslarının ve tutkularının ardından giderek yaşadıkları için, tüm bu güzelliklerden mahrum kalırlar. Ve bu mahrumiyet diğer nimetlerde olduğu gibi, ahiret hayatında da Allah dilediği sürece devam edecektir.

YİTİRİLEN TÜM ZEVKLERİ YENİDEN KAZANMAK MÜMKÜNDÜR

Dünyanın birbirinden güzel nimetleri elinin altında olduğu, tüm imkanlar kendisine sunulduğu halde bunların hiçbirinden zevk almadığını, bir türlü mutlu olamadığını ifade eden birçok insan vardır. Bu şekilde dünya hayatını sıkıntı zorluk içerisinde yaşadığını gören bir insanın, hayatının bir aşamasında artık durup düşünmesi, ne yaptığını, hangi amaç doğrultusunda, nereye doğru sürüklendiğini sorgulaması gerekir. Bu kişi, "Böylesine güzelliklerle donatılmış, zevk verecek nimetlerle dolu bir dünyada yaşam, bu kadar zorlu, bu kadar mutsuzluk ve azap dolu olmamalı" diye düşünmeli, ruhundaki boşluğun, hayatındaki anlamsızlığın kaynağını araştırmalıdır. Daha fazla vakit kaybetmenin mutsuzluğu artırmaktan başka bir işe yaramayacağını anlamalı ve ciddi bir arayış içinde olmalıdır.

Hayatını dünyadan ve elindeki imkanlardan en yüksek faydayı ve zevki sağlamak amacı üzerine kurduğu halde -düşündüğünün tam tersine- zevki ve mutluluğu hemen hiç tadamamasında özel bir hikmet olduğunu görmelidir. Bu durumun,

Allah'ın merhametinin ve rahmetinin bir gereği olduğunu fark etmelidir. Allah ona henüz vakti varken, henüz ölümle karşılaşmamışken, durup düşünmesi yanlış bir yol üzerinde olduğunu anlaması için fırsat yaratmaktadır.

Önemli olan ise kişinin tüm bunları gücünün, servetinin, sağlığının, gençliğinin, güzelliğinin gittiğini, ölümün artık kendisine kesin olarak yaklaştığını anladığı anda değil, Allah kendisine bu gerçeği gösterdiği, vicdanı kendisini ilk uyardığı anda kabul edip sorgulamasıdır.

Samimi olarak bu noktaya geldiği zaman Allah'ın izniyle vicdanı ona doğru yolu gösterecek, yapması gerekeni söyleyecektir. Tüm insanlara şah damarlarından daha yakın olan ve herşeyi bilen Rabbimiz onun kalbindeki bu isteği ve arayışı bilecek ve ona muhakkak doğru yolu, bu sıkıntılı hayattan kurtuluş yollarını gösterecektir.

Unutulmamalıdır ki, eğer insanların yaşantılarında olumlu bir değişiklik, ruhlarında güzele, iyiye doğru bir gelişme olmuyorsa, bu kesin olarak kişilerin kendilerinden kaynaklanmaktadır. Allah bu gerçeği Kuran'da **"Sana iyilikten her ne gelirse Allah'tandır, kötülükten de sana ne gelirse o da kendindendir..."** (Nisa Suresi, 79) ayetiyle insanlara bildirmektedir. Ve yine Allah'ın bir başka ayette **"Nedeni şu: Bir kavim (toplum), kendinde olanı değiştirinceye kadar Allah, ona nimet olarak bağışladığını değiştirici değildir. Allah şüphesiz işitendir, bilendir."** (Enfal Suresi, 53) şeklinde bildirdiği gibi, kişinin içerisinde bulunduğu bu durumun değişmesi için, o insanın ruhunda samimi bir değişiklik yapması gerekmektedir. Bu değişikliği yaptığı, samimi bir sorgulamaya gittiği ve sa-

mimi bir niyet değişikliğine karar verdiği anda ise, Allah bunu bilecek ve bu kişinin üzerindeki nimetini değiştirecektir.

Allah sonsuz esirgeyen ve bağışlayan, rahmeti çok geniş olandır. Allah **"Ancak tevbe edenler, (kendilerini ve başkalarını) düzeltenler ve (indirileni) açıklayanlar(a gelince); artık onların tevbelerini kabul ederim. Ben, tevbeleri kabul edenim, esirgeyenim."** (Bakara Suresi, 160) ayetiyle insanlara sonsuz rahmetini hatırlatmaktadır.

Allah'ın istediği ahlak yaşandığı takdirde, Rabbimiz, her kim olursa olsun, geçmişte her ne tavır içerisinde olunursa olunsun bağışlayacağını, kötülüklerini iyiliklere çevireceğini, güzel ahlakına karşılık ahirette olduğu gibi dünya hayatında da iyilik ve güzellik yaratacağını bildirmektedir. Allah'ın bu gerçeği bildirdiği ayetlerinden bazıları şöyledir:

Hayır, kim (güzel davranış ve) iyilikte bulunarak kendisini Allah'a teslim ederse, artık onun Rabbi Katında ecri vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi, 112)

Böylece Allah, dünya ve ahiret sevabının güzelliğini onlara verdi. Allah iyilikte bulunanları sever. (Al-i İmran Suresi, 148)

Kim bir iyilikle gelirse, kendisine bunun on katı vardır... (En'am Suresi, 160)

... Doğrusu Allah'ın rahmeti iyilik yapanlara pek yakındır. (A'raf Suresi, 56)

... Şüphesiz iyilikler, kötülükleri giderir. Bu, öğüt alanlara bir öğüttür. Ve sabret. Gerçekten Allah, iyilik yapanların ecrini kaybetmez. (Hud Suresi, 114-115)

Ancak tevbe eden, iman eden ve salih amellerde bu-

lunup davranan başka; işte onların günahlarını Allah iyiliklere çevirir... (Furkan Suresi, 70)

Kim bir iyilikle gelirse, artık kendisine daha hayırlısı vardır ve onlar, o günün korkusuna karşı güvenlik içindedirler. (Neml Suresi, 89)

... Bu dünyada iyilik edenler için bir iyilik vardır. Allah'ın arzı geniştir. Ancak sabredenlere ecirleri hesapsızca ödenir. (Zümer Suresi, 10)

İşte Allah, iman edip salih amellerde bulunan kullarına böyle müjde vermektedir. De ki: "Ben buna karşı yakınlıkta sevgi dışında sizden hiçbir ücret istemiyorum." Kim bir iyilik kazanırsa, Biz ondaki iyiliği artırırız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, şükredene karşılığını verendir. (Şura Suresi, 23)

... İşte Biz, iyilik yapanları böyle ödüllendiririz. (Yusuf Suresi, 22)

Allah, samimi bir arayış içerisinde olan insanlara kesin olarak yol gösterecek, onlara kesin olarak yardım edecektir. Öncesinde yaşamlarına hakim olan korkuyu, karanlığı, hüznü, sıkıntıyı çekip alacak, onun yerine kalplerine huzur ve güven duygusunu yerleştirecektir.

Tüm bu gerçekleri gören ve samimi olarak **"Allah'ın ipine sımsıkı sarılarak"** (Al-i İmran Suresi, 103) Rabbimiz'e teslim olan bir kimse artık **"kopmayan bir kulba yapıştığını"** (Lokman Suresi, 22) ve Allah'ın dilemesi dışında hiçbir şekilde zarara uğramayacağını, dünyada ve ahirette tüm nimetlerden en fazla zevki alarak, en güzel hayatı yaşayacağını bilmelidir. Allah Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, O'ndan baş-

ka bunu senden kaldıracak yoktur. Ve eğer sana bir hayır isterse, O'nun bol fazlını geri çevirecek de yoktur. Kullarından dilediğine bundan isabet ettirir. O, bağışlayandır, esirgeyendir. (Yunus Suresi, 107)
Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz. (Nahl Suresi, 97)

DÜNYEVİ ZEVKLERİN BİTTİĞİ AN: ÖLÜM

Dünya hayatına hırsla bağlanan tüm insanların çok iyi bildikleri, ama sürekli olarak kaçmaya çalıştıkları önemli bir gerçek vardır: **Ölüm her insanın bir gün mutlaka yüzleşmek zorunda olduğu bir olaydır.** Ve ölüm, tüm yaşamını dünya hayatı üzerine kurmuş bir insanın bu dünyaya verdiği tüm emeği bir anda silip yok edecek, tamamen anlamsız hale getirecektir. On yıllar boyu harcanan çaba, yığılıp biriktirilen mallar, insanlar arasında övgü konusu edilen tüm değerler, ölüm ile birlikte tüm gücünü yitirecektir. İnsan dünyanın en zengin, en güzel, en saygın ya da en tanınmış kişisi de olsa, bir anda tüm maddi değerlerini kaybedecektir. Bedeni kısa sürede yanına yaklaşılamayacak kadar kötü bir hal alacak, ardından da çürüyüp yok olmak üzere toprağın altına bırakılacaktır. Ahirete inanmayan bir insan için dünya hayatına yönelik olarak on yıllar boyunca verilen tüm mücadele, sadece bu son içindir. Hayatı hırsla yaşamaya çalışmak, tüm zevkleri doyasıya tadıp tüketmeye çabalamak, insanın karşılaşacağı sondan yana hiçbir şeyi değiştirmeyecektir. Ölüm tüm bu zevkleri kesin bir şekilde yok edecektir.

Ve ölüm, inkar eden insanlar için hırs ve tutkuyla bağlanılan

her değerin sona erdiği, bunun yerine çok büyük pişmanlığın ve zor bir yaşamın başladığı bir an olacaktır. Allah, bu kimselerin sonsuza dek sürecek bu acıdan önce, ölüm anlarında da büyük bir azap yaşayacaklarını Kuran'da bildirmektedir:

Öyleyse melekler, yüzlerine ve arkalarına vura vura canlarını aldıkları zaman nasıl olacak? (Muhammed Suresi, 27)

... Sen bu zalimleri, ölümün 'şiddetli sarsıntıları' sırasında meleklerin ellerini uzatarak onlara: "Canlarınızı (bu kıskıvrak yakalanıştan) çıkarın, bugün Allah'a karşı haksız olanı söylediğiniz ve O'nun ayetlerinden büyüklenerek (yüz çevirmeniz) dolayısıyla alçaltıcı bir azabla karşılık göreceksiniz" (dediklerinde) bir görsen... (En'am Suresi, 93)

(Ölüm korkusundan) ayaklar birbirine dolaştığında; O gün sevk, yalnızca Rabbinedir. Fakat o, ne doğrulamış ne de namaz kılmıştı. Ancak o, yalanlamış ve yüz çevirmişti. Sonra çalım satarak yakınlarına gitmişti. Sen buna müstahaksın, dahasına da müstahaksın. Yine müstahaksın, dahasına da müstahaksın. (Kıyamet Suresi, 29-35)

Görüldüğü gibi, ölüm kesin bir gerçektir ve inkar edenler için Allah'ın dilemesi dışında sonsuz bir azabın kesin bir başlangıcıdır. Ancak kimi insanlar yaşamları süresince ölümü mümkün olduğunca az hatırlamaya, az zikretmeye ve hatta unutmaya çalışırlar. Ta ki, ölüm onlara da gelene kadar...

Tüm ömürlerini dünya hayatından biraz daha fazla yararlanabilmenin hırsıyla yaşayıp tüketen bu insanlar, ölüm ile karşılaştıklarında, hayatları boyunca vicdanlarında sürekli olarak

bastırmaya, düşünmemeye çalıştıkları ölümün ne kadar gerçek olduğunu anlarlar. Hemen Allah'a sığınıp bir kurtuluş yolu bulmaya çalışırlar. Ancak Allah'ın Kuran'da **"Rabbin(in buyruğu) geldiği ve melekler dizi dizi durduğu zaman; O gün, cehennem de getirilmiştir. İnsan o gün düşünüp-hatırlar, ancak (bu) hatırlamadan ona ne fayda? Der ki: "Keşke hayatım için, (önceden bir şeyler) takdim edebilseydim."** (Fecr Suresi, 22-24) ayetleriyle belirttiği gibi, artık bu pişmanlığın insana bir faydası olmaz. Çünkü Allah insana doğru yolu ve üzerindeki rahmetini görmesi için **"bir ömür süresi"** vakit vermiştir. Allah Kuran'da, ömürlerini gaflet içinde tüketen insanların pişmanlığını şöyle bildirmektedir:

> **İçinde onlar (şöyle) çığlık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızdan başka salih bir amelde bulunalım." Size orda (dünyada), öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyaran da gelmişti. Öyleyse (azabı) tadın; artık zalimler için bir yardımcı yoktur. (Fatır Suresi, 37)**

Allah, kendilerine verilen bu süreyi aleyhlerinde kullanıp da ölüm ile karşılaştıklarında tevbe etmeye karar veren insanların bu taleplerinin kabul edilmeyeceğini bildirmektedir. Bu nedenle her insan Allah'ın hatırlattığı bu gerçeği henüz vakti varken düşünmeli ve bu geri dönüşü olmayan anı yaşamadan önce Allah'a teslim olmalıdır. Tek amaç dünya hayatının zevklerinden istifade etmekse, her ne kadar istenmese, her ne kadar düşünülmemeye çalışılsa da, bunlar bir gün mutlaka bitecektir. Allah'ın bir insan için belirlediği ömür süresi sona erdiğinde, insanın hırsını yaptığı, peşinden koştuğu tüm zevkler, toprağın altındaki çürümüş bedeni için tüm anlamını ve değerini yitirmiş

olacaktır. Bu düşünceye saplanmış olan insanların bu açık gerçeği görüp anlaması gerekmektedir. **İnkar, insanlara dünya hayatında mutsuzluk, ölüm anında pişmanlık, ahirette ise azaptan başka bir şey kazandırmamaktadır. İman ise, insanlara dünya hayatının zevklerini en yüksek derecede tadabilecekleri bir ruh derinliği, ahiret hayatında ise sonsuza dek zevklerin en fazlasını kazandırmaktadır.**

İnsanın bu ikisi arasındaki apaçık farkı görmesi ve **inkarın karanlığından kurtulmak için imanın nuruna teslim olması** gerekmektedir. Bu kitapta inkar edenlerin kalplerinde yaşadıkları boşluğu ve mutsuzluğu, tüketip yok ettikleri zevkleri, kendilerinin de sürekli olarak yakındıkları hayatlarının anlamsızlığını konu etmekteki amaç, insanların gerçeği görmelerine ve Allah'a teslim olmalarına vesile olmaya çalışmaktır. Umulur ki, ölüm anında yaşanacak bu pişmanlıktan önce tüm insanlar Allah'ın rahmetine teslim olmuş ve İslam ahlakının güzelliğini yaşamış olurlar. Zira Allah aksinde inkar edenlerin pişmanlıkları nedeniyle ahirette **"nice kereler Müslüman olmuş olmayı dileyeceklerini"** bildirmiştir ki, ahirette artık bir daha bu isteklerini gerçekleştirebilecekleri bir imkanları olmayacaktır:

> **O inkar edenler Müslüman olmayı nice kereler dileyecekler. Onları bırak; yesinler, yararlansınlar ve onları (boş) emel oyalayadursun. İleride bileceklerdir. (Hicr Suresi, 2-3)**

AHİRETTE YİTİRİLEN NİMETLER

Allah inkar edenlerle sonsuza dek konuşmayacak ve onları gözetmeyecektir

... Allah onlarla konuşmaz, onları gözetmez ve onları arındırmaz. Ve onlar için acı bir azab vardır. (Al-i İmran Suresi, 77)

Der ki: "Onun içine sinin ve Benimle söyleşmeyin." (Mü'minun Suresi, 108)

Sonsuza kadar ne ölebilecek ne de yaşayabileceklerdir

... o, en büyük ateşe yollanacaktır. Sonra onun içinde o, ne ölür, ne yaşar. (A'la Suresi, 12-13)

... ona her yandan ölüm gelecek, oysa ölmeyecek de... (İbrahim Suresi, 17)

Dünya hayatında sonsuza dek yaşamayı isterken, orada yok olmayı isteyeceklerdir

Elleri boyunlarına bağlı olarak, sıkışık bir yerine atıldıkları zaman, orada yokoluşu isteyip-çağırırlar. (Furkan Suresi, 13)

Umutlarını kaybetmişlerdir

... orada onlar umutlarını kaybetmiş kimselerdir. (Zuhruf Suresi, 75)

Kıyamet-saatinin kopacağı gün, suçlu-günahkarlar umutsuzca yıkılırlar. (Rum Suresi, 12)

Huzurlu, güvenli bir ortam yerine, çekişilen tartışılan bir ortamda yaşayacaklardır

... cehennem halkının birbiriyle çekişmesi kesin bir gerçektir. (Sad Suresi, 64)

Orada birbirleriyle çekişip tartışarak derler ki: "Andolsun Allah'a, biz gerçekten apaçık bir sapıklık içindeymişiz," (Şuara Suresi 96-97)

(Allah buyurur:) "Benim huzurumda çekişip-durmayın. Ben size daha önce 'kesin bir uyarı' göndermiştim." (Kaf Suresi, 28)

Sonsuza dek mutluluktan uzak, bedbaht kalacaklardır

... Ona, ancak en bedbaht olandan başkası yollanmaz... (Leyl Suresi, 15)

Sonsuza dek candan ve yakın bir dostları olmayacak, tek dostları ateş olacaktır

"Artık bizim için ne bir şefaatçi var, Ne de candan-yakın bir dost." (Şuara Suresi, 100-101)

... İşte onlar ateşin arkadaşlarıdır; onda sonsuzca kalacaklardır. (A'raf Suresi, 36)

Sonsuza dek zalim insanlarla birlikte yaşayacaklardır

Gözleri cehennem halkından yana çevrilince: "Rabbimiz, bizi zalimler topluluğuyla birlikte kılma" derler. (Araf Suresi, 47)

Sevinçli haber yasaklanmıştır

Melekleri görecekleri gün, suçlu-günahkarlara bir müjde yoktur. Ve o gün (melekler onlara) derler ki: "(Size sevinçli haber) Yasaktır, yasak." (Furkan Suresi, 22)

Saygı sevgi göremeyecek, horlanıp aşağılanacaklardır

Cehennem ateşine, 'küçültücü bir sürüklenme ile' sürüklenecekleri gün; (Tur Suresi, 13)

O yüzükoyun cehenneme doğru sürülüp-toplanacak olanlar; işte onlar, yer bakımından çok kötü, yol bakımından sapmış olanlardır. (Furkan Suresi, 34))

"Rabbimiz, şüphesiz Sen kimi ateşe sokarsan, artık onu 'hor ve aşağılık' kılmışsındır; zulmedenlerin yardımcıları yoktur." (Al-i İmran Suresi, 192)

Nur isteyecek ama bulamayacaklardır

... derler ki: "(Ne olur) Bize bir bakın, sizin nurunuzdan birazcık alıp-yararlanalım." Onlara: "Arkanıza (dünyaya) dönün de bir nur arayıp-bulmaya çalışın" denilir. Derken aralarında kapısı olan bir sur çekilmiştir; onun iç yanında rahmet, dış yanında o yönden azab vardır. (Hadid Suresi, 13)

Onlar için yurdun en kötüsü vardır

Zalimlere kendi mazeretlerinin hiçbir yarar sağlamayacağı gün; lanet de onlarındır, yurdun en kötüsü de. (Mümin Suresi, 52)

Yatakları ve örtüleri cehennem olacaktır

... Onlar için cehennemden yataklar ve üstlerine örtüler vardır. Biz zulme sapanları işte böyle cezalandırırız. (A'raf Suresi, 40-41)

Puslu ve karanlık ortamlarda yaşayacaklardır

Ve kapkara dumandan bir gölge içindedirler. Ki o, ne serindir, ne ferahlatıcı (kerim). (Vakıa Suresi, 43-44)

Dar ve sıkıntılı yerlerde kalacaklardır

Elleri boyunlarına bağlı olarak, sıkışık bir yerine atıldıkları zaman, orada yokoluşu isteyip-çağırırlar. (Furkan Suresi, 13)

Gözleri kör olarak haşredileceklerdir

... Biz suçlu-günahkarları o gün, (yüzleri kara, gözleri) gömgök (kaskatı ve kör) olarak' toplayacağız. (Taha Suresi, 102)

Sonsuza kadar serinlik ve ferahlık bulamayacaklardır

Orada ne serinlik tadacaklar, ne bir içecek. Kaynar sudan ve irinden başka. (Nebe Suresi, 24-25)

Ve kapkara dumandan bir gölge içindedirler. Ki o, ne serindir, ne ferahlatıcı (kerim). (Vakıa Suresi, 43-44)

Güzelliklerini kaybedecek, çirkinleştirilip, ürkütücü bir görünüm alacaklardır

Bu dünya hayatında onların arkasına lanet düşürdük; kıyamet gününde ise, onlar çirkinleştirilmiş olanlardır. (Kasas Suresi, 42)

O gün, öyle yüzler vardır ki kararmış-ekşimiştir. (Kıyamet Suresi, 24)

Kıyamet günü, Allah'a karşı yalan söyleyenlerin yüzlerinin kapkara olduğunu görürsün. Büyüklenenler için cehennemde bir konaklama yeri mi yok? (Zümer Suresi, 60)

Gözleri 'korkudan ve dehşetten düşük', yüzlerini de bir zillet kaplamış; işte bu, kendilerine vadedilmekte olan gündür. (Mearic Suresi, 44)

Tüm rızıklar, tüm cennet yiyecekleri onlar için haram kılınmıştır

Ateşin halkı cennet halkına seslenir: "Bize biraz sudan ya da Allah'ın size verdiği rızıktan aktarın." Derler ki: "Doğrusu Allah, bunları inkar edenlere haram (yasak) kılmıştır." (Araf Suresi, 50)

Korku içinde yaşayacaklardır

(Ey Muhammed,) Allah'ı sakın zulmedenlerin yapmakta olduklarından habersiz sanma, onları yalnızca gözlerin dehşetle belireceği bir güne ertelemektedir. (İbrahim Suresi, 42)

Gözleri 'korkudan ve dehşetten düşük', yüzlerini de bir zillet kaplamış... (Mearic Suresi, 44)

Tek yiyecekleri, "kaynar su, kan, irin ve ateş" olacaktır

Sonra kendileri için onun üzerinde kaynar su karıştırılmış bir içkileri de vardır. (Saffat Suresi, 67)

(Böylesinin) Önünde cehennem vardır ve (orada) irinli sudan içirilecektir. Yutkunmaya çabalayacak ve boğazından geçirmeyi başaramayacak... (İbrahim Suresi, 16-17)

Onun üzerine de alabildiğine kaynar sudan içeceksiniz. Üstelik 'içtikçe susayan hasta develerin' içişi gibi içeceksiniz. (Vakıa Suresi, 54-55)

İşte bu; tatsınlar onu: Kaynar su ve irin. (Sad Suresi, 57)

İrin ve kan karışımından başka bir yemek yoktur. (Hakka Suresi, 36)
... Onların yedikleri, karınlarında ateşten başkası değildir... (Bakara Suresi, 174)

Cennet nimetleri yerine, boğazı tıkayıp kalan zakkum ve darı dikeni yiyeceklerdir

Doğrusu, o zakkum ağacı; günahkar olanın yemeğidir. Pota gibi; karınlarda kaynar-durur; Kaynar suyun kaynaması gibi. (Duhan Suresi, 43-46)
Nasıl, böyle bir konaklanma mı daha hayırlı yoksa zakkum ağacı mı? Doğrusu Biz, onu kâfirler için bir fitne (bir imtihan konusu) kıldık. Şüphesiz o, 'çılgınca yanan ateşin' dibinde bitip çıkar. Onun tomurcukları, şeytanların başları gibidir. (Saffat Suresi, 62-65)
Şüphesiz zakkum olan bir ağaçtan yiyeceksiniz. Böylece karınları(nızı) ondan dolduracaksınız. (Vakıa Suresi, 52-53)
Boğazı tıkayıp kalan bir yemek ve acı bir azab vardır. (Müzzemmil Suresi, 13)
Onlar için (zehirli olan) dari' dikeninden başka bir yiyecek yoktur. Ne doyurup-semirtir, ne açlıktan korur. (Ğaşiye Suresi, 6-7)

SONUÇ

Şu anda her nerede bulunuyorsanız, bir an için oturup şöyle bir etrafınıza bakın; evinizin içinde, odanızda, iş yerinizdeki masanızda ya da sokakta herhangi bir yerde olabilirsiniz. Sadece kısa bir an için gözlerinizi çevrenizde gezdirin... Etrafınızdaki güzelliklerin hepsini, hiçbirini kaçırmadan, samimi olarak görmeye çalışın. Sahip olduğunuz nimetleri, elinizdeki güzel imkanları hızlıca bir aklınızdan geçirin. Sizden daha zor şartlar altında olan, sizin sahip olduklarınızdan mahrum olan insanları düşünün. Sadece kısa bir an içerisinde dahi tahmininizden çok daha fazla güzelliği görüp, sevinilecek detayları yakalayabildiğinizi fark edeceksiniz.

İnsanın sadece hiçbir sıkıntı çekmeden nefes alabilmesi, canının çektiği bir yiyeceği istediği gibi tadına vara vara yiyebilmesi, kendisini yorgun hissettiğinde istediği gibi uzanıp huzur içerisinde uyuyabilmesi çok büyük nimetlerdir. Ve daha bunlar gibi pek çok nimeti hiç düşünmeden istediği gibi kullanabilme özgürlüğüne sahip olması çok büyük bir güzelliktir. Kimi insanların çeşitli sebeplerle sahip olamadıkları nimetler de olabilir. Örneğin bir insanın sağlık sorunu nedeniyle yaşayamadığı bir zevk olabilir. Ama bu sahip olduğu nimetlerden sadece biridir. Sonsuz rahmet sahibi Rabbimiz, onun yaşayamadığı bir zevkin yerine başka bir zevki yaşamasına izin vermektedir.

Eğer bir insan tüm bunları ilk kez fark ediyorsa ve bunlardan mutlu olabiliyor, ruhunda derin bir haz duyabiliyorsa, bilmelidir ki, dünya hayatı daha bunlar gibi sayısız güzellikle doludur. Belki şu ana kadar hep cahiliye ahlakının getirdiği karamsar ruh haliyle çevresindeki bu güzellikleri hiç düşünmemiş, bunların aslında kendisi için ne kadar önemli, ne kadar büyük nimetler olduğunu görememiş olabilir. Tüm bunları insanlar için, insanların rahatı, huzuru, mutluluğu için yaratanın Allah olduğunu görüp, O'na samimiyetle şükretmesinin gerekliliğini anlayamamış olabilir. Yıllarca gafil bir yaşam sürmüş de olsa, bu gerçeğe samimiyetle kanaat getirdiyse, artık geçmişteki bu bakış açısının hiçbir önemi yoktur. Önemli olan bundan sonraki yaşamında kendisini yaratan, her an koruyup kollayan, hayatını devam ettirebilmesini sağlayan, gece gündüz yaşadığı her an kendisine sayısız nimetini bahşederek, sevgisini, şefkatini ve rahmetini esirgemeyen Rabbimiz'e sevgiyle, samimiyetle bağlanması, Allah'a içtenlikle teslim olup, O'nun verdiği tüm bu nimetlere karşı O'nun hoşnutluğunu kazanacak şekilde bir yaşam sürmeye karar vermesidir.

Bilmelidir ki, bu kararı almasıyla birlikte, yaşadığı dünya tümüyle değişecek, belki de daha önce aslında **hiç böylesine güzel bir hayat yaşamamış** olduğunu fark edecektir. Dünyada iken pek çok sıkıntı nedeniyle cehennem benzeri bir hayat yaşarken, dünya şartlarında, bir nevi cennet hayatı yaşamaya başlayacaktır. Yediği yemekten içtiği suya kadar her bir nimet farklı birer anlam kazanacak, çevresinde sevinilecek, zevk alınacak, mutlu olunacak ne kadar çok güzellik olduğunu belki de ilk kez anlayacaktır. Sevmenin sevilmenin gerçek anlamda ilk kez tadına varacak, dostluğun, sadakatin, güzel ahlakın hazzını

ilk kez yaşayacaktır. Ve hepsinden önemlisi Allah'ı dost edinmenin, O'nun sevgisini, yakınlığını ve hoşnutluğunu ummanın derin heyecanını hissedecektir.

Dünyada yaşanacak bu güzel hayat Allah'ın iman edenlere olan vaadidir ve Allah vaadinden dönmeyendir. (Rum Suresi, 6) Dünya hayatında geçirilecek bu güzel hayatın ardından ise, Allah, dünyada iken karşılaştıkları tüm denemelere sabreden, Allah'a olan bağlılıklarında kararlılık gösteren kulları için sonsuz cennet hayatının güzellikleri olduğunu müjdelemektedir. Allah dünyada ve ahirette insanlara nefislerinin hoşlarına gidecek en güzel hayatı sunmaktadır. Bu nedenle her insanın bu gerçeği görerek akılcı bir değerlendirme yoluna gitmesi gerekir.

Tüm zevklerin tüketilip yok edildiği, mutsuzluk, hüzün ve sıkıntıların hakim olduğu birkaç on senelik bir hayat ve ardından acıdan başka bir şeyin olmadığı cehennem hayatı mı? Yoksa Allah'ın dostluğunun, yakınlığının ve sevgisinin kazanıldığı, huzur ve güven dolu, her anın zevke dönüştüğü ve ardından da sonsuza dek sürecek zevklerin asla tüketilip yok olmayacağı cennet hayatı mı?

Kuşkusuz ki, aklını ve vicdanını kullanan her insan için tek yol Allah'a teslim olmak ve O'nun rızasına uygun bir yaşam sürmektir. Umulur ki bu kitapta tüm anlatılanlar, insanların bu gerçeği görüp Rabbimiz'in rahmetine ulaşmalarına vesile olur:

> **Ey iman edenler, hepiniz topluca "barış ve güvenliğe (Silm'e, İslam'a) girin ve şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, size apaçık bir düşmandır. (Bakara Suresi, 208)**

DARWİNİZM'İN ÇÖKÜŞÜ

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok açık bir "tasarım" bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya

devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

Cansız Maddeler Hayat Oluşturamaz

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatla-

mak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

> "*Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür.*" *(Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2)*

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

> "*Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en*

karanlık noktayı oluşturmaktadır." *(Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196)*

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (amino asit) sentezledi. O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. *("New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330)*

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. *(Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7)*

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? (Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40)

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki, bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 amino asitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır.Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

> *Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların biri-*

si olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. (Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78)

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni*, *Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında "*Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz*" demek zorunda kalmıştı. (*Char-*

les Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189)

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184)*

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20. yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların

genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.**

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

> *Mutasyonlar küçük, rastgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rastgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. (B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.)*

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekaniz-

ma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise, fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara **"ara-geçiş formu"** adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş

çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179)

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara - geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz. (Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133)

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabile-

cek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. (Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983, s. 197)

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani **"türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus
2- Homo habilis
3- Homo erectus
4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir.

Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere

ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir. (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389)*

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. (*J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992)*

Evrimciler "Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir. (*Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272)*

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. (*Time, Kasım 1996)*

Bu ise, elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

> *Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. (S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30)*

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

> *Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil*

tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür. (Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19)

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia eder. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluş-

ma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar.** Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.**

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise, göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir. Gözle ilgili

konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki, 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın.

Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler, ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç bo-

yuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese, ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi, duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir; yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algı-

layan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir

hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan

Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

> *Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. (Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28)*

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcı'nın eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolo-

jinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

> **Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azap onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)**

… Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah Hicr Suresi'nde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, **"büyü"**den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücüle-

re önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi, Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, Kuran'daki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş", yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, gele-

ceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. (Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s. 43)

Bu gelecek, uzakta değildir, aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Artık evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

... Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın. (Bakara Suresi, 32)